

REFERAT Kommunalbestyrelsen - 2022-2025 d. 26-05-2025

Mødedato Mandag d. 26. maj 2025 kl. 18:00

Mødested Rådssalen

Mødedeltagere Bente Blumensaat, Sine Gormsen, Jens K. Jensen, Tina Mandrup, Villy Klarskov Hauritz, Ida Dyhr, Henning Nielsen, Bjørn Lykke Sørensen, Ole Blickfeldt, Carsten Rasmussen, Thomas Bisgaard, Mikael Ralf Larsen, Susanne Borup, Ivan Mott, Klaus Kristiansen, Carsten Helles Rasmussen, Grethe Nørtoft Saabye, Lotte Greve, Flemming Damgaard Larsen, Martin Stockholm, Lars Kimer Mortensen, Irene Porse, Birgitte Schytte, Rikke Zwisler Grøndal, Connie B. Jensen

Indholdsfortegnelse

KB - Spørgetid.....	3
KB - Godkendelse af dagsorden.....	4
KB - Orientering maj.....	5
ØU - Endelig godkendelse af Årsrapport 2024.....	6
ØU - Forslag om etablering af en pulje til lokale prioriteringer af mindre forbedringer i kommunen.....	8
ØU - Anvendelse af servicerobusthedspulje for 2024.....	10
ØU - Donation til Sagnlandet i anledning af 60-års jubilæum.....	12
ØU - Septiktank på Herslev Strand.....	14
EKL/KFT/SSÆ/BU/TMB/JAI - Forventet regnskab 1 - 2025.....	16
ØU - Kriterier for at stille kommunal garanti til ustøttede andelsboligforeninger.....	21
ØU - Ordning om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste for Kommunalbestyrelsen for.....	26
ØU - Bemyndigelse til generalforsamling i FORS 2025.....	28
EKL - Lejre Kommuneplan 2025.....	30
EKL - Forslag og idéer til revision af Fingerplan.....	37
TMB - Ejby Nye vandværk godkendelse af regulativ.....	41
TMB - Herslev Vandværk godkendelse af regulativ.....	43
TMB - Glim Vandværk godkendelse af regulativ.....	44
TMB - Forslag til Lokalplan LK 100 for et plejehjem i Hvalsø.....	46
TMB - Praksis for opklassificering af private fællesveje.....	48
TMB - Opklassificering af 3 private fællesveje til offentlige veje.....	50
SSÆ - Forebyggelse og ny ældrelov (§§ 4-6).....	53
SSÆ - Godkendelse af nyt medlem til Handicaprådet.....	56
SSÆ/BU - Afrapportering fra KKR til Social- og Boligstyrelsen om døgnbehandlingsindsats til uds.....	57
BU - Opfølgning på dagtilbudskapacitet i skoledistrikt Allerslev.....	59
BU - National forsøgsordning for skolemad.....	64
BU - Kvalitetsstandard for barnets lov § 187, forældrebetaling ved anbringelse udenfor hjemmet.....	68
KFT/BU - Juniormesterlæreordning.....	70
KFT - Analyse af fritidspas.....	74
KFT - Evaluering af Anlægspuljen.....	78
KB - Forlængelse af indkaldelse af stedfortræder.....	81
Lukket: ØU.....	83
Lukket: Køb af parcel ved Øreholmen.....	84
SSÆ - Beslutning om ejerskab af servicearealer for nyt plejehjem i Hvalsø.....	85
KB - Godkendelse af referat.....	90

Punkt 1: KB - Spørgetid

Beslutning

Ingen spørgsmål.

Resumé

Kommunalbestyrelsens åbne møder indledes med spørgetid, hvor fremmødte borgere kan stille spørgsmål til Kommunalbestyrelsen.

Der er kun spørgetid ved Kommunalbestyrelsens ordinære møder.

Der er ikke spørgetid i forbindelse med Kommunalbestyrelsens 2. behandling af budgettet.

Sagsfremstilling

Spørgsmålet kan stilles skriftligt eller mundtligt.

Enhver borger i Lejre Kommune – bortset fra Kommunalbestyrelsens medlemmer – kan stille spørgsmål til Kommunalbestyrelsen.

Borgmesteren svarer på vegne af Kommunalbestyrelsen.

Borgmesteren kan give ordet til ét af Kommunalbestyrelsens øvrige medlemmer.

Borgmesteren kan som mødeleder fastsætte begrænsninger i den spørgendes og den svarendes taletid.

Skriftlige spørgsmål skal være administrationen i hænde senest 3 hverdage før Kommunalbestyrelsens møde.

Skriftlige spørgsmål besvares kun, hvis spørgeren er til stede blandt tilhørerne.

Der kan stilles spørgsmål om alle kommunale forhold. Spørgsmålet skal dog have en generel interesse for lokalbefolkningen, og besvarelserne skal respektere tavshedspligt.

Hvis et spørgsmål ikke umiddelbart kan besvares, sender borgmesteren et skriftligt svar senest 10 hverdage efter Kommunalbestyrelsens møde.

Selvom spørgetiden ikke er en del af Kommunalbestyrelsens møde, noteres spørgsmål og svar i Kommunalbestyrelsens protokol.

Skriftlige besvarelser tilstilles Kommunalbestyrelsens medlemmer.

Punkt 2: KB - Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Sag nr. 19 og 20 udsættes til kommende møde.

Dagsorden godkendt.

Punkt 3: KB - Orientering maj

24-007868

Beslutning

Taget til orientering.

Resumé

A. Stil dit forslag

I april 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen at gennemføre et to-årigt pilotforsøg med borgerdrevne forslag. Forsøget går under navnet "Stil dit forslag" og trådte i kraft i november 2018.

Kommunalbestyrelsen vedtog i februar 2021 at fortsætte ordningen med borgerdrevne forslag (Stil dit forslag). Det kræver 500 stemmer at få et forslag til behandling i Kommunalbestyrelsen.

Stemmerne skal indhentes inden for seks måneder, fra forslaget bliver oprettet på hjemmesiden.

Forslagene kan læses på Lejre Kommunes hjemmeside.

I bilaget er vedhæftet en oversigt over udløbne forslag. Ingen forslag er udløbet siden sidste møde i Kommunalbestyrelsen.

B. KL Borgmesterbreve

Kommunernes digitaliseringsstrategi 2026-2030 er lanceret. Med strategien følger en række fælles initiativer - 5 spor, som KL fastsætter konkrete mål og ambitioner for. KL's pressemeddelelse kan læses her: [Ny kommunal digitaliseringsstrategi skal give stærkere velfærd](#) - Brev vedlagt.

KL har offentliggjort "Et robust beredskab i en ustabil verden". Det er opfølgning på Det Nationale Risikobillede 2025 og de seneste trusselvurderinger fra Forsvarets Efterretningstjeneste. Udspillet kan læses her sammen med KL's pressemeddelelse: [Nyt KL-udspil: Vi skal styrke samfundets robusthed i en ustabil verden](#) - Brev vedlagt.

Bilag

Oversigt over udløbne forslag - 20052025.pdf

Borgmesterbrev vedr. kommunernes digitaliseringsstrategi 2026-2030.msg

Borgmesterbrev vedr. KL-udspillet Et robust beredskab i en ustabil verden.msg

Punkt 4: ØU - Endelig godkendelse af Årsrapport 2024

25-001306

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede den 24. marts 2025 at oversende Årsrapport 2024 til revisionen, EY.

EY har revideret kommunens fremlagte årsregnskab for 2024, der er udarbejdet efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner. Revisionen er afsluttet den 15. maj 2025, og EY har i tilknytning til revisionen læst den finansielle beretning.

Revisionen af årsregnskabet for 2024 har omfattet kommunens årsregnskab samt de oversigter, bemærkninger og redegørelser, der skal udarbejdes i henhold til de gældende regler for regnskabsaflæggelsen.

EY vurderer, at årsregnskabet er korrekt i alle væsentlige aspekter, og at det er udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelsen om kommunernes budget- og regnskabsvæsen samt revision m.v.

Der er ikke kommet nye revisionsbemærkninger i forbindelse med revisionen for 2024, og EY har kunnet afslutte den sidste revisionsbemærkning på det sociale område fra 2023 omkring manglende regeloverholdelse på Service- og Beskæftigelsesindsatslovens område.

Revisionen deltager i Økonomiudvalgets møde i denne sag.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at revisionsberetning nr. 8 for regnskabsåret 2024 godkendes,
2. at årsrapport 2024 endeligt godkendes,
3. at revisionsberetning nr. 8 fremsendes til tilsynsmyndigheden og ressortministerierne efter Kommunalbestyrelsens behandling.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Lejre Kommunes Årsrapport 2024 skal endeligt godkendes sammen med revisionens beretning.

Revisionsberetning nr. 8 er vedlagt som bilag 1. Til Økonomiudvalgets behandling 19. maj foreligger revisionsberetningen i udkast, da beretningen først underskrives af revisionen samme dag, 19. maj 2025.

Revisionen mener, at Lejre Kommunes forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelsen generelt er betryggende og med til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse. Det er revisionens vurdering, at kommunens regnskabsaflæggelse i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med formkravene, og at regnskabsposter er indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

Det er ligeledes revisionens opfattelse, at det indhentede regnskabsmateriale ved detailrevisionen understøtter revisionens vurdering om, at regnskabet i al væsentlighed er korrekt. Revisionens opfattelse er endvidere, at Lejre Kommune fører en betryggende økonomistyring, der skal sikre budgetoverholdelse. Det er revisionens vurdering, at Lejre Kommune er meget opmærksom på behovet for, at driften skal generere et økonomisk råderum til afdrag på lån og til ikke-låneberettigede anlæg, og at kommunen har en passende likviditet.

Den endelige årsrapport for 2024 er vedhæftet som bilag 2. I forhold til årsrapport behandlet af Kommunalbestyrelsen den 24. marts 2025 er der efterfølgende i samarbejde med revisionen foretaget en justering af hensættelser til tjenestemandspension fra 139,6 mio. kr. til 150,9 mio. kr. Ændringen fremgår under note 8 i årsrapporten.

Derudover er note 10 i årsregnskabet udvidet med 2 tabeller vedrørende refusion fra Ydelsesrefusion og medfinansiering via Ydelsesrefusion.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at Kommunalbestyrelsen kan godkende revisionens beretning, bemærkninger og den endelige årsrapport 2024.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 -SIGNED_LEJ_Revisionsberetning_nr. 8_2024

Bilag 2- Årsrapport 2024 efter revision

Punkt 5: ØU - Forslag om etablering af en pulje til lokale prioriteringer af mindre forbedringer i kommunens institutioner

25-003247

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Regnskabet for 2024 viste overskud på driften, og det giver mulighed for at kunne løse en række lokale og ekstraordinære behov i forhold til opgradering af indvendige og udvendige rammer samt inventar i kommunens institutioner.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at der gives anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2025 på 3,15 mio. kr. til pulje til lokale prioriteringer af mindre forbedringer
2. at puljen udmøntes som beskrevet i sagsfremstillingen og skal anvendes i 2025

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Der foreslås etableret en anlægspulje til lokale løft af de fysiske rammer eller inventar. Lokale bestyrelser og ledelser skal sammen prioritere midlerne til mindre indvendige og udvendige forbedringer af fysiske rammer i kommunens institutioner. Puljen skal bidrage til at understøtte vedligehold, øge brugertilfredsheden og fremme et godt arbejdsmiljø.

Baggrund

Flere institutioner oplever behov for mindre vedligeholdelses- og forbedringstiltag, som ikke nødvendigvis prioriteres inden for de almindelige drifts- eller anlægsbudgetter. Det kan være forhold som mindre maleropgaver, udskiftning af inventar, forbedring af udearealer, skiltning, reparation af belægninger m.v.

En målrettet pulje vil give institutionerne mulighed for selv at tage initiativ og hurtigt kunne igangsætte konkrete forbedringer med stor værdi for dagligdagen.

Puljens formål er:

- Understøtte mindre vedligeholdelses- og forskønnelsesopgaver
- Skabe bedre fysiske rammer for både brugere og medarbejdere
- Give institutionerne fleksibilitet og mulighed for lokale prioriteringer
- Aflaste det centrale vedligeholdelsesbudget ved at løse mindre opgaver lokalt

Tildelingsmodel

Puljen foreslås bevilget som en samlet anlægsbevilling, som herefter udmøntes til nedenstående institutioner. Modellen tager udgangspunkt i en tildelingsmodel med 50.000 eller 100.000 kr. til hver institution. De større institutioner som plejehjem og skoler får 100.000 kr., mens de mindre institutioner som dagtilbud og dagpleje får 50.000 kr. Derudover får de fire store aktivitetscentre på ældreområdet 100.000 kr., mens Herslev Aktivitetshus får 50.000 kr. Huset Horsager får 50.000 kr. Musik-, billed- og ungdomsskolen får 100.000 kr., og endelig får den samlede halbestyrelse for alle de kommunale idrætshaller 600.000 kr.

Tildelingen af beløb til lokale løft er sket med udgangspunkt i de kommunale institutioner, som har en bestyrelse med brugere, forældre, pårørende eller tilsvarende. Der er afsat to beløbsstørrelser i erkendelse af, at der er stor forskel på omfanget af fysiske forhold afhængig af størrelsen. De takstfinansierede institutioner er ikke omfattet, da de skal finansieres over taksterne.

Disponering vurderes af brugerbestyrelse i samarbejde med de lokale ledere på institutionerne. Det betyder helt konkret, at lokal disponering og anvendelse sker uden ansøgning. Midler skal anvendes inden årets udgang til konkrete forbedringer.

Institution	Enhedsbeløb	Samlet beløb
3 plejehjem	100.000	300.000
4 aktivitetscenter	100.000	400.000
1 aktivitetscenter (Herslev)	50.000	50.000
Huset Horseager	50.000	50.000
8 skoler	100.000	800.000
Musik, billed og ungdomskole	100.000	100.000
16 dagtilbud og 1 dagpleje (heraf 2 selvejende institutioner)	50.000	850.000
Idrætshaller		600.000
Anlægsbevilling		3.150.000

Modellen sikrer enkel administration - både centralt og lokalt. Herudover bidrager modellen til lige adgang til midler uden ansøgningsbyrde. Med modellen ønskes at fremme lokale prioriteringer og initiativ, og at skabe synlige forbedringer af fysiske rammer i hele kommunen.

Brev til brugerbestyrelser

Brev vedrørende pulje til lokale løft sendes til de relevante brugerbestyrelser med information omkring baggrund, formål og anvendelse, så snart bevillingen er godkendt. Det må forventes, at de opgaver, som skal løses af håndværkere, i overvejende grad bliver udført af lokale håndværkere, da omfanget af hver enkelt opgave er lille og dermed under tærskelværdien for udbud.

Økonomi og finansiering

Puljen foreslås bevilget som en samlet anlægsbevilling og finansieres af kassen, med henvisning til mindreforbrug i 2024 på en række budgetområder uden overførselsadgang.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 6: ØU - Anvendelse af servicerobusthedspulje for 2024

25-003074

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Regnskabet for 2024 på Servicerobusthedspuljen viste et mindreforbrug på 3,0 mio. kr. og blev i overførselssagen, som Kommunalbestyrelsen godkendte ved mødet den 24. marts, overført til 2025.

I tillægsaftalen til aftale om flerårsbudget 2024-2027 til budgettet for 2025-2028 besluttede parterne i forbindelse med overførsel af mindreforbrug på servicerobusthedspuljen at drøfte mulig anvendelse til særligt prioriterede engangsudgifter.

Kommunalbestyrelsen skal i sagen beslutte, hvordan overførsel af mindreforbruget af servicerobusthedspuljen fra 2024 på 3,0 mio. kr. skal anvendes og udmøntes i 2025

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at 1,60 mio. kr. flyttes fra bevillingen Robusthedspuljen til Fællesudgifter dagstilbud mv. til kompetenceudviklingspulje
2. at 0,60 mio. kr. flyttes fra bevillingen Robusthedspuljen til fællesudgifter og indtægter på Skoletilbud til indsats ift. forbedring af børn og unges trivsel
3. at 0,40 mio. kr. flyttes fra bevillingen Robusthedspuljen til Vej og Park til slidlag/vejvedligehold
4. at 0,15 mio. kr. flyttes fra bevillingen Robusthedspuljen til Kollektiv Trafik til at fastholde uændret busdrift på rute 223 i 2025
5. at 0,25 mio. kr. flyttes fra bevillingen Robusthedspuljen til tilskud til kulturelle opgaver, museer mv. til donation til Sagnlandet i anledning af 60 års jubilæum.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Servicerobusthedspuljen blev i 2024 afsat med 10 mio. kr., heraf er 3,0 mio. kr. ikke anvendt i 2024 og overført til 2025 i forbindelse med overførselssagen, der blev godkendt i marts mødet. Midlerne er på nuværende tidspunkt ikke disponeret.

Administrationen foreslår derfor nedenstående anvendelse og udmøntning af mindreforbrug fra servicerobusthedspuljen på 3,0 mio. kr.:

1. at der afsættes 1,60 mio. kr. til kompetenceudviklingspulje til dagtilbudsområdet. Udmøntningen sker på baggrund af kvalitetsanalyse
2. at der afsættes 0,60 mio. kr. til indsats ift. forbedring af børn og unges trivsel heraf økonomisk understøttelse af fondsansøgning (fondsmoms) se mere i referat af UBU 8. april, sag nr. 5
3. at der afsættes 0,40 mio. kr. til forhøjelse af pulje til slidlag/vejvedligeholdelse i 2025
4. at der afsættes 0,15 mio. kr. til at fastholde uændret Busdrift på rute 223 mellem Sæby-Gershøj og Kr. Hyllinge i 2025
5. at der afsættes 0,25 mio. kr. til en donation til Sagnlandet i anledning af 60 års jubilæum. Midlerne gives som en fysisk gave på 200.000 kr. og yderligere 50.000 kr. afsat til en dag med fri entre for borgere i Lejre Kommune i 2025.

Økonomi og finansiering

Mindreforbrug på 3 mio. kr. i robusthedspuljen for 2024 er overført til 2025. De 3 mio. kr. kan derfor disponeres i 2025.

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2025 blev robusthedspuljen indarbejdet med 10 mio. kr. for alle af årene 2025 og frem. Så der er også en robusthedspulje i 2025.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 7: ØU - Donation til Sagnlandet i anledning af 60-års jubilæum

25-003490

Beslutning

Flemming Damgaard Larsen (V) spurgte til sin habilitet. Kommunalbestyrelsen besluttede, at Flemming Damgaard Larsen (V) var inhabil og deltog ikke i sagens behandling.

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

I 2025 har Sagnlandet Lejre 60-års jubilæum. For at anerkende det mangeårige samarbejde med Sagnlandet, foreslås det, at Lejre Kommune i den anledning giver en ekstraordinær donation på 250.000 kr. til en skulptur med placering i bældalen, som besøges af mange børnefamilier og som indgår i det samarbejde kommunen har med Sagnlandet omkring børnene i kommunen, samt en finansiering af en dag med gratis adgang for borgere i Lejre Kommune.

Donationens størrelse og finansiering behandles i sagen om udmøntning af robusthedspuljen fra 2024 på samme møde. Der skal derfor ikke tages stilling til bevillingen i denne sag, som handler om det indholdsmæssige i donationen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at 200.000 kr. doneres som et bidrag til anskaffelse og opsætning af en skulptur i bældalen
2. at 50.000 doneres til at give gratis adgang for borgere fra Lejre Kommune på Grundlovsdag 5. juni 2025

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Sagnlandet Lejre markerer i 2025 sit 60-års jubilæum som en af Sjællands førende kulturhistoriske oplevelser. For at anerkende det gode samarbejde mellem Sagnlandet og Lejre Kommune, foreslås det, at Kommunalbestyrelsen i anledning af jubilæet giver en donation bestående af to dele:

1. Skulptur

Lejre Kommune donerer 200.000 kr. til Sagnlandet Lejre som et bidrag til køb og opsætning af en skulptur, der er inspireret af nordisk mytologi og Lejreområdets egen kulturarv. Skulpturen opsættes i bældalen, som besøges af mange tusinde børnefamilier hvert år. Skulpturen vælges og anskaffes af Sagnlandet og forsynes med en plakette, der markerer Lejre Kommunes donation i anledning af jubilæet.

2. Gratis adgang for borgere i Lejre Kommune

Lejre Kommune donerer derudover 50.000 kr. for at give gratis adgang til Sagnlandet en dag for kommunens borgere. Det kan ske den 5. juni, hvor Sagnlandet har en række aktiviteter i forbindelse med Grundlovsdag. Sagnlandet tilbyder desuden, at gæster på denne dag kan opgradere til årskort for 50 kr. Dette ligger uden for kommunens donation. Kombinationen af skulpturen og gratis adgang er en meningsfuld og synlig gave, der vil underbygge Sagnlandets rolle som et samlingspunkt for kommunens borgere. Skulpturen i bældalen kan skabe nysgerrighed og engagement hos børnene og familierne generelt samt supplere de mange andre tilbud i Sagnlandet, der taler til sanser og nysgerrighed. En dag med gratis adgang skaber samtidig synlighed og gør Sagnlandet Lejre tilgængeligt for alle i kommunen.

Økonomi og finansiering

Donationen finansieres af et mindreforbrug på robusthedspuljen 2024. Den samlede udgift udgør 250.000 kr., fordelt med 200.000 kr. til et bidrag til en skulptur og 50.000 kr. til finansiering af en dag med gratis adgang.

Bevillingen af beløbet på 250.000 kr. behandles i sagen på dette møde, som omhandler udmøntning af den resterende robusthedspulje fra 2024.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Flemming Damgaard Larsen rejste spørgsmål om sin habilitet, da han sidder i bestyrelsen til Sagnlandet og ikke er udpeget af Kommunalbestyrelsen. Økonomiudvalget fandt ham inhabil og han deltog ikke i sagens behandling.

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 8: ØU - Septiktank på Herslev Strand

24-009472

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

I forbindelse med budget 2024 er der afsat 200.000 kr. til etablering af en større septiktank ved Herslev Strand for at opnå en besparelse på 100.000 kr. årligt på tømning af tanken. Efterfølgende har der vist sig en anden mulighed, der giver en bedre fremtidssikring af Herslev Strand samt en bedre driftsøkonomi.

I denne sag skal der tages stilling til, om der skal etableres stikledning til offentlig kloak i stedet for en større septiktank samt til finansiering af løsningen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at der etableres en pumpestation med stikledning til kloaknettet samt buffertank, hvortil der gives en tillægsbevilling på 530.000 kr. på bevilling 2.10.10 Fælles faciliteter. Bevillingen finansieres fra Servicerebusthedspuljen på bevilling 1.70.80.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

På Herslev Strand står Center for Kultur & Fritid for driften af de offentlige toiletter, som udledes til en septiktank, som også samler vand fra Herslev Strand Sejlklubs lokaler. Området er ikke kloakeret, og ligger uden for Lejre Kommunes spildevandsplans kloakoplande. FORS er derfor ikke forpligtet til at kloakere området. Det betyder, at det er de enkelte grundejeres ansvar at håndtere spildevandet. Tømning af septiktanken koster mindst 160.000 kr. årligt. I forbindelse med budget 2024 blev der afsat 200.000 kr. i budgettet til etablering af en større septiktank, som skulle minimere driftsudgifterne. Samtidig blev driftsbudgettet derfor reduceret med 100.000 kr. årligt fra 2024.

Projektet med at opgradere spildevandsløsningen ved Herslev Strand blev igangsat midt i 2024. Samtidig blev idéen om et vandsportshus på Herslev Strand præsenteret, hvilket ændrede forudsætningen for håndtering af spildevand. FORS annoncerede i samme periode en prisstigning på 34% på tømning af tanken pr. 1. januar 2025, hvilket har reduceret den forventede driftsbesparelse ved en større tank. Endelig har det vist sig, at der bliver tømt væsentligt mere spildevand fra den eksisterende septiktank end forventet, hvilket kan tyde på en utæthed i systemet.

Samlet set vurderede administrationen, at yderligere undersøgelser var nødvendige for at sikre, at den valgte løsning er den mest hensigtsmæssige på lang sigt. Både i forhold til kapacitet og driftsudgifter. En ekstern rådgiver har i vedlagte notat beskrevet de forskellige muligheder for at udvide kapaciteten på Herslev Strand. I rapporten peger rådgiver på tre løsningsmodeller. I denne sag beskrives to af modellerne, da den sidste ikke vurderes at være relevant.

Rådgiveren har taget højde for evt. etablering af nye toiletfaciliteter i forbindelse med udviklingen af Herslev Strand. Der er med baggrund i prisstigningen på tømning taget udgangspunkt i en udgift på 201.000 kr. årligt til tømning af tanken.

Løsning 1: Større septiktank

Den oprindelige løsning. Udskiftning af eksisterende samletank til en større model. Med et forventet årligt vandforbrug på 350 m³ skal tanken tømmes 22-25 gange årligt.

- Anlægsudgift: 205.000 kr.
- Driftsudgifter: 79.000–120.000 kr./år afhængig af forbrug
- Forventet årlig besparelse: 80.000–121.000 kr./år afhængig af forbrug
- Prisstigninger på tømning og flere brugere mindsker besparelsen.

Løsning 2: Pumpestation med tilslutning til kloak

Ved etablering af pumpestation med trykledning, pumpes toiletaffaldet til den offentlige kloak i Herslev i stedet for at

blive opsamlet i en tank. Administrationen anbefaler, at der sammen med pumpestationen etableres en buffertank, som kan håndtere spildevandet, hvis der skulle være driftsudfordringer med pumpen.

- Anlægsudgift: 680.000 kr. + 50.000 kr. til buffertank = 730.000 kr.
- Driftsudgift: 40.000 kr./år uanset forbrug
- Forventet årlig besparelse: 160.000 kr.
- Stabil og lav driftsudgift, som er uafhængig af antallet af brugere

Rådgiver anbefaler løsning 2. Selvom anlægsudgifterne er højere, afskrives den forholdsvis hurtigt. Fordelen ved at lede spildevand til en offentlig kloak er, at det sikrer effektiv behandling af affaldsvand og reducerer risikoen for forurening. Desuden udnytter det infrastrukturen effektivt og minimerer vedligeholdelsesbehovet.

Administrationens vurdering

På sigt etableres måske en større fritidsfacilitet ved Herslev Strand. Det er administrationens vurdering, at begge forslag er fremtidssikrede, men ved etablering af større septiktank skal tanken fortsat tømmes, og udgiften stiger, hvis der kommer flere brugere eller priserne hæves. Samtidig kan den forventede besparelse pga. prisstigninger ikke længere realiseres ved denne løsning.

Forslag 3, etablering af et minirensningsanlæg, anbefales ikke, da det vurderes at være sårbar overfor tekniske fejl, der kan føre til lækager af ubehandlet spildevand og dermed medføre forurening.

Administrationen anbefaler derfor løsning 2 – etablering af pumpestation, da driftsudgifterne her vurderes at være mere stabile. Administrationen anbefaler desuden, at der afsættes midler til etablering af en mindre buffertank.

Økonomi og finansiering

I budgetaftalen for 2024-2027 blev der afsat 200.000 kr. til installation af en større septiktank ved Herslev Strand med henblik på at spare 100.000 kr. årligt på driften af toilettet. Budgettet for 2024 til drift af offentlige toiletter var oprindeligt 169.000 kr., men blev reduceret med 100.000 kr. som følge af beslutningen om at etablere en større septiktank på Herslev Strand.

Der søges med denne sag om en tillægsbevilling til i stedet at etablere en pumpestation med stikledning til kloaknettet inklusive etablering af en buffertank til 730.000 kr. hvilket giver en merudgift på 530.000 kr. Administrationen vurderer, at merudgiften ikke kan afholdes inden for bevilling 2.10.10 Fælles faciliteter og foreslår, at udgiften finansieres fra Økonomiudvalgets Servicerebusthedspulje.

Administrationen forventer et merforbrug på ca. 140.000 kr. til tanktømning og drift i 2025, hvis septiktanken ikke bliver udskiftet. Det foreslås, at vurderingen af merforbrug medtages ved årets slutning i forbindelse med det forventede regnskab. Hvis der ikke etableres en ny løsning for håndtering af spildevandet på Herslev Strand, vil der forventeligt også fremadrettet være et årligt merforbrug på mindst 140.000 kr. til tømning af tanken.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Herslev Strand_Notat spildevand

Punkt 9: EKL/KFT/SSÆ/BU/TMB/JAI - Forventet regnskab 1 - 2025

25-003110

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Forventet regnskab 1 for 2025 giver et samlet overblik over det forventede regnskabsresultat for Lejre Kommune i 2025. Det overordnede billede er, at der generelt set er godt styr på økonomien i Lejre Kommune.

Forventninger til regnskabet for 2025 viser mindreforbrug eller budgetoverholdelse på samtlige udvalgsområder i Lejre Kommune på nær Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration.

Opmærksomheden henledes dels på et mindreforbrug på det specialiserede børneområde på 5,5 mio. kr. samt et mindreforbrug på Familiehuset på 0,5 mio. kr., et mindreforbrug på det specialiserede voksenområde på 1,0 mio. kr. samt et mindreforbrug på velfærds- og omsorgsområdet på 3,7 mio. kr. Der har gennem flere år været fokus på faglig og økonomisk styring på områderne, og det fortsatte fokus vedbliver i 2025.

På Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration ses på nuværende tidspunkt budgetoverskridelse. Administrationen forventer en kompensation som følge af midtvejsregulering af udgifterne på beskæftigelsesområdet. Reformarbejdet på beskæftigelsesområdet giver usikkerhed i forhold til regnskabsresultatet for 2025.

Hovedkonklusionerne i Forventet regnskab 1 er:

- Mindreforbrug på samlet set 7,96 mio. kr. vedrørende områder med overførselsadgang
- Mindreforbrug på 5,66 mio. kr. vedrørende områder uden overførselsadgang
- Mindreforbrug på 61,7 mio. kr. i forhold til korrigeret budget for anlægsprojekterne

Forklaring på afvigelserne er nærmere beskrevet i bilag 1 - Uddybning af forventninger på udvalgsniveau og politikområder.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Forventet regnskab 1 - 2025 godkendes.
2. at administrative budgetkorrektioner (omplacering mellem bevillinger, som samlet går i 0) jf. bilag 2, godkendes.
3. at tillægsbevillinger på netto 142 t. kr. i 2025, og 132 t. kr. fra 2026 til 2029 jf. bilag 3 godkendes.
4. at der gives en bevilling på 492 t. kr. til kollektiv modregning af betinget bloktilskud, som finansieres af kassen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Forventet regnskab 1 for 2025 omfatter alle kommunens udgiftstyper såvel drifts- og anlægsudgifter som indtægter, renter og lån.

Nedenstående tabel 1 viser et mindreforbrug på de skattefinansierede nettodriftsudgifter på 14,1 mio. kr. og et merforbrug på 0,5 mio. kr. vedrørende de brugerfinansierede områder (renovation og rotter), således at der i alt forventes et mindreforbrug på 13,6 mio. kr. i forhold til korrigeret budget efter vedtaget Forventet regnskab 1.

Tabel 1: Forventet årsresultat for Lejre Kommune 2025

Resultatopgørelse (mio. kr.)	Oprindeligt budget	Korrigeret budget	Korrigeret budget efter vedtaget FR1-25	Forventet regnskab 2025	FV. regnskabsafvigelse i forhold til: Merforbrug = + Mindreforbrug = -	
					Korr. budget	Korr. budget efter vedtaget FR1-25
Indtægter	-2.227,8	-2.227,8	-2.227,3	-2.227,3	0,5	0,0
Skattefinansierede nettodriftsudgifter	2.049,6	2.081,4	2.081,2	2.067,1	-14,2	-14,1
Brugerfinansierede udgifter	-5,0	-5,0	-5,0	-4,5	0,5	0,5
Anlægsudgifter	99,1	281,0	281,0	219,3	-61,7	-61,7
Køb og salg af grund og bygninger	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	-0,1
Optagne lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renter	5,0	5,7	5,7	1,0	-4,7	-4,7
Afdrag på lån	39,2	39,2	39,2	39,5	0,3	0,3
Balanceforskydninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kasseopbygning	39,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udgifter i alt	2.187,9	2.402,3	2.402,2	2.322,4	-79,9	-79,8
Likviditetsunderskud (+)						
Likviditetsoverskud (-)	-39,9	174,5	174,9	95,1	-79,4	-79,8

Hovedresultaterne i Forventet regnskab 1 for 2025 er:

- De skattefinansierede nettodriftsudgifter udviser et samlet mindreforbrug på 14,1 mio. kr. sammenlignet med det korrigerede budget.
- Området finansieret af brugerne (renovation og rottebekæmpelse) viser et merforbrug på 0,5 mio. kr.
- Anlægsudgifterne forventes at beløbe sig til 219,7 mio. kr. i 2025. Dette tal inkluderer både projekter overført fra 2024 og udgifter, der forventes overført til 2026.
- På afdrag på lån forventes et merforbrug på 0,5 mio. kr.
- På renter forventes et mindreforbrug på 4,7 mio. kr.
- Der forventes et likviditetsunderskud (kasseforbrug) på 95,1 mio. kr.
- Kasseforbruget i 2025 forventes at blive 79,8 mio. kr. lavere end budgetteret, hvilket i høj grad skyldes at anlægsudgifterne forventes at blive lavere end det korrigerede budget.
- Forventet regnskab 1 er baseret på forbruget og det korrigerede budget pr. 31. marts 2025. Beslutningerne truffet af Kommunalbestyrelsen den 28. april 2025 er ikke inkluderet i den ovenstående oversigt.
- Der forventes mindreindtægter på 0,5 mio. kr. Det skyldes, at kommunerne under ét overskrider de aftalte rammer for deres budgetterede serviceudgifter med 100,5 mio. kr. Efter gældende regler vil budgetoverskridelsen blive kollektivt modregnet i udbetalingen af det betingede bloktilskud til kommunerne. Lejre Kommunes andel er 492 t. kr.

Forventninger til årsresultatet fordelt på politikområder fremgår af bilag 1, hvor der også er detaljerede forklaringer opdelt efter udvalgsområder. I denne sagsfremstilling er kun fremhævet de væsentligste forklaringer, og de er beskrevet helt kort, men ellers henvises til bilag 1 for en nærmere beskrivelse af de enkelte områder.

I nedenstående beskrives væsentlige afvigelser i Forventet regnskab 1.

Drift

De samlede driftsudgifter skønnes at udgøre 2.067,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget på 2081,2 mio. kr. inklusive budgetomplaceringer og ansøgte tillægsbevillinger. Det er knap 14 mio. kr. under det korrigerede budget.

Forventninger til regnskabet for 2025 viser mindreforbrug eller budgetoverholdelse på samtlige udvalgsområder i Lejre Kommune på nær Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration. Opmærksomheden henledes dels på et mindreforbrug på det specialiserede børneområde på 5,5 mio. kr. samt et mindreforbrug på Familiehuset på 0,5 mio. kr., et mindreforbrug på det specialiserede voksenområde på 1,0 mio. kr. samt et mindreforbrug på velfærds- og omsorgsområdet på 3,7 mio. kr.

Det specialiserede voksen-, børne- og ungeområde og specialundervisning

Områderne har været i fokus i flere år, og med budget 2024 blev der igangsat indsatser på områderne. Der har gennem

flere år været fokus på faglig og økonomisk styring på områderne, og det fortsatte fokus vedbliver i 2025.

På det specialiserede voksenområde forventes et mindreforbrug på 1,0 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget, inklusive budgetomplaceringer.

Indsatserne handler om at tilbyde forskellige former for hjælp og støtte til borgerne, således at de ikke får behov for et decideret botilbud. Der forventes 9,5 færre omregnede helårsborgere i botilbud end budgetlagt.

På det specialiserede børne- og ungeområde inklusive Familiehuset forventes et mindreforbrug på 6,0 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, inklusive budgetomplacering. Der forventes et mindreforbrug på 5,5 mio. kr. på det specialiserede børneområde, der skyldes færre anbragte børn og unge på anbringelsesområdet end budgetteret, færre forebyggende foranstaltninger end budgetteret, færre ungdomskriminalitetsager og ligeledes færre i særlige dagtilbud, end hvad der har været budgetteret med. Der forventes et mindreforbrug på Familiehuset på 0,5 mio. kr., der skyldes vakante stillinger.

På specialundervisning forventes et merforbrug på 0,9 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, inklusive budgetomplaceringer. Merforbruget skyldes flere udgifter end forventet i relation til transformationen af området og et fokus på, at omstillingen skal ske gradvist, således at organisationen kan følge med. Der er samtidig tilført midler til Firkløverskolen i relation til den økonomiske tildeling, som blev besluttet i forlængelse af specialanalysen. Dertil kommer, at der blev overført et merforbrug fra 2024. Forbruget følges tæt, ligesom der sker et øget fokus på effekten af kompetenceudviklingsmidlerne på tværs af skolerne, så endnu flere børn kan mødes på bedst mulig vis og udvikles og trives.

Velfærd og Omsorg

På politikområde Velfærd og Omsorg forventes et mindreforbrug på 3,7 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, såfremt ansøgte budgetomplaceringer og tillægsbevillinger godkendes og indarbejdes i budgettet. Det skyldes primært mindreforbrug på visitationen, genoptræning samt aktivitetscentre.

Der har først på året været færre timer til kommunal og privat leverandør afledt af nedgang i opgaver i to distrikter samt meget få timer til fritvalsbevis. På Genoptræning forventes mindreforbrug som følge af øget investering i rehabilitering og forebyggelse. På Aktivitetscentre forventes et mindreforbrug ud fra planlægning af året.

Der sker flere administrative omplaceringer ved Forventet regnskab 1. Af budget til ældrereformen fordeles en andel til kvalitetsløft i ældreplejen på 2,5 mio. kr., der skal bidrage til omstilling, kontinuitet og øget kvalitet. Ud af de 2,5 mio. kr. tildeles Plejehjemmet Ammershøjparken, Bøgebakken Plejehjem og Hvalsø Plejehjem samlet 1,4 mio. kr. Midlerne fordeles med 1/3 til hvert plejehjem i stedet for ud fra lønudgift, da Hvalsø Plejehjem ikke har stordriftsfordele. De resterende 1,1 mio. kr. tildeles Hjemme- og Sygepleje og Rehabilitering.

Beskæftigelse

På Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration ses på nuværende tidspunkt budgetoverskridelse. Merforbruget ses blandt andet på stigning i antallet af jobparate kontanthjælpsborgere siden oktober 2024, fleksjobområdet (fleksjob og ledighedsydelse) er generelt i vækst. Herudover er der flere fuldtidspersoner på jobafklaringsforløb og på førtidspension end budgetlagt samt flere modtagere af sygedagpenge og dagpenge end budgetlagt.

Der forventes en midtvejsregulering af stigning i udgifter på beskæftigelsesområdet, og hvis udgiftsniveauet fortsætter og ender med at ligge højere end aftaleniveauet imellem regeringen og KL i økonomiaftalen for 2025, vil det betyde en kompensation til kommunerne.

Der pågår aktuelt et større landspolitisk reformarbejde af beskæftigelsesområdet. Desuden er det blevet politisk aftalt, at kontanthjælps- og integrationsområdet skal have ny ydelsesstruktur. Det betyder blandt andet, at visse ydelser lægges sammen, og at satserne ændres. De økonomistyringsmæssige konsekvenser og de budget- og finansieringsmæssige konsekvenser er ikke kendte for nuværende. Derfor giver reformarbejdet på beskæftigelsesområdet en usikkerhed omkring regnskabsresultatet for 2025.

Servicero busthedspuljen

Ved Forventet regnskab 1 har servicero busthedspuljen et korrigeret budget på 10 mio. kr., og der forventes et mindreforbrug på 10 mio. kr. på nuværende tidspunkt, da midlerne endnu ikke er disponeret.

Regnskabet for 2024 på servicero busthedspuljen viste et mindreforbrug på 3,0 mio. kr. og blev i overførselssagen, som Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen godkendte ved møderne i marts 2025, overført til 2025. Anvendelse og udmøntning af servicero busthedspuljen for 2024 bliver behandlet i anden sag på møderne i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i maj 2025.

Byggesagsgebyr

Indtægterne på byggesagsgebyr forventes at blive på 0,75 mio. kr. ud af et budget på 2,6 mio. kr., hvilket svarer til en mindreindtægt på 1,85 mio. kr. Det skyldes blandt andet, at der kun opkræves gebyr for sager, der er indkommet efter 1. januar i 2024. Herudover er der budgetlagt med gebyr ved afslutningen af en byggesag (dette gælder først fra sager ansøgt efter 1. januar 2024), og det vurderes på nuværende tidspunkt, at der kan være flere års forsinkelse.

Der ses på nuværende tidspunkt mindre gebyr gennemsnitligt pr. sag, da det kun er sagsbehandling efter byggeloven, som gebyret kan opkræves for. Der vil senere på året blive fremlagt en sag omkring håndtering af mindreindtægt med henblik på en permanent løsning.

Anlæg

Der forventes anlægsudgifter på 219,7 mio. kr. i forhold til et korrigeret budget på 281 mio. kr. De forventede anlægsudgifter forventes dermed at være 61,3 mio. kr. under korrigeret budget. Forbruget på anlæg lå i 2023 på 77 mio. kr. og i 2024 på ca. 106 mio. kr. Forbrugsprocenten pr. 31. marts 2025 ligger på 6,59 %. Ud fra tidligere års forbrug samt forbrugsprocenten ved Forventet regnskab 1 forventes forbruget på anlæg at ligge under nuværende indmeldte forventninger til forbrug.

Likviditet

Aktuelt har Lejre Kommune pr. 31. oktober 2024 en gennemsnitlig likviditet på 296,1 mio. kr. (gennemsnit over 365 dage). Der forventes ikke store udsving i dette tal i løbet af 2025.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder

05/05/2025 Udvalget for Kultur, Fritid og Turisme - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder.

05/05/2025 Udvalget for Social, Sundhed og Ældre - 2022 - 2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder

Afbud: Connie B. Jensen

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder.

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder

07/05/2025 Udvalget for Job, Arbejdsmarked og Integration - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder

Afbud: Connie B. Jensen

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Bemærkninger til Forventet Regnskab 1.docx

Bilag 2 - Budgetomplaceringer

Bilag 3 - Tillægsbevillinger

Bilag 4 - FR1-25 fordelt på bevillinger

Bilag 5 - Anlægsopfølgning 2025

Bilag 6 - Indtægter

Bilag 7 - Pædagogisk personale i dagtilbud FR1

Punkt 10: ØU - Kriterier for at stille kommunal garanti til ustøttede andelsboligforeninger

25-002569

Beslutning

Borgmesteren meddelte ved punktets start, at der byttes om på rækkefølgen af indstillingspunkterne, så indstilling nr. 2 behandles før indstilling nr. 1.

Ad. 2)

Carsten Rasmussen (A) stillede forslag om, at følgende kriterier beslutes:

1. Kriterium 2 med følgende tilføjelse: Der kan gives dispensation for kriterie 2 på baggrund af en konkret vurdering.
2. Inden en garanti stilles skal Lejre Kommune og deres rådgivere have adgang til at gennemgå projektet og økonomien med henblik på vurdering af risiko.

For stemte: A, F, Ø, C - i alt 15

Imod stemte: V, Æ, I, B - i alt 10

Ændringsforslaget tiltrådt

Ad. 1)

Indstillingen tiltrådt

Resumé

På mødet den 22. april 2025 drøftede Økonomiudvalget punktet om kommunal garanti til ustøttede andelsboliger. Udvalget sendte sagen tilbage til administrationen, for at arbejde videre med muligheden for at opsætte en række kriterier for at stille kommunal garanti til ustøttede andelsboligforeninger. Administrationen genfremlægger nu sagen til politisk drøftelse af mulighederne for lånegarantier og relevante kriterier for ansøgninger.

Ejendomsfonden Lejre Højskole har ansøgt om en kommunal garanti på 5 mio. kr. til opførelse af 21 andelsboliger i Kr. Såby, i henhold til almenboliglovens § 160.

Desuden har en ejendomsudvikler udtrykt et ønske om at realisere et senior bofællesskabsprojekt som andelsboliger i Hvalsø. Udvikleren har spurgt til muligheden for kommunal garanti til projektet.

For ustøttede private andelsboliger kan Lejre Kommune garantere den del af lånet, der overstiger 60% af ejendommens værdi.

Efterfølgende vil konkrete ansøgninger blive behandlet administrativt og fremlagt til politisk beslutning.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at det beslutes, om Lejre Kommune skal kunne give lånegarantier til ustøttede andelsboligforeninger,
2. at det beslutes hvilke kriterier, som administration skal lægge til grund for vurdering af, om konkrete garantiansøgninger bør imødekommes.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Begrebet "Ustøttede private andelsboliger" anvendes i andelsboligloven om de andelsboliger, hvor kommunen har stillet en garanti for den del af realkreditlånet, som overstiger 60% af ejendommens værdi. Herudover er der ingen løbende støtte fra hverken stat eller kommune.

Andelsboligloven er en generel lov, der fastlægger en række retningslinjer for alle typer private andelsboligforeninger. Loven indeholder ikke detaljerede regler på samme måde, som det gør sig gældende for almene boliger. Lovgivningen giver heller ikke mulighed for, at Erhvervs- og Boligstyrelsen kan udstede bekendtgørelser for at foretage detailreguleringer, som det kendes fra alment byggeri. De forhold, som regulerer foreningens drift og forvaltning af aktiver og passiver, skal derfor fremgå af foreningens vedtægter.

Der gælder dog i forhold til kommunalgaranti, at:

- Et projekt skal bestå af mindst 3 boliger
- Der skal inden byggestart foreligge bindende købstilbud for mindst 75% af de boliger, som omfattes af tilsagnet
- De byggearbejder, som skal omfattes af tilsagnet, må ikke være påbegyndt.

Lejre Kommune kan kun give et endeligt tilsagn, når der foreligger dokumentation for, at der er afgivet bindende købstilbud eller indgået aftaler. Uanset hvem bygherren er, skal tilbud om tegning eller aftaler være indgået med kommende beboere og ikke med initiativtagerens rådgivere eller andre personer, som ikke skal bo i foreningens boliger.

Kommunen kan - som en betingelse for at yde garantien - stille de særlige vilkår, som den finder hensigtsmæssigt med henblik på at mindske risikoen ved garantien mest muligt.

Både en kommune og en bygherre har meget få muligheder for at påvirke driften af en andelsboligforening. Dette gælder også for den bygherres vedkommende, som overdrager af grund og/eller projekt til en privat andelsboligforening.

En ejendom ejet af en andelsboligforening ejes ikke af de enkelte medlemmer. Medlemmerne ejer alene en andel af foreningens formue, men ikke selve ejendommen. Som andelshaver hæfter man normalt kun med sin andel, og kan således ikke pålægges at betale yderligere ved misligholdelse af fælles gæld (sker typisk kun, hvis flere lejligheder er ledige og derfor ikke betaler til fællesudgifterne).

En andelsboligforenings vedtægter kan alene ændres af generalforsamlingen. Kommunen har ingen indflydelse på eventuelle ændringer af vedtægterne efter stiftelsen, ligesom kommunen heller ikke har indflydelse på foreningens drift. Eksempelvis vil Lejre Kommune ikke kunne forhindre, hvis en forenings målgruppe ændres fra at være for seniorer til at være for alle aldersgrupper.

Der findes ikke regler i Andelsboligloven, der nærmere fastlægger kommunens behandling af ansøgninger om lånegaranti. Udgangspunktet er derfor de almindelige forvaltningsretlige principper om gennemsigtighed, ligebehandling af ansøgere og sagligt begrundede afgørelser. Lejre Kommune har ikke tidligere behandlet ansøgninger om lånegaranti til ustøttede andelsboligforeninger. Kommunen har således heller ikke en administrationspraksis at støtte sig på.

Nærværende sag fremlægges derfor med henblik på at få afklaret, om Lejre Kommune skal kunne stille lånegaranti i forbindelse med nyopførelse af andelsboliger og i givet fald hvilke kriterier, der bør lægges til grund for vurderingen af de konkrete ansøgninger.

Principbeslutning:

Spørgsmålet om, der skal kunne gives kommunal garanti, kan f.eks. tage udgangspunkt i kommunens boligsammensætning og have til formål at påvirke variation i udbuddet, herunder ejerforhold, eller understøtte boligudbygningsbehov i bestemte områder.

Lejre Kommune har landets højeste andel af private ejerboliger. Godt 80% er privat ejede boliger. 2,7% er private andelsboliger, mens den resterende del er almene eller offentligt ejede boliger.

Beslutningen kan også tage udgangspunkt i synspunkter vedrørende befolkningssammensætningen, idet boligudbuddet og dermed boligmarkedet påvirker forskellige befolkningsgruppers mulighed for at finde en bolig i Lejre kommune. Herved påvirker boligudbuddet indirekte Lejre Kommunes økonomi, idet borgere i ejerboliger i gennemsnit har højere indkomster og modtager færre ydelser fra kommunen end borgere, der bor i andre boligtyper.

Forslag til kriterier:

Hvis der ikke ønskes generel adgang til kommunal lånegaranti, kan Kommunalbestyrelsen fastsætte kriterier for at kunne opnå garanti ved at kombinere forskellige hensyn.

Administrationen har på baggrund af drøftelserne i Økonomiudvalget den 22. april opstillet fire kriterier som er formuleret således at de er lovlige at stille krav om, i forbindelse med garantistillelse.

1. Garantistillelse skal understøtte boligudvikling udenfor de 4 større byer

Andelsboligerne skal bygges i de små byer/landsbyer, og ikke i de 4 større byer.

Lejre Kommune lægger vægt på, at garantistillelsen således kan medvirke til at understøtte byudviklingen udenfor Lejre/Allerslev, Østed, Hvalsø og Kr. Hyllinge, hvor boligmarkedet selv sikrer fortsat udbygning.

2. Garantistillelse skal understøtte et bredere boligudbud til særlige grupper

Garantistillelse gives med henblik på at øge både udbuddet og mangfoldigheden af nyopførte boliger til specifikke grupper. Derfor stilles der krav om, at den stiftende andelsboligforening som minimum har 75% andelshavere der er bosiddende i Lejre inden indflytningen, og at 51% enten er borgere over 55 år eller enlige forsørgere. Desuden skal Lejreborgere have fortrinsret til de resterende boliger og ved gensalg af andelsboligerne.

Dette kriterium sikres ved, at det fremgår af vedtægterne. Det skal bemærkes, Lejre Kommune har ingen indflydelse på ændringer af vedtægterne efter stiftelsen, og dermed efter at garantien er stillet.

3. Risiko for aktivering af garantien skal være mindst muligt

Kommunegaranti ydes kun, hvis alle de forudsatte andele er tegnet og indskud er foretaget til foreningen. Der stilles krav til kvalificering af byggesummen samt størrelsen på garantien i forhold til det samlede finansieringsbehov, herunder indskud fra andelshaverne selv.

Når Lejre kommune kræver 100%'s tilslutning forud for et tilsagn, opstår der ikke usolgte andele i projektets start.

Foreningens fælleslån skal være fastforrentede med afdrag og have en maksimal løbetid på 30 år. Det skal bemærkes at andelsforeningens fælleslån optages efter en garanti er stillet fra kommunen, så der er ikke reel sikkerhed for hvilket lån foreningen optager.

4. Ligebehandling

Inden en garanti stilles skal Lejre Kommune og deres rådgivere have adgang til at gennemgå projektet og økonomien med henblik på vurdering af risiko.

Der skal betales garantiprovision, hvor størrelsen er baseret på Lejre Kommunes rådgiveres beregning og anbefaling. Udgiften til rådgiverens risikoanalyse skal ligeledes betales af andelsboligforeningen som en opstartsprovision ved optagelse af lånet.

Der kan stilles krav om, at alle kriterier skal være opfyldt for at kunne få en kommunal garanti. Eller blot nogle af dem. Administrationen anbefaler at kriterie 3 og første halvdel af kriterie 4 skal være opfyldt og at der ikke kan dispenseres fra dem. De øvrige kriterier kan man godt dispensere fra ud fra boligpolitiske hensyn.

Risikovurdering

Når udviklere vurderer, at der af hensyn til projektets realisering er behov for at gøre indskuddet for andelshavere lavere gennem en kommunal garanti, vil det alt andet lige indikere en presset projektøkonomi.

Kommunal lånegaranti til en andelsboligforening indebærer derfor en reel økonomisk risiko. En grundig risikovurdering og sikring af projektets økonomiske, finansielle og tekniske holdbarhed er derfor helt nødvendig før garantien gives. Revisionsmæssig assistance vil sandsynligvis være nødvendig. Tilsvarende skal det undersøges, om projektet opfylder de nødvendige kvalitetsstandarder for byggeri, da manglende kvalitet efterfølgende kan skabe udfordringer med gensalg af andele og dermed øge risikoen for aktivering af kommunens garanti. Dette vil også være ressourcekrævende og kræve ekstern bistand.

Når en kommune stiller garanti til uøstøttede andelsboliger, opfattes dette ofte af andelshaverne som en vis anerkendelse af projektets holdbarhed, idet kommunen er en offentlig myndighed.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at der er behov for politisk stillingtagen til muligheden for kommunal garantistillelse inden, der tages stilling til konkrete projekter.

Økonomi og finansiering

Der er flere vinkler på økonomien i en garantistillelse.

a) Konsekvenserne for kommunens økonomi.

Hvis andelsforeningen er velfungerende og betaler sine forpligtelser, vil det ikke have nogen konsekvenser at have stillet en garanti.

Hvis andelsforeningen kommer i økonomiske problemer og ikke kan betale sine forpligtelser, kan garantien blive udløst. Realkreditinstituttet vil have første pant og kunne sikre tilbagebetaling af realkreditlånet gennem salg af foreningens bygninger. Ved et salg vil der være en betydelig risiko for, at kommunen mister et beløb svarende til garantiens størrelse.

b) Konsekvenserne for Andelsforeningens økonomi.

Med en kommunal garanti kan foreningen optage et større lån til finansiering af selve byggeriet.

Dermed kan andelshavernes indskud reduceres. Det vil dog betyde, at de løbende udgifter i andelsforeningen vil være højere, da der skal serviceres et større fælleslån.

Uden en kommunal garanti har andelsforeningen kun adgang til at låne 80% af den realkreditvurdering, som skal foretages. Det svarer normalt til omkring 40-60% af opførelsesprisen fordi realkreditinstitutterne vurderer andelsboliger som udlejningsboliger. Det betyder at beboernes indskud skal finansiere de resterende 60-40%, hvilket vil betyde relativt høje indskud.

c) Konsekvenser for beboernes økonomi.

Med en kommunal garanti kan beboernes indskud reduceres, hvilket kan gøre det muligt for flere potentielle beboere at købe en andel. Hvis den enkelte beboer skal optage lån for at betale indskuddet, vil de efterfølgende renter og afdrag på dette lån være lavere, end hvis der ikke var stillet kommunal garanti. Til gengæld vil beboerne skulle betale en højere månedlig boligydelse, fordi andelsforeningen har et større lån, som der skal betales renter og afdrag på.

Samlet forventes en gevinst for beboerne med en kommunal garanti, da et fælles lån med kommunalgaranti ofte vil have en lavere rente og måske også længere løbetid end et privat lån til et indskud i en andelsboligforening.

Ansøgningen om kommunal garanti fra Ejendomsfonden Lejre Højskole er vedlagt som bilag 1 til denne sag. Ikke fordi den konkrete ansøgning skal behandles, men fordi beskrivelserne og opstillingerne i ansøgningen illustrerer de økonomiske konsekvenser for både andelsforeningen og for beboerne.

Tilsvarende er vedlagt et bilag 2 til sagen, som er et notat fra Almenr om kommunal garanti til andelsboligforeninger.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Ad 1:

Anbefales

Ad 2:

Indstillingerne anbefales med følgende bemærkninger:

Kriterium 2:

Der kan gives dispensation for kriterie 2 på baggrund af en konkret vurdering.

Kriterium 3:

På baggrund af Økonomiudvalgets drøftelser undersøger administrationen yderligere muligheder forud for behandling af sagen i kommunalbestyrelsen.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Ustøttede andelsboliger - Lejre Kommune .pdf

Notat - Kommunegaranti til andelsboliger

Punkt 11: ØU - Ordning om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste for Kommunalbestyrelsen for valgperiode 2026-2029

25-002231

Beslutning

Økonomiudvalgets indstilling tiltrådt.

For stemte: V, C, I, Æ, B, F (undtagen Irene Porse) - i alt 17

Imod stemte: A og Ø - i alt 7. A stemmer i mod, idet socialdemokratiet ønsker at begge ordninger stadig tilbydes kommunalbestyrelsesmedlemmerne.

Undlod at stemme: Irene Porse (F) - alt 1

Resumé

Med virkning fra den 1. januar 2026 ændres styrelsesloven, således at det fremover er frivilligt for kommunalbestyrelser at tilbyde medlemmer mulighed for vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Det er den afgående kommunalbestyrelse, der skal træffe en generel beslutning om, hvorvidt ordningen skal gælde for den kommende valgperiode.

Beslutningen skal træffes senest seks måneder før valgperiodens udløb, dvs. senest den 30. juni 2025. Efter fristen er beslutningen bindende for den kommende valgperiode, og vil ikke kunne ændres af den nyvalgte kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktionen indstiller,

1. at Kommunalbestyrelsen beslutter, om ordningen om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste mod reduktion af det faste vederlag skal tilbydes medlemmer af kommunalbestyrelsen for valgperioden 1. januar 2026 - 31. december 2029.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Efter gældende regler har hvert kommunalbestyrelsesmedlem en lovhjemlet mulighed for at vælge ordningen om vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste mod en tilsvarende reduktion i det faste vederlag (reduktion er 24.511 kr. i 2024). Valget foretages for ét regnskabsår ad gangen. Det er en alternativ mulighed til det faste vederlag, som alle kommunalbestyrelsesmedlemmerne modtager.

Med virkning fra den 1. januar 2026 ændres styrelsesloven, således at det bliver frivilligt for den enkelte kommune, om medlemmer af kommunalbestyrelsen skal have mulighed for at vælge vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste som alternativ til det faste vederlag.

Det er den afgående kommunalbestyrelsen, der senest den 30. juni 2025 skal træffe en generel beslutning om, hvorvidt ordningen skal være gældende i næste funktionsperiode. Hvis ordningen tilvælges, vil det fortsat være frivilligt for det enkelte medlem, om vedkommende ønsker at benytte den. Omvendt, hvis kommunalbestyrelsen ikke aktivt træffer beslutning om at tilvælge ordningen, bortfalder muligheden for medlemmerne i perioden 2026-2029.

Særlig forhold - konstituering og stedfortrædere

De nye regler får ikke betydning for medlemmernes mulighed for at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med kommunalbestyrelsens konstituerende møde. Ligeledes vil stedfortrædere, der deltager i enkelte møder, heller ikke blive berørt af ændringen.

Derimod vil stedfortrædere, der indkaldes for en periode, være omfattet af de nye regler og dermed kun kunne modtage erstatning, hvis kommunalbestyrelsen har tilvalgt ordningen.

Nuværende anvendelse

I den nuværende funktionsperiode (2022-2025) har ingen medlemmer af Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune benyttet sig af muligheden for at modtage vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.

Administrationens vurdering

Lovændringen sker efter anmodning fra Kommunernes Landsforening (KL), som har vurderet, at ordningen med vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste er utidssvarende. KL peger på udfordringer med dokumentationskrav - særligt for selvstændige erhvervsdrivende - samt at ordningen er administrativt ressourcekrævende. Det skaber manglende økonomisk forudsigelighed og uklarhed for både de enkelte medlemmer, administrationen og kommunalbestyrelsen som helhed.

Administrationen deler KLS vurdering og anbefaler, at ordningen om vederlag i form af erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste ikke tilvælges for den kommende kommunalbestyrelses funktionsperiode. Det vil konkret betyde, at medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke vil have mulighed for at vælge udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste som alternativ til det faste vederlag.

Såfremt Kommunalbestyrelsen tilvælger ordningen for perioden 2026-2029, udarbejder administrationen en sag, hvor der skal tages stilling til dokumentationskrav ved brug af ordningen om erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, idet den nye styrelseslov giver andre muligheder for dokumentationskrav, bl.a. muligheden for et generelt krav om revisorerklæring.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

For at tilbyde muligheden stemte: Carsten Rasmussen (A)

Imod stemte: Tina Mandrup (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Ole Blickfeldt (Æ) og Mikael Ralf Larsen (F)

Økonomiudvalget anbefaler, at ordningen ikke tilbydes medlemmer af kommunalbestyrelsen for valgperioden 1. januar 2026 – 31. december 2029.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

KL_Nye regler om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i kommunalbestyrelsen

Punkt 12: ØU - Bemyndigelse til generalforsamling i FORS 2025

25-003673

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

forsyningselskabet FORS Holding A/S blev stiftet den 1. januar 2016 og er ejet af Roskilde, Holbæk og Lejre Kommuner. Selskabet skal afholde generalforsamling den 10. juni 2025 med henblik på at få godkendt årsrapporten, anvendelse af evt. overskud, valg af revisor og vederlag til bestyrelsen.

Denne sag indeholder forslag om, at bemyndige borgmesteren til at deltage på generalforsamlingen og stemme for forslagene til beslutningerne på vegne af Lejre Kommune.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at borgmesteren bemyndiges til at møde og stemme for forslagene på generalforsamlingen den 10. juni 2025 i FORS Holding A/S på vegne af Lejre Kommune

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

FORS afholder generalforsamling den 10. juni 2025 og borgmester Tina Mandrup kan derfor bemyndiges til at stemme på Lejre Kommunes vegne på generalforsamlingen.

Vedlagt denne sag er dagsorden til generalforsamlingen med tilhørende forslåede beslutninger fra bestyrelsen for Fors Holding A/S.

Dagsorden for generalforsamling er følgende:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Godkendelse af årsrapport
4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til den godkendte årsrapport
5. Valg af revisor
6. Valg af bæredygtighedsrevisor
7. Frivillig ordning om medarbejderrepræsentation
8. Vederlagt til bestyrelsen
9. Oplysning om reelle ejere
10. Eventuelt

Det kan i bilag 1 læses, hvad bestyrelsens indstilling er til de enkelte punkter.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at borgmester Tina Mandrup kan bemyndiges til at møde til generalforsamlingen og stemme på vegne af Lejre Kommune.

Sagens forløb

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Indkaldelse til generalforsamling i Fors Holding A_S 2025

Årsrapport Fors Holding A_S 2024

Punkt 13: EKL - Lejre Kommuneplan 2025

24-007931

Beslutning

Ad. 1)

Ændringsforslag fra Klaus Kristiansen (I)

Kommuneplanforslaget sendes tilbage til administrationen med henblik på, at samtlige ændringer foretaget siden den offentlige høring indarbejdes i planen.

Efter færdiggørelse fremlægges planen på ny i henhold til Planlovens bestemmelser om offentlighed og borgerinddragelse, med minimum 8 ugers fornyet høringsperiode.

Det forudsættes, at den reviderede plan udformes i et læsbart og gennemskueligt format, hvor både overordnede principper og lokalområders fremtidige anvendelse – herunder boligudlæg og fordeling af boligtyper – fremgår tydeligt for borgerne. Det skal tilstræbes, at både helheden og de enkelte områders konsekvenser kan gennemskues uden teknisk forhåndsviden.

For stemte: (I) – i alt 1

Imod stemte: A, B, C, F, V og Ø – i alt 23

Undlod at stemme: Ole Blickfeldt - Æ - i alt 1

Ændringsforslaget blev ikke tiltrådt.

Ændringsforslag fra Carsten Rasmussen (A)

Om, at matrikel 10b7 i Lejre, som i øjeblikket er fredet, omdannes, således at den ændres fra boligområde til offentlige formål. Det ønskes med henblik på planlægning af daginstitution, ældrecenter og/eller fritidsformål.

For stemte: A og Ø - i alt 7

Imod stemte: B, C, F, I, V, Æ – i alt 18

Ændringsforslaget blev ikke vedtaget.

Ændringsforslag fra Carsten Rasmussen (A)

Om, at område 6b27 i Hvalsø tages ud, og ændres til at kunne rumme offentlige formål.

For stemte: A, F og Ø - i alt 11

Imod stemte: B, C, I, V og Æ – i alt 14

Ændringsforslaget blev ikke vedtaget.

Et flertal bestående af A, B, C, F, V, Æ og Ø tiltræder indstillingen fra Udvalget fra Erhverv, Klima og Lokal Udvikling.

Klaus Kristiansen (I) kan ikke tiltræde indstillingen. Klaus Kristiansen (I) kan ikke støtte Kommuneplan 2025, idet planen åbner for nye boligområder med tæt-lav boligbebyggelse helt ned til 200 m2 grundstørrelse. Dette er i direkte modstrid med Lejres profil som landkommune. Det vil fremme bymæssig fortætning og rækkehusbyggeri i stor skala, hvilket allerede ses i den forventede boligudvikling, hvor 50 % skal være rækkehuse, mod ca. 20 % i dag. Liberal Alliance ønsker i stedet, at der fortsat stilles krav om minimum 700 m2 grunde ved åben-lav bebyggelse, og at den fremtidige udvikling tager udgangspunkt i selvstændige boliger med plads omkring sig - og ikke bymæssige boligklynger.

Ad. 2) – ad. 3) Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Kommunalbestyrelsen godkendte den 25. november 2025 at sende forslag til Lejre Kommuneplan 2025 i offentlig høring. Planforslaget var i høring fra december 2024 til februar 2025.

Under høringen er der kommet mere end 200 høringssvar. Undervejs har administrationen været i dialog med de statslige myndigheder om nødvendige tilpasninger i kommuneplanen.

Administrationen fremlægger her Lejre Kommuneplan 2025 til endelig vedtagelse.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Lejre Kommuneplan 2025 godkendes endeligt med administrationens foreslåede ændringer i bilag 1 og 2.
2. at administrationen frem mod offentliggørelsen kan rette eventuelle fejl og manglende korrektur, der ikke ændrer på forståelsen.
3. at Lejre Kommuneplan 2025 offentliggøres hurtigst muligt efter tilretning.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. november 2024 at sende forslag til Lejre Kommuneplan 2025 i offentlig høring fra den 5. december 2024 til og med 5. februar 2025.

Planforslaget lægger rammerne for den fysiske udvikling af kommunen de næste 12 år og er et væsentligt dokument for, hvordan visionen Vores Sted skal omsættes i den fysiske verden.

Kommuneplanen er opbygget i tre niveauer:

1. Vision og hovedstruktur, der beskriver de særlige karakteristika ved Lejre Kommune og overordnede mål og greb for den fysiske udvikling af kommunen.
2. Retningslinjer for arealanvendelsen i byer, landsbyer og det åbne land. Afsnittene beskriver de forskellige benyttelses- og beskyttelsesinteresser, og hvad vi – med udgangspunkt i Vores Sted - vil have i fokus i udviklingen af vores steder, byer, natur, infrastruktur osv.
3. Rammer for lokalplanlægning: Her er dels generelle rammer for hele kommunen, samt specifikke rammer for de enkelte områder beskrevet. Samlet set danner rammerne grundlag for den efterfølgende lokalplanlægning og administration af den fysiske udvikling.

Den digitale udgave af forslag til Lejre Kommuneplan 2025, som blev sendt i høring, findes her: <https://lejre.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?PlanId=15>

Planforslaget er også vedlagt i en PDF-udgave i bilag 3.

Planforslaget har været i høring på vores.lejre.dk, hvor høringssvarene fortsat er synlige. Disse kan tilgås via linket ovenfor. Det er første gang, at høringen af kommuneplanen foregår på vores.lejre.dk.

Udtalelser

Statslige indsigelser

Administrationen har været i dialog med en række statslige styrelser om emner, der strider mod de nationale interesser, og som derfor skal ændres, før planen kan vedtages endeligt. Der var to områder, som ikke blev afklaret inden høringsfristens udløb, og som resulterede i indsigelse fra staten:

1. *Rækkefølgeplan* - Plan- og Landdistriktsstyrelsen har vurderet, at byudviklingen i flere af kommunens byer har haft et omfang, der oversteg, hvad der kunne betegnes som byudvikling af lokal karakter. I følge Fingerplanen må byudviklingen i Lejre Kommune kun være af lokal karakter.
2. *Bevaringsværdigt landskab* - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har kommenteret, at Lejre Kommune ikke havde redegjort for ændringer af bevaringsværdigt landskab i kommuneplanforslaget.

Indsigelser fra de statslige styrelser - inklusiv administrationens forhandlede forslag til ændringer - er vedhæftet separat i bilag 1. Godkendes administrationens forhandlede forslag, vil staten frafalde indsigelserne, og kommuneplanen vil kunne vedtages endeligt.

Høringssvar

Administrationen har modtaget 210 høringssvar, som er resumeret i bilag 2, hvidbogen, sammen med administrationens kommentarer og bud på ændringer. Høringssvarene er vedlagt i sin fulde form i bilag 4. Bilag 2 og bilag 4 findes i en interaktiv udgave på Lejre Kommunes hjemmeside via dette link: <https://www.lejre.dk/borger/bolig-byggeri-og-affald/kommuneplan-2025/kommuneplan-interaktive-bilag>.

De emner, der har fyldt mest i høringen, har været:

- *Boligudvikling og seniorboliger*
Ønsker om, at boligudvikling i Lejre by og Hvalsø begrænses, indtil infrastruktur og institutioner kan følge med. Ønsker om et mere varieret boligudbud, særligt til seniorer og ældre. Der er også ønsker om langsigtede byudviklingsplaner for de enkelte byområder.
- *Positiv-områder for VE-anlæg*
Frustrationer over placeringen af solceller, vindmøller og biogasanlæg nær Gøderup, Langvad, Glim og Øm. Forslag om alternative placeringer langs motorveje eller på tage. Enkelte ser potentiale i positiv-udpegning. Ganske få indsigelser til positiv-området ved Lejregårdsvej.
- *Initiativ til friskole i Lejre by*
Mange input om en friskole i Lejre by. De fleste bakker op om initiativet og mange mener, at friskolen kan aflaste folkeskolen og tilbyde et alternativ. Nogle udtrykker modstand mod placeringen ved Blæsenborgvej grundet fredning og trafikforhold og foreslår placering i den sydlige del af byen.
- *Madelungs Grusgrav i Hvalsø*
Forslag om ny boligramme i den vestlige del af området. Mange har ytret modstand imod det og ønsker i stedet, at området fastholdes til rekreative formål, når udvindingen ophører.
- *Trafiksikkerhed og gennemkørende trafik*
Mange ønsker om forbedringer af cykelstier og hastighedsdæmpende foranstaltninger på farlige strækninger. Flere forslag om specifikke cykelstiforbindelser og -forlængelser.
- *Mere og bedre natur*
Ønsker om bedre sammenhæng og større ambitioner i indsatsen for beskyttelse af grundvand, biodiversitet og natur (Grøn Trepert).

Brugerne på vores.lejre.dk har, udover høringssvarene, også givet 355 kommentarer og 1835 'likes' til andres høringssvar. Som tidligere beskrevet på vores.lejre.dk er kommentarer ikke behandlet som selvstændige høringssvar. I bilag 2, hvidbogen, er det nævnt, hvis høringssvar har givet anledning til stor opbakning eller debat. På vores.lejre.dk er det muligt at få vist for eksempel de mest diskuterende eller mest populære høringssvar.

Borgermøde den 23. januar 2025

Torsdag den 23. januar 2025 blev der afholdt borgermøde i Hvalsøhallen. 300 deltagere fik oplæg af Laila Kildesgaard fra 'Steder Skaber Folk' samt administrationen og deltog derefter i debatten om planforslaget. Noter fra borgermødet er vedlagt som bilag 5.

Administrationens vurdering

Generelt oplever administrationen høringssvarene som grundige og med mange gode input til udvikling og forbedring af de fysiske forhold i kommunens mange byer, landsbyer, natur med mere. En del høringssvar handler om emner, som ikke er reguleret af eller substantielle for kommuneplanen. Viden og konkrete idéer fra disse høringssvar er dog givet videre til vurdering i de relevante afdelinger i administrationen. For eksempel tages forslag om trafiksikkerhed med til vurdering i forbindelse med den årlige prioritering af trafiksikkerhedsmidlerne.

Samlet set vurderer administrationen, at de ændringer, der er foreslået i bilag 1 og 2 ikke kræver fornyet høring. Tiltræder Kommunalbestyrelsen indstillingen, forventer administrationen at kunne offentliggøre den endelige kommuneplan i begyndelsen af juni 2025.

Ændringer efter aftale med styrelserne

Rækkefølgeplanen

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har kort sagt vurderet, at der er for mange boliger i den rækkefølgeplan, der var offentliggjort med forslag til Kommuneplan 2025 - særligt i byerne Kirke Hyllinge og Gevinge. Administrationen har derfor redigeret i rækkefølgeplanen, så antallet af boliger i planperioden svarer til det, der blev godkendt med Kommuneplan 2021. Administrationens redigerede udgave af rækkefølgeplanen er accepteret af Plan- og Landdistriktsstyrelsen og indarbejdet i bilag 1.

Den redigerede rækkefølgeplan har efterfølgende været i partshøring hos de grundejere, der er blevet berørt af ændringerne. Under partshøringen modtog administrationen tre høringssvar, som er vedlagt i bilag 6. Grundejer i Kirke

Såby udtrykker frustration over statslige begrænsninger for lokal udvikling i landdistrikterne igennem Fingerplanen. Grundejer i Kirke Hyllinge gør opmærksom på, at antallet af boliger i rammen Kirke Hyllinge Syd bør justeres til niveau i Kommuneplan 2021. Advokat for grundejer af 6 aæ, Gevninge ønsker, at der også i første planperiode bliver mulighed for at udvikle del af området, hvilket også var pointeret i høringssvar fra den ordinære høring af kommuneplanen - se bilag 2.

Statens indsigelser giver ikke mulighed for flere boliger i rækkefølgeplanen. På den baggrund vurderer administrationen, at høringssvarene under partshøringen ikke giver anledning til ændringer.

Bevaringsværdigt landskab

Styrelsen for Arealanvendelse og Vandmiljø har krævet en supplerende redegørelse for de områder, som på baggrund af landskabsanalysen fra 2024 ønskes udtaget som bevaringsværdigt landskab. På baggrund af dialog med styrelsen, nærmere undersøgelse af områderne, konsultation hos vores rådgiver på landskabsanalysen samt høringssvar fra grundejer af et af områderne foreslår administrationen, at fire arealer forbliver udpeget som bevaringsværdigt landskab: Tre arealer vest for Nørre Hyllinge samt Ejby Stenstrøning, som også er fredet. Derudover udgår råstofområde ved Østerrylgård af udpegningen.

Ændringer som følge af input på vores.lejre.dk

Høringssvar på vores.lejre.dk har givet anledning til få, mindre ændringer. Udover mindre tekstmæssige tilføjelser til kommuneplanens redegørelse foreslår administrationen ændringer af tre rammer (se nummer i bilag 2):

- Nr. 22: Den fredede del af rammeområde 6.B23 Stengården overføres til det rekreative rammeområde 6.R4.
- Nr. 30: Muligheden for at etablere en vej igennem Den grønne Kile fjernes fra rammebestemmelserne fra rammeområde 6.R2.
- Nr. 33: Rammeområde 6.R5 i Hvalsø tilrettes, så det stemmer overens med afgrænsningen i Kommuneplan 2017.
- Nr. 35: Afgrænsningen mellem ramme 7.B9 og 7.B10 justeres, så den følger delområde 3 i Lokalplan LK 90.
- Nr. 37: Ejendommen Bygaden 26, Kirke Hyllinge fastholdes som centerområde, som i Kommuneplan 2021.

Konkrete ønsker til nye rammer, der ikke har været en del af planforslaget, vil kræve et nyt planforlag og fornyet høring samt eventuel miljøvurdering, hvis disse skal inkluderes i Lejre Kommuneplan 2025. De ændringer, som administrationen har foreslået, er ikke af en karakter, der kræver fornyet høring.

Ønske om ændring af ramme 6.O10 ved Himmelev Behandlingshjem

I Forslag til Kommuneplan 2025 er en del af ramme 6.B13 for Sofie Madsensvej, Hvalsø, ændret til en ramme til offentlige formål (ramme 6.O10). Det er den del af rammen, hvor Hvalsø Børnehus og Himmelev Behandlingshjem ligger, samt det område der pt. er under lokalplanlægning til udvidelse af Himmelev Behandlingshjem. Udvalget for Trafik, Miljø & Byggeri besluttede på mødet den 5. marts 2024, at det uudnyttede område skulle planlægges til offentlige formål. Ændringen i Kommuneplan 2025 er derfor en konsekvens af denne beslutning.

Ejeren af det område, der er under lokalplanlægning, har i et møde med administrationen bedt om, at området bibeholdes som et boligområde, da det ikke er endelig afklaret om området skal udvikles til Himmelev Behandlingshjem.

Administrationen anbefaler med udgangspunkt i beslutningen fra 5. marts 2024, at fastholde området som et offentligt område. Det vil være muligt efterfølgende at tilpasse kommuneplanrammen til den anvendelse, som bliver fastlagt med den igangværende lokalplanproces.

Detailhandelsanalyse af ny dagligvarebutik i Osted

Rema1000 har i et høringssvar kritiseret den detailhandelsanalyse, som Lejre Kommune har fået udarbejdet på baggrund af Rema1000's ønske om at udlægge et område til ny dagligvarebutik i den nordlige del af Osted. Administrationen har bedt konsulentfirmaet CK & CO, som udarbejdede detailhandelsanalysen for Osted, om at revurdere analysen på baggrund af Rema1000's kritik. Hovedårsagen til de forskellige konklusioner er i følge CK & CO, at Rema 1000 går ud fra et større opland til en ny dagligvarebutik end CK & CO gør. Rema1000's høringssvar giver i følge CK & CO ikke anledning til at ændre i deres konklusioner. Vurderingen er vedlagt i bilag 7, og Lejre Kommunes detailhandelsanalyse er vedlagt i bilag 8.

Notat om seniorboliger

Administrationen har fået advokatfirmaet BechBruun til at beskrive kommunens muligheder for at påvirke, at nye boliger (henholdsvis på privat og kommunalt ejet areal) etableres som "seniorvenlige boliger" og at disse kun ejes/lejes af personer for eksempel over 55 år. Notatet er vedlagt i bilag 9.

BechBruun vurderer - for privat ejede grunde - at der i en lokalplan kan fastsættes bestemmelser om, at anvendelsen skal tiltænkes en bestemt brugerkreds, for eksempel til ungdomsboliger eller seniorboliger, hvis dette planmæssigt kan begrundes, for eksempel af demografiske grunde.

BechBruun vurderer - for kommunalt ejede grunde - at Lejre Kommune i forbindelse med grundsalg kan fastsætte vilkår i udbuddet, der indeholder begrænsninger for ejendommens anvendelse. Det forudsætter, at vilkårene fremmer en særlig (saglig) kommunal interesse.

Notat om bygningshøjder

I forbindelsen med den politiske behandling af forslag til Kommuneplan 2025 blev forskelle mellem boliger i 1, 1½ og 2 plan drøftet. På baggrund af drøftelsen blev bestilt et notat, der forklarer forskellene. Administrationen har udarbejdet et notat, der beskriver forskellene mellem 1, 1½. og 2 plan. Notatet er vedlagt i bilag 10.

Miljøvurderingens sammenfattende redegørelse

I høringsperioden er der kommet enkelte kommentarer til miljørapporten af kommuneplanen. Kommentarerne har ikke substantiel betydning eller giver anledning til at foretage ændringer i miljøvurdering eller kommuneplan. Miljørapport er vedlagt i bilag 11.

Korrektur efter politisk behandling

Efter den politiske behandling vil den digitale udgave af kommuneplanen være lukket ned midlertidigt. Administrationen anmoder om kompetence til at foretage korrekturrettelse, der ikke har indholdsmæssige konsekvenser for kommuneplanen forud for den endelige offentliggørelse.

Økonomi og finansiering

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Lejre Kommune.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025

Ad. 1) Et flertal bestående af Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F), Jens K. Jensen (V) og Bente Blumensaat (A) - i alt 4 - anbefaler indstillingen med følgende bemærkninger:

Om VE-anlæg ved Gøderup:

Positivudpegningen til solceller ved Gøderup reduceres ved, at arealet øst for jernbanen udgår.

Det skal undersøges, om den eksisterende reservation til biogasanlæg (området mellem Hovedvejen, Gammelgårdsvej og jernbanen) kan reduceres eller helt udgå til fordel for ny positiv udpegning til VE-produktion ved senere kommuneplanlægning.

Om grundstørrelser:

Under Generelle rammer/Anvendelsen og den overordnede rammesætning af lokalplanområderne/Boligområder (B) ændres normstørrelsen for grundstørrelser i fremtidige lokalplaner (side 269 i PDF'en):

For åben-lav boligbebyggelse ændres minimumsstørrelsen fra 500 til 600 m², så der kommer til at stå:

"600-700 m² for åben-lav boligbebyggelse for det enkelte jordstykke."

For tæt-lav boligbebyggelse ændres minimumsstørrelsen fra 150 til 200 m², så der kommer til at stå:

"200-300 m² for tæt-lav boligbebyggelse."

Om fordeling af boligtyper i nye lokalplaner:

Der indføres til nyt afsnit i redegørelsen i tema 1.1. Byudvikling og boliger under overskriften:

"Administration af rækkefølgeplanen":

Over tid tilstræbes, at nybyggeri fordeler sig ligeligt på boligtyperne tæt-lav og åben-lav. Fordelingen af boligtyper i rækkefølgeplanen er alene til illustration af antal boliger, der maksimalt kan opføres til henholdsvis åben-lav og tæt-lav boligbebyggelse.

Supplerende protokolleringer, der ikke fører til ændringer i kommuneplan:

Det skal undersøges, om der kan etableres en ny dagligvarebutik i Osted i overensstemmelse med scenarie 3, jf. bilag 8 ved senere kommuneplanlægning

Det skal indgå i overvejelserne i kommende kommuneplanlægning, om matrikel 7b9 i Kirke Hyllinge skal ændres til at kunne rumme offentlige formål.

Imod stemte Klaus Kristiansen (I) - i alt 1 - og fremsatte følgende bemærkning til protokollen:

Klaus Kristiansen (I) kan ikke støtte Kommuneplan 2025, idet planen åbner for nye boligområder med tæt-lav boligbebyggelse helt ned til 200 m² grundstørrelse. Dette er i direkte modstrid med Lejres profil som landkommune. Det vil fremme bymæssig fortætning og rækkehusbyggeri i stor skala, hvilket allerede ses i den forventede boligudvikling, hvor 50 % skal være rækkehuse, mod ca. 20 % i dag. Liberal Alliance ønsker i stedet, at der fortsat stilles krav om minimum 700 m² grunde ved åben-lav bebyggelse, og at den fremtidige udvikling tager udgangspunkt i selvstændige boliger med plads omkring sig - og ikke bymæssige boligklynger.

Øvrige forslag:

Bente Blumensaat (A) stillede ændringsforslag om, at matrikel 10b7 i Lejre, som i øjeblikket er fredet, omdannes, således at den ændres fra boligområde til offentlige formål. Det ønskes med henblik på planlægning af daginstitution, ældrecenter og/eller fritidsformål.

For stemte: Bente Blumensaat (A) - i alt 1

Imod stemte: Grethe Saabye (C), Susanne Borup (F), Jens K. Jensen (V) og Klaus Kristiansen (I) - i alt 4.

Forslaget blev ikke vedtaget.

Bente Blumensaat (A) stillede ændringsforslag om, at område 6b27 i Hvalsø tages ud, og ændres til at kunne rumme offentlige formål.

For stemte: Bente Blumensaat (A) - i alt 1.

Imod stemte: Grethe Saabye (C) og Jens K. Jensen (V) - i alt 2.

Undlod at stemme: Susanne Borup (F) og Klaus Kristiansen (I) - i alt 2.

Forslaget blev ikke vedtaget.

Ad. 2) - ad. 3) Indstillingerne anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Ad. 1:

Et flertal bestående af Tina Mandrup (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Carsten Rasmussen (A) og Mikael Ralf Larsen (F) - i alt 4 - anbefaler udvalgets indstilling.

Ole Blichfeldt (Æ) undlader at stemme for den samlede kommuneplan.

Indstillingen fra Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal Udvikling anbefales.

Øvrige forslag:

Carsten Rasmussen (A) stillede ændringsforslag om, at matrikel 10b7 i Lejre, som i øjeblikket er fredet, omdannes, således at den ændres fra boligområde til offentlige formål. Det ønskes med henblik på planlægning af daginstitution, ældrecenter og/eller fritidsformål.

For stemte: Carsten Rasmussen (A) - i alt 1

Imod stemte: Tina Mandrup (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Ole Blichfeldt (Æ) og Mikael Ralf Baade Larsen (F) - i alt 4.

Forslaget blev ikke vedtaget.

Carsten Rasmussen (A) stillede ændringsforslag om, at område 6b27 i Hvalsø tages ud, og ændres til at kunne rumme offentlige formål.

For stemte: Carsten Rasmussen (A) og Mikael Ralf Baade Larsen (F) - i alt 2

Imod stemte: Tina Mandrup (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Ole Blichfeldt (Æ) - i alt 3.

Forslaget blev ikke vedtaget.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Statens indsigelser og indstilling til ændringer

Bilag 2- Hvidbog for behandling af høringssvar

Bilag 3 - Forslag til Kommuneplan 2025

Bilag 4 - Høringssvar samlet

Bilag 5 - Noter fra borgermøde 23. januar 2025

Bilag 6 - Høringssvar fra grundejere i partshøring om ændringer i rækkefølgeplan

Bilag 7 - Revurdering efter høringssvar om dagligvarebutik Østed

Bilag 8 - Detailhandelsanalyse Østed

Bilag 9 - Notat om seniorboliger

Bilag 10 - Notat om bygningshøjder og boligtypologier

Bilag 11 - Miljørapport - Lejre Kommuneplan 2025

Punkt 14: EKL - Forslag og idéer til revision af Fingerplan

25-003327

Beslutning

Ændringsforslag fra Ivan Mott (Ø)

Enhedslisten foreslår, at direktionens indstilling følges, men punkt A om transportkorridoren: Indsnævring af transportkorridoren ved Kirke Såby udgår.

For stemte: Ø – i alt 1

Imod: V, A, C, B, F, Æ – i alt 23

Undlod at stemme: I – i alt 1

Indstillingen fra Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling:

For stemte: V, A, F, C, B, Æ, I – i alt 24

Imod stemte: Ø – i alt 1. Enhedslisten stemmer i mod, da det medfører en kapitalisering af områderne uden at borgerne får glæde af merprisen, for de pågældende områder og at der ikke betales afgift eller skat af særlig betydning for vores fællesskab.

Indstillingen fra Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling tiltrådt.

Resumé

Ministeren for byer og landdistrikter, Morten Dahlin, har i marts 2025 igangsat en revision af Fingerplanen 2019.

I den forbindelse kan hovedstadens 34 kommuner, øvrige interessenter og interesserede indsende forslag og idéer til revisionen frem til 2. juni 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at administrationens forslag under pkt. A-D godkendes og sendes ind som Lejre Kommunes bidrag til den kommende revision af Fingerplanen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Ministeren for byer og landdistrikter, Morten Dahlin, har den 10. marts 2025 igangsat en revision af Fingerplanen 2019. I den forbindelse igangsætter ministeren en dialog med hovedstadens 34 kommuner og øvrige interessenter og interesserede om forslag og ideer, der kan bidrage til at sikre balancen i Fingerplanens principper for hovedstadsområdets planlægning.

Den gældende regulering af hovedstadsområdets planlægning, Fingerplanen, er fra 2019, og ministeren for byer og landdistrikter ser et behov for, at denne regulering bliver opdateret.

Fingerplanrevisionen sætter særlig fokus på nye placeringsbehov (herunder i forhold til stationsnærhedsprincippet, tekniske- og forsyningsanlæg og nye typer af erhverv) samt anvendelsen af rekreative værdier i de grønne kiler.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har åbnet en høringsportal, hvor forslag og ideer kan indsendes indtil den 2. juni 2025. Det er By-, Land- og Kirkeministeriets mål at præsentere en revideret Fingerplan i 2026.

Administrationens vurdering

Administrationen foreslår, at Lejre Kommune byder ind med følgende på høringsportalen for Fingerplan 2026:

A) Transportkorridoren: Indsnævring af transportkorridoren ved Kirke Såby

Lejre Kommune har ved tidligere revision af Fingerplanen argumenteret for, at transportkorridoren har en ulogisk afgrænsning flere steder gennem Lejre Kommune.

Med Fingerplan 2013 blev transportkorridoren syd for Gevninge reduceret. Usikkerhed om placering af en eventuel fremtidig Kattégatforbindelse begrænsede reduktionen til kun at være ved Gevninge. Lejre Kommune foreslår, at transportkorridoren ved Kirke Såby indsnævres yderligere nu, hvor Kattégatforbindelsen er taget af dagsordenen.

Reduktionen er vigtig for at skabe mulighed for byudvikling ved Kirke Såby, én af kommunens store byer, for muligheden for at udvide med flere erhvervsarealer i forbindelse med de eksisterende erhvervsområder. I Forslag til Kommuneplan 2021 nedlagde Bolig- og Planstyrelsen veto mod udlægningen af et erhvervsområde inden for transportkorridoren på trods af, at Vejdirektoratet i mail til Lejre Kommune havde oplyst, at de ikke havde kommentarer til erhvervsudlægget.

Reduktionen er også vigtig for at ophæve restriktionerne for de mange ejendomme i det åbne land - ejendomme, der i dag ikke kan få landzonetilladelse til selv små ændringer – eller kun kan få tilladelse med nedrivningsvilkår.

Korridoren har i dag et afbrudt forløb, fordi Kirke Såby er uden for arealreservationen. Hvis reservationen ved Kirke Såby reduceres til at løbe mellem motorvejen og landevejen, vil reservationen have omtrentligt samme bredde, som reservationen syd for Roskilde.

Der foreslås reduktioner på begge sider af motorvejen, som vist på kortet i bilag 1.

B) Transportkorridoren: Mulighed for at etablere solceller inden for transportkorridoren

Fingerplanens nuværende transportkorridorer er reserveret til fremtidig infrastruktur – projekter, der alt andet lige må forventes at tage lang tid at etablere – og som i dag står som uudnyttede arealer. Ved at anvende nogle af disse områder til solceller kan man fremme den grønne energi samtidig med, at man undgår at belaste nærmiljøerne med energianlæg. Solceller er relativt enkle at installere og kan ligeledes let fjernes, hvis der senere opstår behov for infrastrukturen i de pågældende områder.

Lejre Kommune opfordrer derfor til, at solceller kan indgå som en del af den bæredygtige arealanvendelse i transportkorridorerne. I en kommune som Lejre, der er omgivet af landskabsfredninger, bevaringsværdige landskaber, kulturværdier og relativ tæt bebyggelse i landområderne, er det meget vanskeligt at finde sammenhængende områder til solceller. Det synes oplagt at benytte dele af områderne langs motorvejen, der i forvejen er påvirket af infrastruktur, til at etablere solceller.

C) Byudvikling af lokal karakter

Lejre Kommune bidrager til hovedstadsområdet som det yderste fingerled. Kommunen består af 49 mindre byer og landsbyer, der tilbyder det gode og bæredygtige liv på landet i pagt med naturen, tæt på storbyen. Det er attraktive byer og landsbyer med offentlig og privat service til en mangfoldig befolkningsgruppe med alsidige interesser. Ydermere er Lejre Kommune rig på natur og kulturhistorie, hvilket Nationalpark Skjoldungernes Land vidner om. Det særlige ved at bo og arbejde i eller besøge Lejre er netop historiens tilstedeværelse i de fysiske omgivelser, herunder de gamle gårde, som ofte ligger i bevaringsværdige kulturmiljøer og landsbyer med udsigt over istidslandskabet.

Ønsker man at udvikle et spændende hovedstadsområde, også uden for København, med varierede boformer og et understøttende erhvervsliv, er det vigtigt at værne om den stedlige egenart og det lokale særkende, ved blandt andet at holde liv i byer og landsbyer i de yderste fingerled.

Fremtiden for befolkningen i Lejre Kommune er dog – lige som store del af landet – udfordret af den demografiske udvikling, hvor gruppen af ældre vokser, mens der bliver færre i den erhvervsaktive alder. Ydermere er det tydeligt, at boligsammensætningen i Lejre Kommune ikke understøtter fremtidens boligbehov. Hvis Lejre Kommune skal opretholde livet i 49 landsbyer, er der brug for flere boliger, der understøtter fremtidens boligbehov. Det er særligt påkrævet i byer med skoler, dagtilbud og dagligvarehandel. Det er oplagt at tale om genanvendelse af eksisterende bygninger både i byzone og landzone (se mere nedenfor). Men der er også behov for mindre byvækst - også uden for stationsbyerne/centerbyerne - hvis der skal sættes gang i boligrotation, vedligehold og energirenovring af den eksisterende boligmasse.

Ifølge Fingerplanen har Lejre Kommune i dag mulighed for byudvikling af lokal karakter i tilknytning til de tre centerbyer Hvalsø, Lejre og Kirke Hyllinge eller som afrunding af andre bysamfund. Ved byudvikling af lokal karakter forstås udvikling med erhverv og byfunktioner, som betjener et opland, der omfatter kommunen og nabokommuner, men ikke et regionalt opland svarende til større dele af hovedstadsområdet.

Lejre Kommune foreslår, at der med en revideret fingerplan gives mere frihed til, at kommunerne i det 'øvrige hovedstadsområde' kan planlægge for mindre byvækst uden for kommuncentrene. Det skal ske for at sikre de lokale

skoler, børnehaver, dagligvarehandel og lokale arbejdspladser, så byerne forbliver attraktive for tilflyttere. Det er Kommunalbestyrelsen, der har det lokale kendskab, samt ansvaret for at planlægge for attraktive, levende byer og landsbyer.

Lejre Kommune foreslår, at der findes en anden formulering end 'afrunding af andre byer', da den har vist sig for snæver for til at sikre levende byer – blandt andet i klagenævnsafgørelser.

Ydermere foreslår Lejre Kommune, at praksis med administration af, hvad der tolkes som lokal udvikling, ændres. I dag tolkes reglen sådan, at det kun er muligt at boligudvikle for ca. 10 %'s forøgelse af befolkningstallet i en by. I små byer betyder den praksis, at det ikke er muligt at bygge tæt-lav boligbebyggelse med mindre boliger for eksempel i form af nye rækkehuse, da der skal en vis volumen i et byggeprojekt, før der er økonomi til, at det kan gennemføres. Og det er netop de mindre boliger til par og enlige, der er mangel på i de mindre byer. Eksisterende praksis for tolkning af, hvad der er lokal karakter, fastholder derfor de mindre byer i en negativ spiral. Det kan måske håndteres ved en minimumsgrænse, der kan sikre økonomisk bæredygtige byggeprojekter. På den måde kan tommelfingerreglen om, at ca. 10 % fastholdes ved de større byer. Lejre Kommune stiller gerne op til yderligere dialog.

Byudvikling af lokal karakter begrænser også unødigt Lejre Kommunes erhvervsudvikling. Fingerplanen stiller krav om, at der ikke må etableres kontorerhverv på mere end 1500 m². Lejre Kommune har en veluddannet befolkning og en arbejdsstyrke, hvor ca. 70 % pendler på arbejde. I forhold til at sikre lokale arbejdspladser, der i højere grad afspejler lokalbefolkningens jobpræferencer - der også kan være med til at begrænse pendlingen - foreslår Lejre Kommune, at Fingerplanens begrænsninger for udvikling af kontorarbejdspladser i 'det øvrige hovedstadsområde' ændres, så det også er muligt at etablere kontorerhverv over 1500 m². Det kan også komme på tale i genanvendelsen af overflødiggjorte bygninger, hvilket Lejre Kommune forsøgte ved at udlægge en erhvervsramme til kontorerhverv ved Ledreborg Slot i Kommuneplan 2017, hvilket ikke blev tilladt på grund af Fingerplanens bestemmelser.

Sammenfattende ønsker Lejre Kommune at få større indflydelse på at planlægge for mindre byvækst i de mindre byer uden for centerbyerne, så vitale funktioner som skoler, dagtilbud, og dagligvarehandel er attraktive for borgerne, og der findes lokale arbejdspladser til eksisterende befolkning. Attraktive og levende byer og landsbyer er også vigtige for de mange besøgende, der bruger det yderste fingerled i hovedstadsområdet til rekreation og opladning til det travle liv i storbyen.

D) Genanvendelse af eksisterende bygningsmasse

I regeringens landdistriktsudspil fra august 2024 fremgår det, at mulighederne for at genanvende, ombygge og foretage mindre udvidelser af overflødiggjorte bygninger skal forbedres (se bilag 2).

Lejre Kommune vil gerne bakke op om, at det bliver lettere at omdanne eksisterende bygningsmasse til nye formål – både indenfor og uden for landsbyafgrænsningerne. Noget af det særlige ved at bo i eller besøge Lejre er netop historiens tilstedeværelse i de fysiske omgivelser herunder de gamle gårde, som ofte ligger i bevaringsværdige kulturmiljøer i landsbyerne med udsigt over istidslandskabet. Ønsker man at udvikle et spændende hovedstadsområde, også uden for København, med varierede boformer, er det vigtigt at værne om den stedlige egenart og det lokale særkende, ved blandt andet at holde liv i den eksisterende bygningsmasse.

Lejre Kommune har oplevet, at tolkningen af, hvad der har lokal karakter, har sat begrænsninger for, hvor mange boliger der kan indrettes i eksisterende bygningsmasse. Det er ofte dyrere at genanvende eksisterende bygningsmasse end at rive ned og bygge nyt. Så hvis boligantallet er afgørende for, at en eksisterende bygning kan genanvendes, bør det være klimaperspektivet, risikoen for forfald samt livet i landsbyen, der skal vægtes højest.

Lejre Kommune oplever en interesse for at dyrke landbrug på nye måder. Det er for eksempel regenerativt landbrug, permakultur eller andet. Nye dyrkningsformer betyder i nogen sammenhænge behov for flere boliger på gårdene og understøtter også behovet for friere rammer for Kommunalbestyrelsen til at tillade flere boliger i eksisterende bygninger.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling - 2022-2025

Indstillingen anbefales, idet udvalget tilføjer, at støj nævnes i høringssvaret som en yderligere hindring for lokal udvikling.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen fra Udvalget for Erhverv, Klima og Lokal udvikling anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1_Kort med forslag til ny transportkorridor i Lejre Kommune

Bilag 2_Regeringens_landdistriktsudspil_Sammenhaeng_og_balance._Frihed__fremtid_og_muligheder_i_Danmark

Punkt 15: TMB - Ejby Nye vandværk godkendelse af regulativ

25-002959

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

Almene vandværker skal have et regulativ, der beskriver vilkårene for retten til vandforsyning, og hvilke forpligtigelser vandforsyningen og forbrugeren har.

Ejby Nye vandværks nuværende regulativ er fra 24. maj 1995. Med denne godkendelse føres regulativet op til tidssvarende forhold.

Da det indstillede regulativ overholder lovgivningen, kan kommunen ikke nægte at godkende det.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at regulativet for Ejby Nye Vandværk godkendes, da det lever op til lovgivningen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Almene vandværker skal have et regulativ, der fastlægger forholdet mellem vandforsyningen og forbrugeren, herunder vilkår om vandmåling, ansvar for vedligeholdelse af rørledninger med videre. Regulativet fastlægger også forhold omkring forsyning af erhverv og brandtekniske installationer med mere.

Ejby Nye vandværks nuværende regulativ er fra 24. maj 1995, og er ikke tidssvarende.

Vandværket har derfor udarbejdet et nyt regulativ, se bilag 1, på baggrund af skabelon udarbejdet af Danske vandværker og tilrettet efter gældende regler.

Regulativet er indstillet af Ejby Nye vandværk.

Lejre Kommune skal legalitetsgodkende regulativet, før det bliver gældende.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at regulativet er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Kommunen er forpligtiget til at godkende regulativet og kan heller ikke ændre i regulativet.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingen anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Regulativ ENV 2025 (2) Word redigeret uden markeringer

Punkt 16: TMB - Herslev Vandværk godkendelse af regulativ

25-003126

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

Almene vandværker skal have et regulativ, der beskriver vilkårene for retten til vandforsyning, og hvilke forpligtigelser vandforsyningen og forbrugeren har.

Herslev Vandværks nuværende regulativ er fra 2021. Med denne godkendelse føres regulativet op til tidssvarende forhold.

Da det indstillede regulativ overholder lovgivningen, kan kommunen ikke nægte at godkende det.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at regulativet for Herslev Vandværk godkendes, da det lever op til lovgivningen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Almene vandværker skal have et regulativ, der fastlægger forholdet mellem vandforsyningen og forbrugeren, herunder vilkår om vandmåling, ansvar for vedligeholdelse af rørledninger med videre. Regulativet fastlægger også forhold omkring forsyning af erhverv og brandtekniske installationer med mere.

Herslev Vandværks nuværende regulativ er fra 2021, og er ikke tidssvarende.

Vandværket har derfor udarbejdet et nyt regulativ, se bilag 1, på baggrund af skabelon udarbejdet af Danske Vandværker og tilrettet efter gældende regler.

Regulativet er indstillet af Herslev Vandværk.

Lejre Kommune skal legalitetsgodkende regulativet, før det bliver gældende.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at regulativet er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Kommunen er forpligtiget til at godkende regulativet og kan heller ikke ændre i regulativet.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingen anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Regulativ 2025 - uden Branchevejledning 2024

Punkt 17: TMB - Glim Vandværk godkendelse af regulativ

25-003083

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

Almene vandværker skal have et regulativ, der beskriver vilkårene for retten til vandforsyning, og hvilke forpligtigelser vandforsyningen og forbrugeren har.

Glim Vandværks nuværende regulativ er fra 6. maj 1999. Med denne godkendelse føres regulativet op til tidssvarende forhold.

Da det indstillede regulativ overholder lovgivningen, kan kommunen ikke nægte at godkende det.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at regulativet for Glim Vandværk godkendes, da det lever op til lovgivningen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Almene vandværker skal have et regulativ, der fastlægger forholdet mellem vandforsyningen og forbrugeren, herunder vilkår om vandmåling, ansvar for vedligeholdelse af rørledninger med videre. Regulativet fastlægger også forhold omkring forsyning af erhverv og brandtekniske installationer med mere.

Glim Vandværks nuværende regulativ er fra 6. maj 1999, og er ikke tidssvarende.

Vandværket har derfor udarbejdet et nyt regulativ, se bilag 1, på baggrund af skabelon udarbejdet af Danske Vandværker og tilrettet efter gældende regler.

Regulativet er indstillet af Glim Vandværk.

Lejre Kommune skal legalitetsgodkende regulativet, før det bliver gældende.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at regulativet er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Kommunen er forpligtiget til at godkende regulativet og kan heller ikke ændre i regulativet.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingen anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Punkt 18: TMB - Forslag til Lokalplan LK 100 for et plejehjem i Hvalsø

25-002756

Beslutning

Imod stemte: Ø – i alt 1 med følgende bemærkning: Enhedslisten stemmer imod, da vi fortsat ikke ønsker den valgte placering, men ønsker mindre lokale kommunale plejehjem i fremtiden Lejre kommune.

For stemte: V, A, C, B, F, Æ, I – i alt 24

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede i efteråret 2024, at der skal opføres et nyt plejehjem mellem Hvalsø stationsby og Nørre Hvalsø landsby. Etableringen af plejehjemmet forudsætter, at der bliver udarbejdet en lokalplan, som muliggør byggeriet, og sikrer indsigt til Nørre Hvalsø landsby og udsigten over det fredede landskab mod nord.

Lokalplanforslaget er udarbejdet på baggrund af funktionsprogrammet for plejehjemmet og Tegnestuen Vandkunstens volumenstudier. Lokalplanforslaget er nu klar til 8 ugers høring.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Forslag til Lokalplan LK 100 for et plejehjem i Hvalsø godkendes med henblik på udsendelse i offentlig høring i 8 uger fra den 28. maj 2025 til 23. juli 2025.
2. at der afholdes borgermøde tirsdag den 10. juni 2025 kl. 19.00.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i efteråret 2024, at der skal opføres et nyt alment plejehjem på matrikel 3hm Nørre Hvalsø By, Kirke Hvalsø, som ligger mellem Hvalsø stationsby og Nørre Hvalsø landsby. Etableringen af plejehjemmet forudsætter, at der bliver udarbejdet en lokalplan, som muliggør byggeriet, og sikrer indsigt til Nørre Hvalsø landsby og udsigten over det fredede landskab mod nord.

Lokalplanen giver mulighed for etablering af et plejehjem, seniorboliger og rekreative arealer.

Lokalplanforslaget er udarbejdet på baggrund af funktionsprogrammet for plejehjemmet og Tegnestuen Vandkunstens volumenstudier. Volumenstudierne viser, hvordan bygningerne kan indpasses i landskabet ved at terrænspringene tages, så plejehjemmet fra højeste niveauplan kun er i et plan, mens det fra laveste niveauplan er i 2 plan.

Bebyggelsen skal placeres med størst mulig hensyntagen til det eksisterende landskab både i topografi og natur samt i en respektfuld afstand til Nørre Hvalsø.

Bygninger skal udføres i holdbare materialer, gennemprøvede i det danske klima, og i naturlige materialer og så vidt muligt uden indhold af miljøskadelige stoffer, så materialer og bygningsdele kan adskilles og genanvendes.

Lokalplanen sætter desuden fokus på jordbalance, håndtering af regnvand, rekreative stiforbindelser samt biodiversitet.

Udtalelser

Der blev den 5. maj 2023 holdt borgermøde om et friplejehjem i Hvalsø. På borgermødet blev to placeringer i Hvalsø drøftet: En nordgrund og en sydgrund. Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 26. juni 2023 - blandt andet på baggrund af input på borgermødet - at der skulle arbejdes videre med en placering på nordgrunden: Matrikel 3hm, Hvalsø.

På borgermødet kom der følgende kommentarer til placeringen af et plejecenter på matrikel 3hm, Hvalsø:

- Der er mere byliv omkring nordgrunden, hvilket giver de ældre en fornemmelse af at være en del af byen.
- Der bør være opmærksomhed på, at friplejehjemmets placering på grunden ikke fraviger Lejre Kommunes princip om ikke at bygge landsbyerne sammen.
- Placeringen vil medføre øget trafik på en allerede meget trafikeret vej.
- Der bør være opmærksomhed på, at placeringen af friplejehjemmet på grunden og dets arkitektur ikke påvirker det smukke naturområde og den smukke udsigt til det fredede område nordøst for grunden negativt.

Administrationen har arbejdet med de nævnte punkter igennem lokalplanlægningen.

Administrationens vurdering

I planloven er der i almindelighed et krav om minimum 4 ugers høring af lokalplanforslag med mindre miljøscreeningen af lokalplanforslaget udløser en miljøvurderingsrapport. I så fald er der krav om, at høringen varer minimum 8 uger.

Miljøscreeningen af Forslag til Lokalplan LK 100 for et plejehjem ved Hvalsø viser, at der ikke er behov for udarbejdelse af en egentlig miljøvurderingsrapport. Administrationen har haft en ekstern rådgiver til at udarbejde et støjnotat om trafikstøjen fra Holbækvej, og byggefeltene er på denne baggrund placeret, så Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier er overholdt. Desuden vil hastigheden på Holbækvej blive sat ned fra 80 km/t til 50 km/t, når byggeriet er opført, hvilket vil reducere trafikstøjen. Trafikstøjen kunne have udløst et behov for en miljøvurderingsrapport, hvis der havde været behov for etablering af støjdæmpende foranstaltninger.

På grund af sommerferie i en del af høringsperioden anbefaler administrationen at udvide høringen til 8 uger. Det er ikke er muligt at forlænge høringsfristen ud over de 8 uger, hvis tidsplanen for realiseringen af plejehjemmet skal overholdes.

Administrationen anbefaler, at der afholdes et borgermøde i begyndelsen af juni. Administrationen foreslår at mødet holdes den 10. juni 2025 i Hvalsø, eksempelvis i Kulturhuset i Hvalsø eller kantinen på Hvalsø Skole.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingerne anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Forslag til Lokalplan LK 100 for et plejehjem i Hvalsø

Punkt 19: TMB - Praksis for opklassificering af private fællesveje

25-002305

Beslutning

Udsat til næste møde.

Resumé

Administrationen modtager af og til henvendelser fra grundejere på private fællesveje med ønsket om, at deres vej optages som offentlig vej.

I denne sag forelægges forslag til praksis for håndtering af anmodninger om opklassificering af private fællesveje til offentlige veje.

Sagen forelægges Kommunalbestyrelsen, da praksis for håndtering vurderes at svare til en kvalitetsstandard, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at det godkendes, at administrationen foretager en trafikal vurdering af en privat fællesvej, når en eller flere grundejere med vejret anmoder herom
2. at det godkendes, at private fællesveje som udgangspunkt ikke opklassificeres, medmindre andelen af gennemkørende trafik ikke kan eller bør reduceres.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Administrationen modtager af og til henvendelser fra tilstødende grundejere med vejret på private fællesveje, der ønsker deres vej opklassificeret til offentlig vej. Det er ofte begrundet i meget trafik, byudvikling eller økonomi.

Lejre Kommune fungerer som vejmyndighed for private fællesveje. Det betyder, at grundejere skal søge om samtykke ved eksempelvis gravearbejde, opsætning af genstande eller etablering af fartdæmpende foranstaltninger med videre. Ansvar for vedligeholdelse af vejen og dens udstyr påhviler de tilstødende grundejere i byzoner og brugerne i landzoner.

Ifølge vejloven er det Kommunalbestyrelsen, der beslutter, hvilke private fællesveje der skal optages som offentlige veje. Denne beslutning skal baseres på en samlet trafikal vurdering og må ikke alene være økonomisk begrundet, jf. vejlovens § 15. Derudover fastslår privatvejslovens § 58, at administrationen mindst hvert femte år skal vurdere, om en privat fællesvej har en så væsentlig betydning for den almene færdsel, at den bør optages som offentlig vej.

Private fællesveje er primært tiltænkt grundejere, der benytter vejen som adgangsvej til deres ejendom, og bør som udgangspunkt ikke fungere som forbindelsesveje mellem to offentlige veje.

Er der tvivl om omfanget af gennemkørende trafik, kan én eller flere grundejere med vejret anmode kommunen om at foretage en trafiktælling. I så fald er kommunen forpligtet til at gennemføre en tælling. Formålet er at afdække, hvor stor en andel af den motorkørende trafik, der udgøres af almen færdsel. Den trafikale vurdering vil derfor også typisk baseres på en trafiktælling af andelen af gennemkørende trafik.

Hvis trafiktællingen viser, at mere end 50 % af den samlede motorkørende trafik er gennemkørende, har Lejre Kommune to handlemuligheder i henhold til privatvejsloven:

1. Optage vejen som offentlig vej
2. Gennemføre færdselsregulering for at reducere den almene færdsel til under 50 %

Det vil sige, at hvis det konstateres, at en privat fællesvej anvendes til gennemkørsel, skal det vurderes, om vejen bør lukkes for gennemkørende trafik eller opklassificeres til offentlig vej.

Administrationens vurdering

Administrationen foreslår, at en screening foretages, når en eller flere grundejere med vejret til en privat fællesvej anmoder kommunen herom. Dette vurderes at være en hensigtsmæssig måde at håndtere forpligtelsen om screening. Desuden vurderes veje, når der foretages udbygning af områder, der skal kobles på eksisterende veje.

Endvidere er det administrationens praksis i dag, at private fællesveje som udgangspunkt ikke opklassificeres, medmindre særlige forhold gør det nødvendigt.

Størstedelen af de private fællesveje i Lejre Kommune er blinde boligveje, hvor en trafiktælling ikke vil vise en andel af gennemkørende trafik. Disse veje vil derfor ikke som udgangspunkt have mulighed for at blive opklassificeret.

Hvis en trafikal vurdering ikke peger på opklassificering, men administrationen anerkender, at der er gennemkørende trafik og en grundejer anmoder om en trafiktælling, er administrationen forpligtet til at gennemføre denne.

Hvis trafiktællingen viser en høj andel af gennemkørende trafik, er det administrationens praksis i dag at etablere færdselsregulerende foranstaltninger for at reducere gennemkørslen frem for at opklassificere vejen.

Økonomi og finansiering

Hvis private fællesveje optages som offentlige veje, vil der være udgifter forbundet med den almene daglige drift.

Hvis andelen af gennemkørende trafik er mere end 50 %, skal Lejre Kommune bekoste foranstaltninger, som reducerer den fremtidige trafikmængde.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingerne anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales, med den bemærkning at indstillingens punkt 2 tilføjes med "reduceres med mindst 50%".

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 20: TMB - Opklassificering af 3 private fællesveje til offentlige veje

25-002306

Beslutning

Udsat til næste møde.

Resumé

På baggrund af en trafikalk vurdering af tre private fællesveje i Lejre Kommune har administrationen vurderet, at Merianhaven og Enebærvej i Hvalsø samt Vestergårdsager i Kirke Hyllinge har en væsentlig betydning for det overordnede vejnet. Derudover vurderes det, at de tilstødende grundejere er blevet stillet i en uhensigtsmæssig situation som følge af kommunens tildeling af ny vejret.

Administrationen ønsker i denne sag, at udvalget tager stilling til, hvorvidt vejene skal optages som offentlige veje.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Lejre Kommune opklassificerer stamvejene for Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager fra privat fællesvej til offentlig vej
2. at udgifterne til afledt drift på årligt kr. 131.950 indarbejdes i budgetforslag 2026 og overslagsår med henholdsvis kr. 126.750 på bevilling 4.20.20 - Vej og Park og kr. 5.200 på bevilling 4.20.26 - vejbelysning og vejafvandingsbidrag

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Baseret på en trafikalk vurdering, har administrationen vurderet, at tre private fællesveje indgår i vejnettet på en sådan måde, at de bør opklassificeres ud fra et lighedsprincip. Derudover har Lejre Kommune pålagt de tilstødende grundejere en stor vedligeholdelsesbyrde som følge af, at Lejre Kommune har tildelt vejret til nye udstykninger uden at tage forbehold for den byrde, det medfører for de tilstødende grundejere.

De pågældende veje er Merianhaven fra Horseager til Persillehavens tilslutning, Enebærvej fra Horseager til Løvestikkevej samt Vestergårdsager fra Karlebyvej til den nye udstykning, Munkegården. Vejene er vist på bilag 1. Vejene defineres som stamveje, der forbinder flere boligområder og grundejerforeninger.

Den trafikale vurdering er ikke understøttet af en trafiktælling, da det ikke vil vise nogen andel af gennemkørende trafik. Alle tre veje er blinde og betjener kun trafik med vejret.

Vedligeholdelsespligt

Ifølge privatvejsloven er det ejerne af de ejendomme, der grænser op til en privat fællesvej, der har ansvaret for at holde vejen i god og forsvarlig stand i forhold til færdselens art og omfang i en byzone. Dette omfatter blandt andet at sørge for forsvarligt afløb (jf. § 44 i privatvejsloven). Ejendomme uden vejret er undtaget.

Hvis en vej ikke vurderes at være i god og forsvarlig stand, kan kommunalbestyrelsen pålægge grundejere at udføre nødvendige arbejder. Dette kan være et enkeltstående arbejde, som ved et hul i vejen, eller et samlet arbejde, hvis flere større reparationer er nødvendige. Ifølge § 49 i privatvejsloven fordeler kommunalbestyrelsen udgifterne mellem ejerne af de tilgrænsende ejendomme, hvis der ikke kan opnås enighed om fordelingen, og det er et samlet arbejde.

Administrationen har erfaret, at det kan være svært for grundejere på private fællesveje at opnå enighed om en fair fordeling af udgifterne. Jo flere grundejere og grundejerforeninger, der er involveret, desto sværere bliver det at nå til enighed. Hvis enighed ikke opnås, kan det på disse tre veje medføre, at Lejre Kommune i sidste ende vil blive nødsaget til udelukkende at pålægge de tilstødende grundejere vedligeholdelsen af stamvejene.

Mange grundejerforeninger har interne vedtægter, der beskriver, hvordan vejene inden for foreningen skal vedligeholdes. Problemet opstår, når en stamvej, der er en privat fællesvej, ligger uden for en grundejerforening. I sådanne tilfælde må

det forventes, at flere områder eller grundejerforeninger danner et fælles vejlaug for at opnå enighed om stamvejens fremtidige vedligeholdelse. Dette kan være svært i praksis og kræver fælles enighed.

Tildeling af vejret

Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager har det tilfælles, at Lejre Kommune står som ejer af vejarealet. Ifølge § 26 i privatvejsloven er det ejerne af de ejendomme, som vejarealet ligger på – i dette tilfælde Lejre Kommune – der tildeler vejrettigheder. For at kunne benytte en eksisterende privat fællesvej som adgangsvej til en ny bolig, skal grundejeren(e) have fået tildelt vejret til at benytte vejen af vejens ejer. Vejens ejer kan sætte vilkår for deltagelse i vedligeholdelsen af vejen, hvis brugeren ikke er en tilstødende grundejer, så man derved sikrer deltagelse i den fremtidige vedligeholdelse.

Da Lejre Kommune er vejejer, har administrationen tildelt vejret til boligerne på Persillehaven mv. via Merianhaven, til boligerne på Løvtikkevej via Enebærvej og til boligerne i Munkegården via Vestergårdsager. Dog har administrationen ikke været opmærksom på, at hvis de nye brugere skal pålægges at deltage i vedligeholdelsen af stamvejene, skal administrationen fastsætte vilkår om, at de ejendomme, der får tildelt vejret, skal afholde en forholdsmæssig del af udgifterne til vejens fremtidige vedligeholdelse.

Da disse vilkår ikke er blevet indskrevet i erklæringerne om vejret, er vedligeholdelsespligten kun pålagt de tilstødende grundejere rent juridisk. Det betyder, at Lejre Kommune i fremtiden ikke kan pålægge eksempelvis Munkegården at deltage i vedligeholdelsen af Vestergårdsager, Løvtikkevej ikke kan pålægges at deltage i vedligeholdelsen af Enebærvej, og Persillehaven mv. ikke kan pålægges at deltage i vedligeholdelsen af Merianhaven, da de ikke er direkte tilstødende grundejere.

Dette betyder, at de tilstødende grundejere til Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager er blevet pålagt endnu mere vedligeholdelse, da mere trafik øger slitage.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at stamvejene på Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager, efter de nye udstykninger er kommet til, betjener et så stort antal ejendommene, fordelt på flere grundejerforeninger, at disse veje bør opklassificeres til offentlige veje.

Derudover er de tilstødende grundejere blevet pålagt en større byrde, som administrationen vurderer som urimelig i forhold til de øgede trafikmængder på stamvejene, samt at kommunen ikke har sikret de nye udstykninger en andel af vedligeholdelsen.

Administrationen anser Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager som sammenlignelige med eksempelvis Hvidtjørnealle i Kirke Hyllinge, der fungerer som en blind stamvej, fra hvilken der udspringer private fællesveje til individuelle områder. Ud fra et lighedsprincip bør veje med en sammenlignelig trafik have ens status, eller der bør arbejdes hen imod det.

Desuden vurderer administrationen, at en opklassificering af vejene til offentlige veje vil frigive tid og ressourcer for administrationen, da administrationen flere gange fungerer som mæglere mellem både grundejere og grundejerforeninger. Dette er særligt tydeligt i situationer som snefald, hvor der i dag er tvivl om, hvem der har vedligeholdelsespligten.

Alle tre veje fremstår i dag i en god og forsvarlig stand, men administrationen vurderer, at vejene i fremtiden vil kræve mere administrativt arbejde i form af tilsyn og tunge afgørelser, da vejene vil forfalde over tid.

Fremadrettet vil administrationen tidligt i processen sikre afklaring af, hvorvidt en privat fællesvej skal opklassificeres eller ej i tilsvarende sager.

Økonomi og finansiering

Vej & Park har beregnet de årlige udgifter til afledt drift ved opklassificering af Vestergårdsager, Merianhaven og Enebærvej til i alt 126.750 kr. Derudover beløber udgifterne til drift, vedligeholdelse og elforbrug til vejbelysning på Vestergårdsager sig til 5.200 kr.

De samlede årlige udgifter til afledt drift udgør således 131.950 kr. Se bilag 2 – Afledte driftsudgifter Vestergårdsager, Merianhaven og Enebærvej.

Lejre Kommune afholder i forvejen udgifterne til vejbelysning på Merianhaven og Enebærvej.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Trafik, Miljø og Byggeri - 2022-2025

Indstillingerne anbefales

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Kort over Merianhaven, Enebærvej og Vestergårdsager

Afledte driftsudgifter Vestergårdsager, Marianhaven og Enebærvej

Punkt 21: SSÆ - Forebyggelse og ny ældrelov (§§ 4-6)

25-002118

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

Den 1. juli 2025 træder den nye ældrelov i kraft. En af de ventede forandringer er, at den nuværende § 79a i serviceloven, som indeholder "forebyggende hjemmebesøg til ældre", bortfalder og nu er beskrevet og inkluderet i den nye ældrelov, specifikt i kapitel 2, § 4.

Som en del af den nye ældrelov er det ligeledes beskrevet, at forebyggelse og rehabilitering skal være en del af den nye helhedspleje, kapitel 2, § 5.

Kommunalbestyrelsen yder i dag tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte i form af at drive kommunens fem aktivitetscentre (servicelovens § 79). Disse tilbud er i den nye ældrelov beskrevet i kapitel 2, § 6.

På området "forebyggelse" findes der i Lejre Kommune et bredt og varieret katalog af tilbud, fællesskaber og aktiviteter, og de forebyggende hjemmebesøg er således blot ét af de tiltag.

Kommunalbestyrelsen forelægges med denne sag forslag til godkendelse af, hvordan tilbud om forebyggelse i Lejre Kommune skal se ud på baggrund af den nye lovgivning.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at forslag til fremtidens forebyggelsestilbud i Lejre Kommune godkendes.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

I regeringens ny ældrelov fremhæves det i kapitel 2, at forebyggelse skal tænkes bredere og inkludere både pårørende, civilsamfund og lokale fællesskaber, som - sammen med faglige indsatser - kan understøtte det gode liv hos de ældre.

Forebyggelse har været på den politiske dagsorden i Lejre Kommune flere gange i 2024. Blandt andet på dialogmødet mellem Udvalget for Social, Sundhed & Ældre (USSÆ) og Ældrerådet i maj 2024, samt på mødet i udvalget i december 2024, med afsæt i "Årsrapport 2023-24" over udførte indsatser og aktiviteter forankret i Center for Velfærd & Omsorg.

Som et supplement til den tidligere politiske proces har Genoptræning, Sundhed og Forebyggelse udarbejdet et oplæg, der skal ses som naturlig forlængelse og fortsættelse af hele den forebyggende indsats, se bilag 1 "Forebyggende indsatser med afsæt i den nye ældrelov - og andre forslag til forebyggende indsatser".

Oplægget belyser et fagligt begrundet ståsted til de opsøgende/forebyggende hjemmebesøg efter den 1. juli 2025, hvor den nye lovgivning træder i kraft. Det har samtidig givet plads til nye ideer og et re-design af de eksisterende indsatser. Formålet med indsatserne er at styrke ældres trivsel og sundhed gennem tilpassede indsatser, der tager højde for borgernes forskellige behov og ønsker.

Der lægges op til at arbejde med individorienteret forebyggelse, heri både med individuelle- eller gruppebaserede indsatser, og der vil være et skarpt fagligt fokus på "ulighed i sundhed" og "sundhedskompetencer". Herudover vil fokus være rettet mod at yde individuel hjælp til livsstilsændring i form af rådgivning, samtaler og/eller undervisning og information.

Ændring på baggrund af den nye lovgivning (§ 4)

Opsøgende hjemmebesøg: Disse ændres til fremadrettet at være "opsøgende indsatser målrettet personer, hvor der vurderes at være et forebyggelsespotentiale". Målgruppen for forebyggende indsatser kan være vanskelig at identificere samt at nå. For at imødekomme denne udfordring har de forebyggende sygeplejersker afprøvet og implementeret "WIPP-

360-modellen" – en digital screenings- og spørgeguide – som et redskab til at opspore borgere med størst forebyggelsespotentiale. For en uddybende forklaring af modellen samt opsamling på de gode erfaringer, se bilag 1 side 6-9.

Nye ideer og re-design (§ 4)

Overgangen til pension: Fællesarrangementer for borgere, der skal eller er gået på pension inden for det sidste år, gruppebaseret forebyggelse gennem informationsmøder om seniorlivet og de muligheder, det kan give i forhold til deltagelse i andre sammenhænge og mulighederne, der eksisterer i foreningslivet.

Netværksgrupper; Pårørende til kronisk syge: Mange pårørende oplever at stå med et stort ansvar i deres nye rolle til den syge og i familien. Det kan have stor betydning at få talt om situationen og at have mulighed for at få talt om de følelser, der kan opstå.

Digitale information og undervisningstilbud til digitale borgere: Kommunen kan stille online kurser og letforståelig information til rådighed for borgere, der ønsker/foretrækker at forebygge selvstændigt og i egne rammer.

Lær at "falde trygt": Tilbud til borgere, som i hverdagen er utrygge ved risikoen for at falde.

Temaeftermiddag om inkontinens og efterfølgende træningsforløb for yngre kvinder: Tilbuddet henvender sig til kvinder, som har problemer med urininkontinens forårsaget af en fødsel.

Styrke og strategier i livet med kronisk eller alvorlig sygdom: Dette forløb henvender sig til borgere med en kronisk og/eller alvorlig sygdom, hvor der gennem en række kursusgange er fokus på handlingsorienterede redskaber og metoder til at leve med en kronisk eller alvorlig sygdom.

Sundhedskor – andet end skønsang: Sundhedskor kan defineres som en målrettet og særligt tilrettelagt sangaktivitet, hvor sangen benyttes som et redskab til at stimulere sundhed og trivsel blandt borgere, der er i underskud af det.

Fremtidige ideer som "Sundbussen" og "Fællesskabs-by" er beskrevet i bilag 1 på side 13-14.

Helhedspleje med et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte (§ 5)

I den nye ældrelov under § 5, er vi som kommune forpligtiget til at levere den kommende helhedspleje med et "forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte". Der pågår aktuelt en fælles proces i Center for Velfærd og Omsorg for at fastlægge organisering og tilrettelæggelse af helhedspleje i Lejre Kommune. I den forbindelse afdækkes ligeledes snitflader og samarbejder, der potentielt kan styrkes for herved at opnå større fokus i borgerens samlede forløb med afsæt i et forebyggende, rehabiliterende og vedligeholdende sigte. I overensstemmelse med den tidsplan, som blev forelagt Udvalget for Social, Sundhed & Ældre på møde den 7. april 2025, forventer administrationen, at udvalget på mødet den 2. juni 2025 forelægges en sag til godkendelse vedrørende model for helhedspleje og videreudvikling af faste teams i Lejre Kommune.

Kommunens aktivitetscentre (§ 6)

Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune har valgt at give tilskud til generelle tilbud med et aktiverende og forebyggende sigte jævnfør den tidligere § 79 i serviceloven og § 6 i den nye ældrelov. Der er i den nye ældrelov ikke væsentlige ændringer fra den tidligere § 79.

Lejre Kommune har siden 2007 haft fem aktivitetscentre, hvor pensionister og efterlønsmodtagere har kunnet modtage ikke-visiteret tilbud med et aktiverende og forebyggende sigte. Fælles for aktivitetscentrene er, at der foregår en lang række aktiviteter inden for forskellige kategorier, som har betydning for brugernes ønske om aktiviteter og samtidig har et forebyggende sigte. Kategorierne er motion, samvær, aktiviteter og nye tilbud.

Aktivitetscentrene spiller en central rolle i at fremme et aktivt og sundt seniorliv. Et tættere samarbejde med fysioterapeuter omkring udvikling af mere målrettede trænings- og vejledningstilbud kan understøtte borgernes sundhed og funktionsniveau yderligere.

På baggrund af den nye lovgivning er aktivitetscentrenes formålspapirer blevet revideret. Der er i denne sammenhæng foretaget følgende to væsentlige ændringer:

- Aktivitetscentrene må ikke benyttes til religiøse arrangementer og private fester (side 1). Tidligere var der tre undtagelser for brug af aktivitetscentrene: Politiske og religiøse arrangementer samt private fester.
- Borgerne skal selv sørge for kørsel (side 4). Tidligere kunne borgerne blive hentet af en af aktivitetscentrenes busser. Der er nu kun en bus, og alle borgerne skal selv sørge for transport, hvilket fungerer fint.

Det reviderede formålspapir er vedlagt sagen som bilag 2, og ovennævnte ændringer er markeret med gul overstregning.

Administrationens vurdering

Oplægget skal ses som et bæredygtigt og samlet koncept, der indeholder samarbejde, tværfaglighed og en stor bred fælles indsats, således at vi sikrer en sikker drift af området. Det danner grundlag for en kontinuerlig indsamling af kvalitativ og kvantitativ data til at sikre fortsat relevans og retning for borgerne og dermed også grundlag for justering ved behov.

Det er administrationens vurdering, at Lejre Kommune med de belyste tiltag, både aktuelle og fremtidige, vil overholde gældende og ny lovgivning på området.

Det er derfor administrationens vurdering, at Kommunalbestyrelsen kan godkende indstillingen.

Økonomi og finansiering

Alle aktuelle og fremtidige forebyggende aktiviteter, fraset Fællesskabsby, som er beskrevet i bilag 1, er finansieret indenfor rammen i Center for Velfærd & Omsorg, Genoptræning, Sundhed & Forebyggelse.

Den økonomiske ramme i Genoptræning, Sundhed & Forebyggelse indeholder nationalt tildelte midler til at "iværksætte forebyggende og sundhedsfremmende indsatser" for. Midlerne anvendes delvist til ansættelse af en "brobygger" i en nyoprettet projektstilling, og de resterende midler anvendes til at sikre de nye tiltag, der er skitseret i bilag 1.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Social, Sundhed og Ældre - 2022 - 2025

Indstillingen anbefales

Afbud: Connie B. Jensen

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Forebyggende indsatser med afsæt i den nye Ældrelov - og andre forslag til forebyggende indsatser"

Bilag 2 - Revideret formålspapir for aktivitetscentrene, april 2025

Punkt 22: SSÆ - Godkendelse af nyt medlem til Handicaprådet

22-000033

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

En repræsentant fra handicaporganisationerne er udtrådt af Handicaprådet.

Der skal i den forbindelse vælges en ny repræsentant til at indtræde i Handicaprådet.

I denne sag forelægges udpegningen af en ny repræsentant til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Kommunalbestyrelsen godkender forslaget til et nyt medlem fra handicaporganisationerne til Handicaprådet.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Handicaprådet er i april måned 2025 blevet orienteret om, at Nelli Øvre Sørensen, som har siddet som repræsentant i Handicaprådet, er flyttet til en anden kommune, og dermed er udtrådt af Handicaprådet.

Danske Handicaporganisationer Lejre (DH Lejre), har i den forbindelse udpeget et nyt medlem.

Det er Kommunalbestyrelsen i Lejre Kommune, der skal godkende indstillede medlemmer fra DH Lejre.

DH Lejre indstiller følgende medlem til Handicaprådet:

Rigmor Lond, som repræsenterer autismeforeningen.

Den indstillede kandidat er bosiddende i Lejre Kommune, hvilket er en forudsætning for at sidde i Handicaprådet. Hun indstilles til at varetage opgaven i den resterende del af valgperioden, hvilket vil sige til udgangen af 2025.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at det indstillede medlem fra DH Lejre opfylder de gældende krav til medlemmer af Handicaprådet.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Social, Sundhed og Ældre - 2022 - 2025

Indstillingen anbefales

Afbud: Connie B. Jensen

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 23: SSÆ/BU - Afrapportering fra KKR til Social- og Boligstyrelsen om døgnbehandlingsindsats til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug

25-003233

Beslutning

Indstillingen tiltrådt

Resumé

Social- og Boligstyrelsen har i maj 2024 anmodet kommunalbestyrelserne i alle regioner, om at foretage en fornyet behandling af deres tilrettelæggelse og organisering af døgnbehandlings-indsatsen til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug efter servicelovens § 13 b stk. 3.

Arbejdet med den centrale udmelding er varetaget i regi af rammeaftalerne i de enkelte regioner (og herunder rammeaftale Sjælland), og der er på tværs af de fem KKR-områder udarbejdet en fælles bevarelse. Besvarelsen lægger op til, at etablering og drift af døgnbehandlingstilbud til målgruppen placeres i regi af Danske Regioner.

Afrapporteringen fremlægges her til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

KKR Sjælland skal sende afrapportering til Social- og Boligstyrelsen senest den 31. maj 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at afrapporteringen på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding vedr. gravide med skadeligt rusmiddelbrug godkendes.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Den centrale udmelding fra Social- og Boligstyrelsen

Social- og Boligstyrelsen har med lov om social service § 13 b, stk. 2 og 3 kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser til kommunalbestyrelserne, hvis Social- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov herfor.

I 2019 bad styrelsen, via en central udmelding i første omgang, kommunerne (i regi af de fem KKR-områder) om at forholde sig til målgruppen af udsatte gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnbehandlingsindsatser. Kommunerne meldte bl.a. tilbage til styrelsen, at grundet styrelsens definition af, at målgruppen skulle have behov for døgnbehandlingsindsatser, så havde kommunerne kendskab til meget få kvinder i målgruppen.

I 2022 bad styrelsen igen kommunerne om en opdateret beskrivelse af aktuelle indsatser og forslag til fremadrettede indsatsmodeller til målgruppen. Kommunerne svarede bl.a., at kvinder i målgruppen altid tilbydes en helhedsorienteret, tværfaglig og individuel indsats.

Styrelsen har i maj 2024 udsendt en fornyet anmodning om behandling af den centrale udmelding om døgnbehandlingsindsats til udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug. Her bliver kommunerne bedt om at koordinere og konkretisere et løsningsforslag med hensyn til tilbudsstrukturen til målgruppen i den enkelte region. Det er vurderet, at der skulle udarbejdes en afrapportering på tværs af alle 98 kommuner, da opgaven med etablering af en døgnbehandlingsindsats til målgruppen, ikke hører til i kommunalt regi.

Til udarbejdelsen af en samlet og koordineret bevarelse fra kommunerne har der på tværs af de fem KKR-områder derfor været nedsat en administrativ styregruppe og arbejdsgruppe. Styregruppen bag den fælleskommunale afrapportering er enige om, at målgruppen af udsatte gravide med rusmiddelbrug er en sårbar gruppe, der har brug for specialiseret hjælp. Afrapporteringen behandles i de fem KKR-områder i april 2025 og sendes derefter til behandling i kommunerne.

Afrapporteringen skal sendes til Social- og Boligstyrelsen senest den 31. maj 2025.

Afrapportering som besvarelse af den fornyede behandling

Hovedkonklusionerne i afrapporteringen er, at ekspertisen til håndtering af denne specifikke målgruppe findes i de regionale Familieambulatorier. På den baggrund foreslås det i afrapporteringen, at opgaven med etablering og drift af døgnbehandlingstilbud til målgruppen bør placeres i regionerne i tilknytning til Familieambulatorierne og med fuld statslig finansiering.

Styregruppen vurderer, at målgruppen af gravide med et skadeligt rusmiddelbrug med behov for døgnbehandlingsindsats primært hører til på sundhedsområdet grundet behovet for faglighed og kendskab til hhv. graviditetsområdet og håndtering af de skadelige sundhedseffekter ved indtag af rusmidler. Det er i Familieambulatorierne, at målgruppen vil kunne modtage en højt specialiseret, tværfaglig og individuel indsats.

Styregruppen anerkender i afrapporteringen, at målgruppen findes, men at den er meget begrænset i en kommunal kontekst. I tillæg hertil ligger kommunernes primære faglighed i forhold til målgruppen i at sikre misbrugsbehandling, samt støtte op om en helhedsorienteret og højt faglig sundhedsindsats i samarbejde med Familieambulatorierne.

Fokus i afrapporteringen er dermed at understrege, at opgaven med at tilbyde et højt specialiseret døgnbehandlingstilbud ikke er en kommunal opgave men derimod en regional opgave. I dette perspektiv har styregruppen valgt ikke at komme med input til dimensionering af døgntilbuddene, placering af døgntilbuddene, indretning af døgntilbuddene etc., da det vil være i styrelsens samspil med regionerne og Sundhedsstyrelsen, at denne konkretisering bør findes sted.

KKR Sjælland har på møde 8. april godkendt afrapporteringen med videresendelse til behandling og godkendelse i kommunerne inden endelig afsendelse til Social- og Boligstyrelsen senest d. 31. maj 2025.

Administrationens vurdering

Administrationen anbefaler, at KKR's afrapportering til Social- og Boligstyrelsen godkendes.

Økonomi og finansiering

Det er kommunernes vurdering, at et eventuelt døgntilbud bør etableres ved statslig finansiering.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Social, Sundhed og Ældre - 2022 - 2025

Indstillingen anbefales

Afbud: Connie B. Jensen

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Anmodning om fornyet behandling af central udmelding_CU gravide misbrug

Bilag 2 - Afrapportering på Central Udmelding Gravide med misbrug

Bilag 3 - Danske Regioner udspil

Punkt 24: BU - Opfølgning på dagtilbudskapacitet i skoledistrikt Allerslev

24-008470

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt

Resumé

Udvalget for Børn & Ungdom besluttede den 14. januar 2025 en række initiativer, der havde til formål midlertidigt at øge antallet af dagtilbudspladser i Allerslev skoledistrikt. På orienteringspunktet den 4. marts 2025 er Udvalget for Børn & Ungdom orienteret om, at der plads til alle børn, som er på ventelisten med den midlertidige udvidede kapacitet, og der findes gode løsninger for indskrivninger af børn i Allerslev fra april og frem til august.

I nærværende sag orienteres Udvalget for Børn & Ungdom om den aktuelle status på kapaciteten i Allerslev. Derudover fremlægges forslag til Kommunalbestyrelsen om, hvordan kapaciteten kan udvides.

Den nuværende udvidelse af kapaciteten, som blev besluttet af Udvalget for Børn & Ungdom den 14. januar 2025, udløber den 1. august 2025. Som følge af at der fortsat er et kortsigtet kapacitetsbehov, vil sagen både præsentere forslag til kortsigtede og langsigtete løsninger på kapaciteten i Allerslev.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Udvalget for Børn & Ungdom godkender en forlængelse af den midlertidige opskrivning af kapaciteten i skoledistrikt Allerslev frem til en varig løsning er etableret.
2. at Kommunalbestyrelsen godkender, at der igangsættes en afdækning af Lejre Børnehus med henblik på at etablere en varig løsning af kapacitetsudfordringen i Allerslev skoledistrikt.
3. at Udvalget for Børn & Ungdom godkender, at den midlertidige øgning af kapacitet i børnehaven Skjoldungerne gøres permanent.
4. at Kommunalbestyrelsen godkender midlertidig opsætning af en ekstra pavillon i Lejre Børnehus.
5. at der meddeles anlægsbevilling på 3.277.400 kr. til etablering af en ekstra pavillon ved Lejre Børnehus.
6. at der meddeles rådighedsbeløb på 3.277.400 kr. til budget 2025 til etablering af en ekstra pavillon ved Lejre Børnehus inkl. ekstra parkering og udearealer.
7. at rådighedsbeløbene finansieres af kommunekassen.
8. at årlige driftsudgifter på 0,7 mio. kr. indarbejdes i budgetforslag 2026-2029, og driftsudgifter i 2025 på 0,2 mio. kr. afholdes indenfor bevillingsområdet.
9. at Kommunalbestyrelsen godkender, at der igangsættes en afdækning af en 'ud i naturen'-ordning på tværs af dagtilbuddene i Allerslev skoledistrikt for børnehavebørnene.

Beslutningskompetence

Ad 1) og 3) Udvalget for Børn & Ungdom.

Ad 2) og 4-9) Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Udvalget for Børn & Ungdom traf den 14. januar 2025 beslutning om løsninger, som havde til hensigt at afhjælpe kapacitetsbehovet i skoledistrikt Allerslev frem til 1. august 2025.

Siden udvalgs mødet er der arbejdet med alle løsninger, og status i slut marts 2025 er følgende:

- Øget normering i Fuglereden: Der er indmeldt 5 vuggestuebørn yderligere fra Lejre Kommune.
- Opskrivning i Hvalsø Børnehus: Ingen forældre fra Allerslev skoledistrikt har ønsket opskrivning til Hvalsø Børnehus.
- Skjoldungerne: Der er anvendt 3 ud af 12 vuggestuepladser af ekstrakapaciteten. Det fulde antal pladser forventes udnyttet i 2025. Derudover er der anvendt 6 af de 24 ekstra børnehavepladser, som følge af opnormeringen, og det forventes p.t., at der vil være brug for 18 pladser i alt i 2025.
- Lejre Børnehus: Der er anvendt 3 af de 8 vuggestuepladser som følge af opnormeringen. Ifølge ventelisten vil der blive brug for 5 af pladserne i 2025.

- Lærkereden: Der er indskrevet 15 vuggestuebørn (16 pladser) og 34 børnehavebørn (40 pladser). Den ledige kapacitet i børnehaven bruges til indskrivning af vuggestuebørn.

Antallet af børn i skoledistrikt Allerslev, der har brug for en plads i et dagtilbud, har været stigende de senere år. Der ses markant flere indskrevne børn, og antallet af børn på ventelisten indikerer, at udviklingen fortsætter resten af året. Den maksimale – og forøgede – kapacitet i Allerslev er tæt på at være opbrugt, når der kigges på kendte børn på ventelisten i 2025. Se også vedhæftede bilag. Derfor vil der være brug for, at den midlertidige kapacitetsudvidelse, der blev besluttet den 14. januar 2025, fortsætter efter den 1. august 2025 og indtil, der er fundet mere langsigtede løsninger i skoledistrikt Allerslev.

Kapaciteten i Allerslev skoledistrikt består aktuelt af:

0-2 årige	Distrikt	Kapacitet (fast)	Kapacitet (ekstra)
Børnehuset Skjoldungerne	Allerslev	57	12
Lejre Børnehus	Allerslev	24	20
Lærkereden	Allerslev	16	
I alt 0-2 årige		97	32

3-5 årige	Distrikt	Kapacitet (fast)	Kapacitet (ekstra)
Børnehuset Skjoldungerne	Allerslev	123	24
Lejre Børnehus	Allerslev	52	24
Lærkereden	Allerslev	40	
I alt 3-5 årige		215	48

I samarbejde med personalegrupper og forældrebestyrelser i de tre berørte dagtilbud er der foretaget mindre tilpasninger af indearealer og indkøb, som betyder, at de fysiske rammer er justeret til det øgede børnetal.

Langsigtet løsning

Dagtilbudsprognosen for 2026 viser, at der er et behov for øget kapacitet, og den viser fortsat, at børnetallet i overslagsårene skal følges tæt. Det betyder, at der er behov for at genvurdere kapaciteten i Allerslev skoledistrikt. Prognoserne viser det forventede antal børn ud fra de kendte oplysninger, og de vil derfor altid være behæftet med en vis usikkerhed.

Når alle børn skal tilbydes pasning i det skoledistrikt, hvor de er bosiddende, tilsiger det, at der typisk skal være ledig kapacitet i dagtilbuddet efter de større børn er begyndt i skolen. I perioden frem til næste skolestart vil børnehaven gradvist blive fyldt op af vuggestuebørn, der når børnehvealderen. Ligesom dagtilbuddet bliver fyldt løbende op af vuggestuebørn, der begynder i dagtilbuddet og af tilflyttere.

I Allerslev skoledistrikt har der i en årrække ikke været denne balance mellem kapaciteten og behovet for pladser. For selvom opførslen af Lejre Børnehus øgede den samlede kapacitet, så er Allerslev skoledistrikt fortsat et populært område for børnefamilier, og det kalder på en yderligere forøgelse af kapaciteten.

Tilbygning til Lejre Børnehus

Der kan etableres en langsigtet løsning med en permanent tilbygning til Lejre Børnehus. Ved at integrere en tilbygning med det eksisterende hovedhus bliver der skabt en mere sammenhængende og funktionel løsning, hvor der også er bedre sammenhæng på tværs af huset og med den eksisterende legeplads.

På baggrund af udviklingen af antallet af indskrevne de senere år foreslås det derfor, at administrationen i samspil med lederen, medarbejderne og bestyrelsen indgår i en afdækkende proces med henblik på at definere, hvor stor en tilbygning der potentielt er behov for. De nye prognosetal, der blev præsenteret på budgetseminariet den 30. april 2025, samt erfaringsgrundlaget for udviklingen i Allerslev skoledistrikt vil danne grundlag for arbejdet. Som en del af tilbygningen skal legeplads- og udearealerne generelt målrettes en større børnegruppe, ligesom der skal skabes øgede liggekapacitet, personalefaciliteterne skal øges, og parkeringsarealerne skal målrettes et større antal børn. Behovet skal vurderes endeligt og vurderes lige nu til at være 2-3 grupperum og et fleksibelt areal.

Processen omkring projektering frem til endelig færdiggørelse af en tilbygning tager typisk 2-3 år.

Flere permanente børnehavepladser i Skjoldungerne

Der er behov for, at kapaciteten til børnehavebørn i Skjoldungerne øges permanent med 24 pladser. Det er det antal børnehavepladser, der er ekstra behov for hen over foråret frem til, de ældste børn begynder i skole, og som man har gjort brug af i en årrække.

En permanent forøgelse af børnehavepladser i Skjoldungerne vil betyde, at hele skoledistrikt Allerslev i højere grad vil have kapacitet til perioder med stor grad af tilflytning af børn til området.

Midlertidige løsninger

Frem til en tilbygning i Lejre Børnehus kan stå færdig, er der fortsat behov for at øge kapacitet i Allerslev skoledistrikt midlertidigt.

De midlertidige løsninger bygger på et rationelt om, at der skal skabes plads og rum til den øgede mængde børn, som samtidig er bæredygtige løsninger, der sikrer, at alle børn kan tilbydes pasning af god kvalitet i det skoledistrikt, som børnene er bosiddende i.

Opsætning af pavillon i Lejre Børnehus

De nuværende pavilloner i Lejre Børnehus er opsat til både vuggestuebørn og børnehavebørn. Praksis har vist, at læringsmiljøet i og omkring pavillonerne passer bedre til børnehavebørn, så aktuelt er der kun børnehavebørn i pavillonerne, mens vuggestuebørnene er i hovedhuset. Der vil dog være behov for etablering af ekstra legepladsområde/legeareal for at dække den midlertidige og fremadrettet øget kapacitet.

Administrationen foreslår derfor, at den nuværende pavillonløsning med to pavilloner i Lejre Børnehus udvides med en ekstra pavillon fra den 1. oktober 2025. Med en opsætning af en ekstra pavillon vil der være bedre læringsmiljøer for de indmeldte børn i Lejre Børnehus, og kapaciteten kan ved behov øges med 24-28 børnehavebørn. Derudover er det vigtigt, at de udendørs legearealer tilpasses en større børnegruppe.

Udeliv på tværs af dagtilbud

I dialogerne mellem administrationen og lederne har flere ideer og muligheder været vendt. Der ses god værdi af, at de ældste børn i alle tre dagtilbud i Allerslev skoledistrikt har forløb og aktiviteter på tværs enten på andre matrikler eller ved at være på tur. Det vil betyde, at der kan skabes plads på matriklerne til de flere indskrevne børn samtidig med, at dette vil understøtte det behov, som blev drøftet ved Udvalget for Børn & Ungdoms besøg i Lærkereden tidligere på året.

Konkret foreslås, at der etableres en ordning med arbejdstitlen 'ud i naturen'-ordning med opstart i foråret 2026 på tværs af de tre dagtilbud, hvor der ugentligt tilbydes alternative læringsaktiviteter. Det giver mulighed for øgede deltagelsesmuligheder for alle børn, ved at der kan arbejdes i mindre grupper i sammenhæng med naturen.

Flere aktiviteter i naturen giver både viden, færdigheder og andre muligheder for bevægelse tilpasset de forskellige årstider og vejrforhold. Naturen kan også bruges til at fremme børns motoriske færdigheder, observationsevner og kreativitet og gøre dem nysgerrige på naturen.

Aktiviteterne kan også være i værksteder og lignende, hvor der arbejdes overgangspædagogisk med storbørnsgrupperne alene. Børnene kan også samles til ture og aktiviteter på tværs af tilbud, hvilket vil give storbørnsgruppen styrkede fællesskaber på tværs og skabe andre muligheder for læring.

Initiativerne skal ses i sammenhæng med det samlede overgangssamarbejde og overgangen til børnehaveklasse på Allerslev Skole.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at forslagene på både kort og langt sigt vil afhjælpe den kendte kapacitetsudfordring, som fremgår af prognosen og ventelisterne. Derudover vil mere varig kapacitet betyde bedre forudsætninger for at tilbyde alle børn en daginstitutionsplads i det skoledistrikt, som de har bopæl i, samt tilbyde søskende plads i samme institution.

Det er administrationens vurdering, at implementering af de langsigtede løsninger også vil have en positiv effekt på læringsrummene i Allerslev skoledistrikt.

Økonomi og finansiering

De økonomiske konsekvenser af anlægsprojekter vurderes årligt under budgetforhandlingerne. En permanent løsning for dagtilbudskapaciteten bør inkluderes i budgetforhandlingerne for 2026-2029.

Indkøb eller leje af transport til ude-løsning i 40 uger bør også overvejes i budget 2026-2029.

Lejre Børnehus skal øge kapaciteten med 24-28 børnehavebørn senest 1. januar 2026, hvilket kræver beslutning om

anlægsmidler i 2025. Det anbefales, at der opsættes en ekstra pavillon, som kan tages i brug fra den 1. oktober 2025, så den er klar i god tid inden den 1. januar 2026.

Opsætning af en pavillon med ekstra parkering og udvidelse af udeareal vurderes at koste 3,3 mio. kr., og en efterfølgende nedtagning vil koste 0,3 mio. kr.

Administrationen har sammen med dagtilbudslederne vurderet behovet for kapacitet ud fra den nuværende prognose, og det viser sig, at der ikke er behov for ekstra liggehal.

Anlægsudgifterne inkluderer:

Udgiftsposter	Anlæg - 2025
Anlæg:	
Montage	300.000
ABA-anlæg (udvidelse uden talevarsling)	85.000
Byggeandragende + brand (inkl. rådgivere)	165.000
Miljø- og geotekniske undersøgelser	25.000
Byggemodning	675.000
Nøgler	1.500
Opsætning af netværk	30.000
Belysning ude	5.000
Egne/interne ydelser (bygherrerådgivning)	122.920
Inventar (Borde, stole, tavler m.m.)	280.000
UF 15 %	253.413
Pavillon i alt	1.942.833
Etablering af ekstra parkeringsplads med 14-16 pladser (350-400 m²)	676.500
Ekstra udearealer inkl. indhegning af skov og låge ved indkørsel til grus-vendeplads	658.050
Anlæg i alt	3.277.383

Driftsomkostningerne for en pavillon vil i 2025 være 0,2 mio. kr., hvis den opsættes den 1. oktober 2025, og derefter årligt 0,7 mio. kr.

Drift:	1/10-31/12-2025	2026 +
Leje (35.000 kr. Pr/måned)	105.000	420.000
Inde servicearealer (Rengøring)	41.250	165.000
Ude servicearealer (Grønt og sne)	7.500	30.000
Teknisk servicekorps	3.750	15.000
Energi og vand m.v.	11.250	45.000
Skønnet udgifter:	168.750	675.000

Der søges i denne sag om, at merudgifterne finansieres af kommunekassen.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Ad 1) og 3) Indstillingerne tiltrådt.

Ad 2) og 4-9) Indstillingerne anbefales.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Ad 2) og 4-9) Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Forventninger til indskrevne i skoledistrikt Allerslev

Punkt 25: BU - National forsøgsordning for skolemad

25-003196

Beslutning

Ændringsforslag fra Bjørn Lykke Sørensen og Grethe Saabye (C):

Der ønskes igangsat en undersøgelse af, hvordan vi gennem pædagogisk tilrettelæggelse og målrettet inddragelse af forældre styrker skoleelevernes madkultur/skolemad mhp. at opnå gevinsterne, der er forbundet med en sund og nærende madpakke produceret i hjemmet.

For stemte: Bjørn Lykke Sørensen, Ida Dyhr og Grethe Saabye (C) – i alt 3

Imod stemte: V, A, F, Ø, Æ, I, B – i alt 21

Undlod at stemme: Birgitte Schytte (C) – i alt 1

Ændringsforslaget ikke tiltrådt.

Økonomiudvalgets indstilling:

For stemte B, C (undtaget Birgitte Schytte) , I, V og Æ - 13

Imod stemte A, F, Ø og Birgitte Schytte – i alt 12. A, F og Ø stemmer imod, idet vi ønsker at de to skoler har mulighed for at deltage i forsøgsordningen.

Økonomiudvalgets indstilling tiltrådt.

Resumé

Aftalepartierne om finansloven 2025 har indgået aftale om rammerne for et nyt landsdækkende forsøg med skolemad. Hvalsø Skole og Bramsnæsvigskolen ønsker at sende ansøgning med mulighed for deltagelse i en national forsøgsordning for skolemad fra 2025-2028.

Forsøget skal undersøge forskellige måder at organisere skolemad på og dens betydning for elevernes sundhed, læring og trivsel. Skolerne vil afprøve ordninger med og uden forældrebetaling samt forskellige måder at producere maden på. Deltagelse i forsøgsordningen for skolemad kræver Kommunalbestyrelsens godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Kommunalbestyrelsen forholder sig til, om Hvalsø Skole og Bramsnæsvigskolen kan søge om deltagelse i skolemadsordningen og dermed godkender forsøgsordningen for de to skoler.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Regeringen har indgået aftale med Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre om en national forsøgsordning for skolemad i 2025-2028. Forsøget skal indsamle viden om og erfaringer med skolemad i Danmark, som der for nuværende er begrænset viden om. Ambitionen er at få erfaringer med forskellige måder at organisere skolemadsordninger på og få mere viden om skolemads betydning for elevernes sundhed, læring og trivsel.

Proces

Muligheden for at deltage i forsøgsordningen blev offentliggjort 3. marts 2025 og er blevet drøftet på skoleledermøde den 10. marts 2025. Den 18. marts udsendte ministeriet 'Vejledning om Pulje til afprøvning af skolemadsordninger i den nationale forsøgsordning for skolemad 2025-2028'. Der er ansøgningsfrist til forsøgsordningen den 2. maj 2025.

Aftalepartierne ønsker med forsøgsordningen at understøtte gode fællesskaber i skolen. De opfordrer derfor til, at de skoler, som indgår i forsøget, organiserer, at alle elever i en klasse spiser sammen med en voksen. Der opfordres derudover til, at eleverne inddrages i planlægningen, tilberedningen og anretningen af maden, i det omfang det er muligt.

Hvalsø Skole og Bramsnæsvigskolen ønsker, med opbakning fra deres skolebestyrelser, at deltage i forsøgsordningen, og hermed at være med til at afprøve og udvikle konkrete metoder og organiseringer med frokostordninger i folkeskolen.

Lejre Kommune har derfor på vegne af skolerne sendt deres ansøgninger om deltagelse til forsøget for at holde sig inden for tidsfristen den 2. maj. Jævnfør vejledningen til forsøgsordningen, skal kommunalbestyrelsen, hvis ikke det kan nås før ansøgningsfristen, efterfølgende tilslutte sig skolernes ønske om at deltage i skolemadsforsøgsordningen. Tilslutter kommunalbestyrelsen sig ikke, trækkes ansøgningerne tilbage igen.

Tre finansieringsmodeller

De deltagende skoler skal enten afprøve skolemadsordninger uden forældrebetaling eller med forældrebetaling på henholdsvis 15 kr. og 25 kr. Skolerne udvælges dermed til en af følgende tre finansieringsmodeller:

1. Tilskud på 53 kr. pr. elev pr. skoledag: Ingen forældrebetaling
2. Tilskud på 38 kr. pr. elev pr. skoledag: Forældrebetaling på 15 kr. pr. måltid
3. Tilskud på 28 kr. pr. elev pr. skoledag: Forældrebetaling på 25 kr. pr. måltid.

Der afprøves tre finansieringsmodeller for madordninger i forsøget med henblik på at indhente erfaringer med forskellige former for finansiering af skolemadsordningen. 70 procent af skolerne udvælges til finansieringsmodel 1. 15 procent til model 2 og 15 procent til model 3. Udtrækkes skolen til forældrebetaling, skal skolen selv organisere forældrebetalingen.

Uanset finansieringsmodellen vil det være frivilligt for elever i indsatsklasserne at deltage i ordningen.

Tilskuddet skal anvendes på opgaver, ydelser og indkøb, der er direkte henførbare til og nødvendige for etableringen og driften af skolemadsordningen, f.eks. råvarer, køkkenpersonale, pædagogisk personale, administrativt personale, fragt, inventar, hårde hvidevarer, emballage, rengøring, konsulentytelser til at understøtte implementeringen mv.

Krav til maden og organisering

Madordningerne skal bestå af et frokostmåltid og tilrettelægges under hensyntagen til de officielle kostråd fra Fødevarestyrelsen. Dette sikrer, at madordningen er baseret på anbefalinger til sund mad og drikke, og som samtidig tager hensyn til klimaet.

Der opfordres endvidere til, at maden laves af friske og nærende danske råvarer med en vejledende råvarepris på ca. 15 kr. pr. måltid, og at kommuner og skoler har fokus på kvaliteten af maden i deres anvendelse af tilskuddet.

Med henblik på at styrke trivslen og fællesskaber blandt eleverne opfordres de deltagende skoler til lokalt at arbejde med rammer for måltidet, hvor elever i en klasse spiser sammen med en voksen, herunder også de elever der vælger at medbringe egen madpakke. Skoler opfordres desuden til, at eleverne inddrages i planlægningen, tilberedningen og anretningen af maden, i det omfang det er muligt. For at understøtte dette formål, har Fødevarestyrelsen udarbejdet anbefalinger om rammer for det gode måltid i skolen.

Frokostordningen skal i udgangspunktet tilbydes alle skoledage, men der kan lokalt besluttes undtagelser, f.eks. i forbindelse med udflugter.

Skolerne kan selv beslutte, hvordan de vil organisere skolemadsordningen. Hvalsø Skole har valgt at indgå i forsøget, hvor maden produceres lokalt på skolen. Bramsnæsvigskolen har valgt, at det skal være en ekstern leverandør, der producerer maden under forsøgsperioden.

Forsøget løber fra skoleåret 2025/2026 til og med første halvdel af skoleåret 2028/2029. De deltagende skoler skal tilbyde skolemad i hele forsøgsperioden. Første halvår af skoleåret 2025/2026 kan ved behov anvendes på etablering.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at det på den ene side kan bidrage til indsigter og mere viden om effekten af skolemad på elevernes læring og trivsel i den danske folkeskole, at skolerne deltager i forsøget. Forsøgsordningen vil give national indsigt i, hvordan en struktureret skolemadsordning kan påvirke elevernes koncentration, energiniveau og generelle velvære i løbet af skoledagen.

På den anden side vurderer administrationen, at de tildelte ressourcer til skolemadsordningen på skolen i forsøgsperioden kan udfordre skolerne i forsøgsperioden og efter, forsøgsperioden er overstået. Der er flere aspekter, der skal overvejes:

- Etableringsomkostninger: Implementeringen af skolemadsordningen kræver initiale investeringer i køkkenfaciliteter, udstyr og personale. Disse omkostninger kan være betydelige og skal dækkes af tilskuddet fra finansieringsmodellerne.

- Driftsomkostninger: Under forsøgsperioden skal de løbende udgifter til indkøb af madvarer, lønninger til køkkenpersonale ved egenproduktion og vedligeholdelse af faciliteterne dækkes af tilskuddet for at sikre, at disse omkostninger ikke går ud over andre skoleaktiviteter.
- Evaluering og tilpasning: Der skal afsættes tid til løbende at evaluere skolemadsordningen, for at kunne justere den og forbedre den baseret på de tilbagemeldinger der kommer fra elever, lærere, pædagoger og forældre for at sikre, at ordningen bidrager positivt til børnenes læring og trivsel.
- Efterspørgsel fra øvrige skoler: Hvis forsøgsordningen viser sig at være succesfuld, kan der under forsøget og efter forsøgsordningen opstå efterspørgsel efter, at skolemadsordning skal fortsætte på Lejre Kommunes skoler.
- Dette er en forsøgsperiode, og administrationen er opmærksom på, at der kan komme efterspørgsel fra borgere efter forsøgsperioden og dermed et finansieringsspørgsmål.

Økonomi og finansiering

Tilskudsbeløbet til forsøget med skolemad afhænger af, hvilken finansieringsmodel skolen er udtrukket til at afprøve.

Hvalsø Skole:

Der forventes at gå 171 udskolingselever på Hvalsø Skole i skoleåret 2025/2026. Ønsker alle elever at indgå i forsøgsordningen, vil de forskellige ordninger have følgende budgetmæssige konsekvenser for Hvalsø Skole.

Hvalsø Skole	Metode 1	Metode 2	Metode 3
Antal elever, udskoling	171	171	171
Forældrebetaling	0 kr.	15 kr.	25 kr.
Tilskud pr. elev	53 kr.	38 kr.	28 kr.
Tilskud pr. dag	9.063 kr.	6.498 kr.	4.788 kr.
Tilskud i alt (201 dage)	1.821.663 kr.	1.306.098 kr.	962.388 kr.

Bramsnæsvigskolen:

Der forventes at gå 105 udskolingselever på Bramsnæsvigskolen i skoleåret 2025/2026. Ønsker alle elever at indgå i forsøgsordningen, vil de forskellige ordninger have følgende budgetmæssige konsekvenser for Bramsnæsvigskolen.

Bramsnæsvigskolen	Metode 1	Metode 2	Metode 3
Antal elever, udskoling	105	105	105
Forældrebetaling	0 kr.	15 kr.	25 kr.
Tilskud pr. elev	53 kr.	38 kr.	28 kr.
Tilskud pr. dag	5.565 kr.	3.990 kr.	2.940 kr.
Tilskud i alt (201 dage)	1.118.565 kr.	801.990 kr.	590.940 kr.

Vejledningen til forsøgsordningen anviser, at hvis hele tilskuddet ikke udnyttes til de beskrevne formål, skal de resterende midler tilbagebetales. Skolerne vil ved deltagelse være omfattet af regnskabsloven vedrørende statslige puljer.

I tilfælde af at Kommunalbestyrelsen efter forsøgsordningen beslutter, at alle elever i kommunen skal overgå til skolemad, jf. forsøgsordningens finansieringsmodel 1, skal der i budget 2029 afsættes:

Alle elever i Lejre Kommune	Indskoling	Mellemtrin	Udskoling	I alt
Antal elever	1.267	859	803	2.929
Udgift i alt ved 53 kr. (201 dage)	13.497.351 kr.	9.150.927 kr.	8.554.359 kr.	31.202.637 kr.

Hele Lejre Kommune er medtaget som eksempel på den budgetmæssig konsekvens ved fuld eller delvis implementering.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Et flertal i udvalget bestående af Lotte Greve (V), Henning Nielsen (V) og Carsten Helles Rasmussen (V) stemte imod indstillingen – i alt 3

For indstillingen stemte Bente Blumensaat (A) og Irene Porse (F) – i alt 2

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Et flertal i udvalget bestående af Tina Mandrup (V), Flemming Damgaard Larsen (V) og Ole Blickfeldt (Æ) stemte imod indstillingen – i alt 3

For indstillingen stemte Carsten Rasmussen (A) og Mikael Ralf Baade Larsen (F) – i alt 2

Afbud:

Grethe Nørtoft Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Afprøvning af skolemadsordninger - tilmeldingsblanket

Punkt 26: BU - Kvalitetsstandard for barnets lov § 187, forældrebetaling ved anbringelse udenfor hjemmet

24-009127

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

Med baggrund i genopretningen af børne- og ungeområdet i Lejre Kommune efter revisionsrapport 2022 samt analyse- og udviklingsforløbet på det specialiserede børneområde, og som led i udmøntningen af budget 2024-2027 skal der vedtages politiske kvalitetsstandards for det specialiserede børneområde.

Formålet med kvalitetsstandarden er at definere et serviceniveau, der skal sikre styring af bevillingsniveau og udmåling af ydelser, og samtidig sikre ensartet socialfaglig praksis.

I denne sag forelægges kvalitetsstandard for forældrebetaling ved anbringelse udenfor hjemmet med henblik på at sende den i høring i Handicaprådet.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at kvalitetsstandarden for forældrebetaling ved anbringelse udenfor hjemmet sendes i høring i Handicaprådet.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

En kvalitetsstandard er Kommunalbestyrelsens redskab til at skabe sammenhæng mellem de politisk fastsatte serviceniveauer og de ydelser, som borgeren har mulighed for at modtage.

Kvalitetsstandarden beskriver bestemmelsens formål, målgruppe, hvad ydelsen omfatter, og hvordan ydelsen udmåles. Kvalitetsstandarden angiver kravene til kvaliteten af ydelsen og giver derved borgerne en fornemmelse af betingelserne og omfanget af den ydelse, de har ansøgt om.

Derudover fungerer kvalitetsstandarden som et redskab for de rådgivere, der forvalter loven i daglig drift.

Forud for budgetplanlægningen for 2024-2027 blev der gennemført en analyse af det specialiserede socialområde. Den viste, at Lejre Kommune har et højt udgifts- og serviceniveau, taget kommunens socioøkonomiske rammebetingelser i betragtning. Anbefalingen i analysen var blandt andet at skærpe den faglige styring med bevillingsniveauet og den konkrete udmåling af ydelser.

Formålet med kvalitetsstandarden er at definere et serviceniveau, der skal sikre styring af bevillingsniveau og udmåling af ydelser, og som samtidig sikrer ensartet socialfaglig praksis.

Kvalitetsstandarden er således Kommunalbestyrelsens redskab til at understøtte den politiske og økonomiske prioritering.

Forslag til kvalitetsstandard om forældrebetaling ved anbringelse er en del af udmøntningen af budgetaftalen for 2024-2027.

I det foreliggende udkast til en kvalitetsstandard for forældrebetaling ved anbringelse er der lagt særlig vægt på:

- at beskrive reglerne for forældrebetaling, herunder påvirkning af børnebidrag
- at præcisere forældrenes pligt til at bidrage til udgifterne under anbringelsen
- at beskrive serviceniveau for de forskellige muligheder for hel eller delvis fritagelse fra forældrebetaling

Skabelonen til beskrivelse af kvalitetsstandards anvendes både i Center for Job & Social og Center for Velfærd & Omsorg. Formålet er at skabe ensartethed i styringsdokumenter på tværs i Lejre Kommune og dermed øge læsevenlighed.

Forslaget til kvalitetsstandarden er vedlagt som bilag, og til orientering er lovteksten for bestemmelsen samt bekendtgørelsen tillige vedlagt som bilag.

Udtalelser

Høringsperiode 27. maj til 24. juni 2025.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at kvalitetsstandarden både fremhæver og præciserer regler og undtagelser for forældrebetaling ved anbringelse udenfor hjemmet. Derved gives et præcist billede af, hvad en borger kan forvente, og det skal være med til at sikre klare rammer for sagsbehandlingen på området.

Administrationen anbefaler, at kvalitetsstandarden sendes i høring i Handicaprådet.

Økonomi og finansiering

Indtægterne fra forældrebetaling ligger under budgetrammen for Udvalget for Børn & Ungdom.

Sagens forløb

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Nørtoft Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1- Kvalitetsstandard for barnets lov §187 Forældrebetaling ved anbringelse uden for hjemmet

Bilag 2 - Barnets lov §187

Bilag 3 - BEK nr. 95 af 29/1/2024

Punkt 27: KFT/BU - Juniormesterlæreordning

25-000418

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse blev indgået med et bredt flertal den 19. marts 2024. Et af de 33 initiativer er, at kommunerne fra skoleåret 2025/2026 skal tilbyde en juniormesterlæreordning for elever i 8. og 9. klasse. Juniormesterlæreordningen skal give elever i 8. og 9. klasse mulighed for at vælge en mere praktisk orienteret skolegang, der kombinerer undervisning i folkeskolen med praktik eller praktiske undervisningsforløb.

Udvalget for Børn & Ungdom blev på møde den 4. marts 2025 orienteret om, at der i Lejre Kommune etableres lokale løsninger på den enkelte skole fra skoleåret 2025/2026. Den 31. marts 2025 er bekendtgørelse om juniormesterlære blevet offentliggjort, og den giver anledning til yderligere politisk behandling på en række områder.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Kommunalbestyrelsen delegerer kompetencen til at fastsætte frister for, hvornår en elev senest skal have tilmeldt sig juniormesterlære for at have krav på at deltage i ordningen i 8. eller 9. klasse i det pågældende skoleår til centerchefen i Center for Børn & Læring.
2. at Kommunalbestyrelsen fastsætter 1. marts som seneste årlige frist for, at elever i 9. klasse kan framelde sig juniormesterlæreordningen og have krav på at kunne overgå til den almindelige undervisning med henblik på at afslutte 9. klasse med folkeskolens afgangseksamen i det pågældende skoleår.
3. at Kommunalbestyrelsen delegerer kompetencen til at føre tilsyn med praktik i virksomheder og med praktiske undervisningsforløb på uddannelsesinstitutioner til skolens leder.
4. at Kommunalbestyrelsen beslutter, at Ungdomsskolens tilbud omfatter praktiske undervisningsforløb til elever i juniormesterlæreordningen.
5. at Kommunalbestyrelsen delegerer kompetencen til at fastlægge rammer for indhold af de praktiske undervisningsforløb på Ungdomsskolen til centerchefen i Center for Børn & Læring.
6. at Kommunalbestyrelsen delegerer kompetencen til at indgå driftsoverenskomster om praktiske undervisningsforløb med institutioner for erhvervsrettet uddannelse eller med institutioner for forberedende grunduddannelse til centerchefen i Center for Børn & Læring.
7. at den tildelte økonomiske ramme i relation til kvalitetsprogrammet fordeles af centerchefen for Center for Børn & Læring i relation til de beskrevne indsatser omkring juniormesterlære.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse blev indgået med et bredt flertal den 19. marts 2024. En af grundtankerne og intentionerne bag den politiske aftale er at sætte folkeskolen mere fri og skabe fleksibilitet i forhold til, hvordan skolen tilrettelægges lokalt, så elevernes faglige udvikling og dannelse kommer i fokus. Et af de 33 initiativer er, at kommunerne fra skoleåret 2025-2026 skal tilbyde en juniormesterlæreordning for elever i 8. og 9. klasse. Juniormesterlæreordningen skal give elever i 8. og 9. klasse mulighed for at vælge en mere praktisk orienteret skolegang, der kombinerer undervisning i folkeskolen med praktik eller praktiske undervisningsforløb.

Udvalget for Børn & Ungdom blev på møde den 4. marts 2025 orienteret om, at der i Lejre Kommune etableres lokale løsninger på den enkelte skole fra skoleåret 2025-2026. Disse vil blive evalueret i løbet af skoleåret, og det vil blive vurderet af skolelederne, om der kan anbefales andre mere centrale løsninger.

Den 31. marts 2025 er bekendtgørelse om juniormesterlære blevet offentliggjort og er vedlagt sagen som bilag. Bekendtgørelsen indeholder de nærmere regler om juniormesterlæreordningen, herunder blandt andet om til- og framelding, tilsyn med praktik og praktiske undervisningsforløb, indgåelse af driftsoverenskomster m.v. Bekendtgørelsen giver anledning til yderligere politisk behandling på en række områder i forhold til juniormesterlæreordningen.

Fastsættelse af frister

Ifølge bekendtgørelsen kan Kommunalbestyrelsen forud for hvert skoleår fastsætte frister for, hvornår en elev senest skal have tilmeldt sig juniormesterlære for at have krav på at deltage i ordningen i 8. eller 9. klasse i det pågældende skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden fastsætte en frist for, hvor sent i 9. klasse elever i juniormesterlæreordningen kan fremlægge sig deres juniormesterlære og have krav på at kunne overgå til den almindelige undervisning med henblik på at afslutte 9. klasse med folkeskolens afgangseksamen i det pågældende skoleår. Fristen kan ikke ligge før den 1. marts i det pågældende skoleår.

Fastsættelse af frister har været drøftet med skolelederne den 7. april 2025, og på den baggrund anbefales det, at den 1. marts bliver fastsat som seneste frist for, hvor sent i 9. klasse elever i juniormesterlæreordningen kan fremlægge sig deres juniormesterlære og have krav på at overgå til almindelig undervisning med henblik på at afslutte 9. klasse med folkeskolens afgangseksamen. Sammen med skolelederne blev fristen for tilmelding til selve juniormesterlæreordningen også drøftet. Her anbefales det, at kompetencen delegeres til centerchefen, så det administrativt er enkelt at indføre en frist for tilmelding senere ved behov.

Tilsyn med praktik i virksomheder og med praktiske undervisningsforløb

Det påhviler eleven og forældrene at finde en praktikplads i en virksomhed og indgå en praktikaftale. Aftalen skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige for, at skolens leder kan vurdere om praktikaftalen kan godkendes. Kommunalbestyrelsen tilbyder praktiske undervisningsforløb til elever, der ikke har en godkendt praktikplads i en virksomhed.

Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med praktik i virksomheder. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at praktikken lever op til den godkendte praktikaftale, og tilsynet omfatter både de fysiske rammer om praktikken, praktikkens indhold, elevens fremmøde og udbytte af praktikken.

Kommunalbestyrelsen skal ligeledes føre tilsyn med de praktiske undervisningsforløb, der varetages i henhold til driftsoverenskomster på en institution for erhvervsrettet uddannelse eller en institution for forberedende grunduddannelse. Tilsynet skal sikre, at de praktiske undervisningsforløb lever op til kravene i folkeskoleloven og rammerne i driftsoverenskomsten. Tilsynet omfatter både de fysiske rammer, elevernes fremmøde og udbyttet af undervisningsforløbet.

Tilsynene har løbende været drøftet med skolelederne, senest den 7. april 2025, og på baggrund heraf anbefales det, at kompetencen delegeres til skolelederen.

Indgåelse af driftsoverenskomster

Kommunalbestyrelsen skal indgå driftsoverenskomster med hver af de uddannelsesinstitutioner, der modtager juniormesterlærelever i praktiske undervisningsforløb, det vil sige institutioner for erhvervsrettet uddannelse og institutioner for forberedende grunduddannelse.

Kommunalbestyrelsen fastsætter sammen med institutionen for erhvervsrettet uddannelse eller institutionen for forberedende grunduddannelse inden for rammerne af folkeskoleloven kravene til den undervisning og det forløb, der indgås driftsoverenskomst om.

Driftsoverenskomsten skal som minimum indeholde vilkår og oplysninger om følgende:

- 1) Indholdet i, organiseringen af, og tilrettelæggelse af de praktiske undervisningsforløb, herunder om den løbende evaluering og dialog med elevens folkeskole om juniormesterlæreforløbet.
- 2) Tilsyn med eleverne, herunder tilsyn i forbindelse med befordring mellem undervisningssteder.
- 3) Tilsyn med om eleverne møder til undervisningen, herunder fraværsregistrering, jf. bekendtgørelse om elevers fravær i folkeskolen.
- 4) Kommunalbestyrelsens krav til pædagogiske kompetencer hos det undervisende personale.
- 5) Finansiering, herunder institutionens budget for forløbet og krav til institutionens aflæggelse af delregnskab til kommunen.
- 6) Tilrettelæggelse af tilsyn med undervisningen.
- 7) Ordensregler mv. og hvilken procedure der skal følges ved iværksættelse af foranstaltninger ved overtrædelse af reglerne.

Det anbefales, at kompetencen til at indgå driftsoverenskomster med institutioner for erhvervsrettet uddannelse eller institutioner for forberedende grunduddannelse delegeres til centerchefen, så det administrativt er enkelt at indgå driftsoverenskomster om praktiske undervisningsforløb, hvis dette bliver et behov.

Ungdomsskolen

Kommunalbestyrelsen kan efter ungdomsskoleloven beslutte, at ungdomsskoletilbuddet skal omfatte praktiske undervisningsforløb til elever i juniormesterlæreordningen.

Det fremgår af bekendtgørelsen om juniormesterlære, at Kommunalbestyrelsen fastlægger rammer for indhold af de praktiske undervisningsforløb på en kommunal ungdomsskole.

Der er ikke behov for at indgå driftsoverenskomst med ungdomsskoler, fordi de er underlagt kommunalbestyrelsens instruktionsbeføjelse. Ungdomsskolen er i dag en tæt samarbejdspartner med de almene folkeskoler og det er derfor naturligt, at der kan foregå praktiske forløb også i Ungdomsskolens regi. Det kræver en tydelig samarbejdsaftale inklusive en økonomisk ramme, hvis Ungdomsskolen skal varetage denne opgave. Ungdomsskolen har erfaringer med at arbejde med unge mennesker i praktiske fag og sammenhænge både fra arbejdet i Plan B og fra Ungdomsskolens udbudte fag.

Det anbefales, at kompetencen til at fastlægge rammer for indhold af praktiske undervisningsforløb på Lejre Ungdomsskole delegeres til centerchefen for Center for Børn & Læring, så det administrativt er enkelt at fastlægge rammer for indhold af undervisningsforløb til juniormesterlæreordningen på Lejre Ungdomsskole.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at det med de forslag til delegering af kompetencer, som er nævnt i sagen, vil være muligt at træffe hurtige afgørelser tæt på den enkelte elev om godkendelser af tilsyn, aftaler mv., som vil være til gavn for de elever, som ønsker at benytte juniormesterlæreordningen. Det er endnu ikke klarlagt, hvor mange elever fra hvilke skoler som vil vælge ordningen i skoleåret 2025-2026.

Økonomi og finansiering

De nye kommunale opgaver i forbindelse med skolernes kvalitetsprogram (skolens timebank, herunder styrket indsats i dansk og matematik, flere praktiske fag, øget aktivitet i fritidstilbud, juniormesterlære og erhvervspraktik), giver kommunerne merudgifter fra 1. august 2025. Herudover medfører aftalen kommunale mindre udgifter på henholdsvis afskaffelse af understøttende undervisning (UUV) og ny fagtimetalsfordeling.

Bestemmelserne om juniormesterlære træder i kraft fra 1. august 2025 og skal dermed kunne tilvælges fra skoleåret 2025-2026.

Lejre Kommune vil med midtvejsreguleringen for 2025 modtage ca. 300.000 kr. til de samlede initiativer i Kvalitetsprogrammet for 2025. Dette dog med 5/12-effekt for 2025.

For 2026 modtager Lejre Kommune ca. 1,23 mio. kr., i 2027 ca. 1,46 mio. kr., i 2028 ca. 2,45 mio. kr., i 2029 ca. 2,48 mio. kr. og i 2030 ca. 2,51 mio. kr. Det varige niveau for merudgifter nås i 2030.

Bloktilskudsmidlerne for 2025 modtages via midtvejsreguleringen og vil blive udmøntet og indarbejdet i budgetterne i forbindelse med FR2 her i 2025.

Da det endnu ikke er klarlagt, hvor mange elever fra hvilke skoler som vil vælge juniormesterlæreordningen, vil midlerne tildeles efter behov i relation til aftaler, behov og de enkelte skoler efter dialog med skolelederne.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Kultur, Fritid og Turisme - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder.

06/05/2025 Udvalget for Børn og Ungdom - 2022-2025

Indstillingerne anbefales for så vidt angår udvalgets områder.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Nørtoft Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Bekendtgørelse om juniormesterlære

Punkt 28: KFT - Analyse af fritidspas

25-003200

Beslutning

Indstillingen tiltrådt.

Resumé

I tillægsaftalen til budget 2025 fremgik det, at der skulle udarbejdes en "analyse af behovet og mulighederne for indførsel af fritidspas for børn og unge op til 18 år, hvor familieindkomsten ikke rækker til udgifter forbundet med deltagelse i fritidslivet. Administrationen skal som en del af analysen indhente viden om praksis og virkningerne i andre kommuner ift. målet om øget deltagelse fra de berørte børn og unge. Analysen skal også indeholde mulige modeller og tilhørende udgiftsniveau til brug ved budgetlægningen for 2026".

I denne sag præsenteres analysen til efterretning. Med udgangspunkt i erfaringer fra andre kommuner samt data fra Lejre Kommune har administrationen udarbejdet fire modeller for fritidspas med forskellige grader af tilskud og andre understøttende tiltag. Modellerne koster mellem 100.000 kr. og 345.000 kr. årligt afhængigt af, hvad der gives tilskud til, og hvor højt det maksimale tilskud er. Den dyreste model har desuden en fritidsvejleder indarbejdet.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at analysen tages til efterretning.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Børns Vilkårs rapport "Børns Fritidsliv" fra 2025 viser, at børn, der dyrker fritidsaktiviteter, har højere livstilfredshed, større skoleglæde og oplever mindre ensomhed. I Trivselskommissionens afrapportering er en række anbefalinger, der vedrører børns fritidsliv og deres kontakt med foreningslivet. Der er lagt vægt på, at deltagelse i og tilknytning til fællesskaber har afgørende betydning for børn og unges trivsel, blandt andet fordi givende fællesskaber kan modvirke ensomhed, give en følelse af at høre til, give social støtte, styrke relationelle kompetencer og skabe mening.

Trivselskommissionen anbefaler bl.a. på fritidsområdet, at alle børn og unge har en fritidsaktivitet sammen med andre, og at alle kommuner har en fritidspasordning. Kommissionen opfordrer til, at kommunerne sikrer økonomisk støtte til kontingenter og udstyr suppleret med fritidsvejledning efter behov, og at der er tilbud målrettet underrepræsenterede grupper.

Lovhjemmel til etablering af fritidspas findes i Barnets lov § 35, som angiver, at Kommunalbestyrelsen som led i det forebyggende arbejde kan beslutte at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte.

Et fritidspas er en ordning, der skal sikre, at alle børn og unge har mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, uanset deres familiers økonomiske og sociale situation. Fritidspas kan bl.a. dække udgifter til medlemskontingent og udstyr i forbindelse med deltagelse i fritidsaktiviteter, fx fodboldstøvler.

På baggrund af ønsket om en analyse af behov samt muligheder for at indføre fritidspas i Lejre Kommune har administrationen indhentet erfaringer om fritidspas fra en række andre kommuner, herunder Frederikssund og Odsherred. Der er desuden indhentet viden om den relevante målgruppe blandt borgere i Lejre Kommune.

Erfaring fra andre kommuner

Der er stor variation i, hvordan andre kommuner organiserer og administrerer fritidspas. I nogle kommuner er det fagpersonale, der kan søge på vegne af familien, mens det i andre tilfælde er familien selv, der søger fritidspas. I flere kommuner kan foreningerne søge om fritidspas på vegne af barnet. I nogle kommuner skal familien visiteres, mens andre baserer tildelingen på objektive økonomiske faktorer. En del kommuner anvender en kombineret model, hvor fritidspas kan tildeles, hvis enten de økonomiske eller sociale kriterier er opfyldt – eller begge. Der er også stor forskel fra kommune til kommune på, hvad fritidspasset dækker økonomisk, og hvorvidt der er etableret supplerede støtteordninger som fritidsvejledning og/eller en følgeordning.

Kort før påske offentliggjorde Idrættens Analyseinstitut en rapport om kommunernes erfaringer med fritidspasordninger. Oplysninger fra denne rapport er derfor ikke indarbejdet i analysen, men administrationen vil tage afsæt i den nye viden, hvis det besluttes at etablere en fritidspasordning i Lejre Kommune. Rapporten viser, at 85 kommuner i 2024 har en fritidspasordning, og at 37 af disse også har ansat en kommunal fritidsvejleder. Kommuner med fritidsvejledning uddeler i gennemsnit 12 fritidspas flere pr. 10.000 indbyggere end kommuner uden vejledning. Erfaringerne fra kommunerne viser også, at fritidspasset i sig selv som økonomisk hjælp langt fra fører til, at familier med behov benytter sig af muligheden, men at selve vejlederfunktionen og arbejdet med at fortælle og gøre opmærksom på muligheden, og måske ligefrem opfordre familier til at benytte sig af tilbuddet, kan være centralt. Generelt tildeler kommunerne fritidspas på baggrund af en tillidsbaseret tilgang, hvor familiernes økonomi ikke bliver kontrolleret. Analysen viser, at de hyppigste modtagere af fritidspas er børn i alderen 7-12 år - særligt fra familier på overførselsindkomst eller med ikke-vestlig baggrund, mens det ses som en udfordring at rekruttere unge i alderen 13-18 år til fritidsaktiviteter. Kommunerne nævner en række fremadrettede fokusområder, herunder behovet for at sikre, at der er egnede og inkluderende fritidsaktiviteter samt muligheden for at tildele støtte til fritidsaktiviteter som musik, der ofte er organiseret kommunalt.

Målgruppeafdækning

Det er vanskeligt at vurdere, hvor stor målgruppen for en fritidspas-ordning er i Lejre Kommune, da det ikke er muligt at trække statistik over, hvor mange familier med en bestemt indkomst, der har børn. Trækker man data på økonomisk friplads i daginstitutioner og SFO, er der 457 børn, som får mindst 50 % økonomisk friplads, og heraf er der 199 børn, som har fuld økonomisk friplads. Disse tal dækker kun over børn fra SFO-alderen og ned, mens et fritidspas typisk vil dække op til 18 år. Der er 6510 børn og unge mellem 1 og 18 år i Lejre Kommune i 1. kvartal 2025.

Familierådgivningen oplyser, at de gennem en årrække har oplevet et behov for at kunne give tilskud til foreningsdeltagelse enten på grund af økonomiske eller sociale udfordringer.

Fire modeller

Administrationen har i vedlagte analyse beskrevet fire modeller, hvor der tages udgangspunkt i, at tilskud gives til familier med en husstandsindkomst under 420.390 kr. årligt, hvilket er grænsen for 50 % økonomisk friplads fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet.

Der er taget udgangspunkt i en tillidsbaseret ordning, hvilket betyder, at familiens økonomiske og sociale forudsætninger ikke undersøges i forbindelse med bevilling, men at der kan tages stikprøver for at minimere risiko for snyd. En sådan ordning vil dels gøre det nemt for familier at søge, dels vil det ikke være lige så resursekrævende at håndtere administrativt. Netop kommunens resurseforbrug til administrationen af ordningen er noget af det, der udfordrer i andre kommuner.

Der lægges op til, at fritidspas kan søges af familien på baggrund af deres økonomi, men at fagpersonale med tilknytning til barnet også kan søge på baggrund af sociale faktorer.

Model 1: Tilskud til kontingent i forening. Budget 100.000

I denne model gives alene tilskud til kontingent i en forening i Lejre Kommune. Der bevilliges op til 1.500 kr. om året til en aktivitet. Med et budget på 100.000 kr. vurderes det, at omkring 100 børn kan hjælpes i gang.

Model 2: Tilskud til kontingent, udstyr og stævner. Budget 150.000 kr.

I denne model gives både tilskud til kontingent i en forening i Lejre Kommune samt til indkøb af udstyr samt deltagelse i stævner. Der bevilliges op til 1.500 kr. om året til kontingent, maksimalt 500 kr. om året til udstyr og 500 kr. til deltagelse i stævner mv. Med et budget på 150.000 kr. vurderes det, at omkring 100 børn kan hjælpes i gang.

Model 3: Tilskud til kontingent i forening, musik, billed- og ungdomsskole, samt udstyr og stævner. Budget 190.000 kr.

I denne model gives tilskud til kontingent i en forening eller Lejre Musik-, Billed- og Ungdomsskole samt til indkøb af udstyr, leje af instrumenter samt deltagelse i stævner mv. Der bevilliges op til 2.500 kr. om året til kontingent, da musik- og billedskoleholdene er dyrere end hovedparten af foreningskontingenterne. Derudover kan der bevilliges maksimalt 500 kr. om året til udstyr (dog 1.500 kr. til leje af instrument) og 500 kr. om året til stævner. Med et budget på 190.000 kr. vurderes det, at omkring 100 børn kan hjælpes i gang.

Model 4: Tilskud til kontingent og udstyr samt fritidsvejledning. Budget 345.000 kr.

I denne model gives både tilskud til kontingent i en forening, Lejre Musik- Billed- og Ungdomsskole samt til indkøb af udstyr, leje af instrumenter samt deltagelse i stævner mv. Der bevilliges op til 2.500 kr. om året til kontingent. Derudover kan der bevilliges maksimalt 500 kr. om året til udstyr (dog 1.500 kr. til leje af instrument) og 500 kr. om året til stævner.

Derudover ansættes en fritidsvejleder på 10 timer ugentligt, og alle familier, uanset behovet for fritidspas, kan få støtte via fritidsvejlederen. For børn, som har fået bevilliget et fritidspas, hjælper fritidsvejlederen med at finde den rette aktivitet og med den efterfølgende dialog for at sikre, at barnet får en god opstart.

Med et årligt budget på 345.000 kr. vurderes det, at der kan gives tilskud til omkring 100 børn. Fritidsvejlederen vil kunne hjælpe de 100 børn, der søger fritidspas, og derudover en række andre familier, som har brug for hjælp til at komme i gang, men hvor der ikke er økonomiske barrierer. Fritidsvejlederen kan desuden arbejde netværksbaseret for at udbrede ordningen både i foreninger, familier og hos fagpersonale.

Administrationens vurdering

Administrationen vurderer, at et fritidspas kan være med til at understøtte, at flest mulige børn og unge i Lejre Kommune får mulighed for at deltage i fritidsaktiviteter, som giver dem en aktiv og meningsfuld fritid, hvor de indgår i givende fællesskaber. Et fritidspas kan dermed bidrage til at mindske uligheden i adgangen til fritidsaktiviteter.

I forbindelse med kontanthjælpsreformen træder et nyt fritidstillæg til kontanthjælpsmodtagere i kraft. Fritidstillægget er på 450 kr. pr. barn pr. måned og modtageren skal dokumentere, at mindst en tredjedel af pengene er brugt på barnets fritidsliv, fx sportsaktiviteter, kulturtilbud for børn, skoleudstyr mv. Fritidstillægget vil formentlig gøre behovet for en fritidspas-ordning mindre end hidtil, men det er administrationens vurdering, at der stadig vil være familier, som har behov for tilskud til fritidsaktiviteter. Enten fordi de ikke er kontanthjælpsmodtagere, eller fordi de bruger fritidstillægget på fx skoleudstyr eller kulturelle oplevelser.

Det er endnu ikke besluttet, hvordan fritidstillægsordningen skal administreres i Lejre Kommune, og en eventuel fritidspas-ordning skal derfor koordineres med kontanthjælpsområdet.

Erfaringen fra andre kommuner er, at det kan være en resursekrævende opgave at administrere en fritidspas-ordning. Det er administrationens vurdering, at opgaven minimeres med en tillidsbaseret ordning, men at der fortsat vil være et resursetræk på administrationen på op til et par timer om ugen, afhængig af antallet af ansøgninger. Det ligger dog i forlængelse af indsatsområderne i Handleplanen for Idræts- og Bevægelsespolitikken.

Administrationen vurderer, at der også kan være andre metoder til at understøtte sårbare børns deltagelse i fritidslivet. Fx kan etablere en 'certificeringsordning', der giver motiverede foreninger uddannelse og viden i forhold til at udvikle deres børne- og ungehold til at rumme sårbare børn og unge. Til en sådan certificeringsordning kunne der med fordel følge et kommunalt tilskud, som anerkender foreningen for deres arbejde og kompenserer dem for udgifter ved at have en bedre normering af trænere.

Økonomi og finansiering

Det er administrationens vurdering, at udgiften til de beskrevne modeller vil være:

Model	Tilskud kontingent	Tilskud udstyr	Tilskud til musik- og billed- ungdomsskole	Fritids- vejledning	Maks. årligt tilskud til kontingent	Anslået samlet årlig pris for model i kr.
1	x				1.500	100.000
2	x	x			1.500	150.000
3	x	x	x		2.500	190.000
4	x	x	x	x	2.500	345.000

Erfaringer med fritidspas viser, at det tager noget tid at udbrede kendskabet, og det er derfor forventningen, at den årlige udgift vil være stigende gennem en årrække, efterhånden som flere opdager tilbuddet.

I de beskrevne modeller er det anslået, at mindst 100 børn kan få tilskud, under forudsætning af at en del af børnene vælger foreninger, hvor kontingentet er lavere end det maksimale tilskud. Behovet i Lejre Kommune kan være større eller mindre, og der vil derfor være behov for at evaluere ordningen efter en periode, for at se på om budgettet er passende.

Hvis der afsættes midler til etablering af fritidspas i Lejre Kommune, vil administrationen udarbejde en konkret model baseret på det afsatte budget til politisk godkendelse.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Kultur, Fritid og Turisme - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Nørtoft Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Fritidspas-analyse

Bilag 2 - IDAN's rapport om erfaringer med fritidspas i de danske kommuner

Punkt 29: KFT - Evaluering af Anlægspuljen

24-002386

Beslutning

Ad 6) Indstillingen tiltrådt.

Resumé

I forbindelse med vedtagelse af budget 2025 og overslagsår blev der etableret en anlægspulje på 5 millioner kr. årligt, som skal understøtte den fortsatte udvikling og fremtidssikring af faciliteter på kultur- og fritidsområdet. Midlerne for 2025 blev fordelt på udvalgets møde første gang den 2. december 2024. Udvalget har ønsket at evaluere proces, kriterier mv.

Administrationen har evalueret forløbet med de involverede parter og præsenterer nogle forslag til tilpasninger, herunder at der etableres en pulje til uforudsete udgifter, og at udvalget godkender kriterier for mellemfinansiering. Der er desuden indarbejdet to modeller for gennemførelse af projekter, afhængig af hvem der skal opføre, eje og drifte projekterne. Der skal i denne sag tages stilling til, om disse ændringer kan godkendes.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at udvalget tager evalueringen til efterretning.
2. at Facilitetsudvalget skifter navn til Facilitetsrådet.
3. at der etableres en 3. pulje inden for rammen til uforudsete investeringer på 250.000 kr., og at administrationen kan bevillige op til 50.000 kr.
4. at puljen til uforudsete investeringer finansieres af de nuværende pris- og lønfremskrivninger samt puljen til etablering af nye fritidsfaciliteter.
5. at de tilpassede kriterier for Anlægspuljen godkendes.
6. at kriterier for mellemfinansiering godkendes.

Beslutningskompetence

Ad 1-5) Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme.

Ad 6) Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2024-2027 at afsætte en anlægspulje på 5 millioner kroner årligt til at imødekomme de mange ønsker på kultur- og fritidsområdet. På mødet i Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme den 8. april 2024 godkendte udvalget kriterierne for puljen, og det blev besluttet at nedsætte et facilitetsudvalg, som vurderer og prioriterer de indkomne forslag og giver en anbefaling til Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme.

Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme besluttede også, at Anlægspuljen deles i to puljer: en pulje på 1 mio. kr. til understøttelse af eksisterende faciliteter og en pulje på 4 mio. kr. til etablering af nye fritidsfaciliteter, anlæg og større projekter. Puljerne kan anvendes på tværs, hvis der er midler i den ene pulje, som ikke benyttes, og de dækker som udgangspunkt ikke almindelig drift og vedligehold af faciliteter.

Der var ansøgningsfrist til Anlægspuljen den 1. september 2024. Efterfølgende blev de 18 ansøgninger screenet af administrationen, inden de blev præsenteret for Facilitetsudvalget, som foreslog en fordeling af puljens midler til Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme. Udvalget behandlede ansøgningerne på mødet i december 2024.

Efterfølgende har administrationen evalueret anlægspuljen ved at sende en række evalueringsspørgsmål til medlemmerne af Facilitetsudvalget og de foreninger, som har søgt Anlægspuljen i 2024. Evalueringsspørgsmål og svar fremgår af vedlagte bilag. 8 medlemmer af Facilitetsudvalget og 6 ansøgere har svaret på spørgeskemaet.

Overordnet set udtrykkes relativ høj tilfredshed med puljen og processen. Det område, der er lavest tilfredshed med, er kommunikation generelt set - både i forhold til synlighed af puljen, men også i processen både i forhold til ansøgning, behandlingen af ansøgninger og den efterfølgende dialog.

Der er desuden nogle bemærkninger til sammensætning af Facilitetsudvalget og hvilke projekter, der bør være omfattet af puljen

Anbefalinger til ændringer

På baggrund af erfaringer fra første uddeling af puljen, samt tilbagemelding fra de involverede parter, har administrationen udarbejdet en række tilpasninger, som er indarbejdet i de vedlagte kriterier. Det er bl.a. indarbejdet, at:

- Facilitetsudvalget skifter navn til Facilitetsrådet, da der er tale om et rådgivende organ. Vedlagt er kommissorium tilpasset det nye navn.
- tilskuddet skal bruges det år, der er modtaget tilsagn, men der kan ansøges om at overføre midlerne til året efter. Dette gøres, fordi det ikke er muligt at binde Kommunalbestyrelsen ud over det godkendte budget i indeværende år. Ansøgning om overførsel af tilskud medtages i overførselssagen, som behandles af Kommunalbestyrelsen i december måned.
- bevillingen er til rådighed i 3 år fra den sidste bevilling, man har modtaget. Herefter inviterer administrationen til en dialog om forventede konkrete tiltag og planer, så det bliver tydeligt, hvordan midlerne konkret og inden for nærmeste fremtid kommer borgerne i Lejre Kommune til gode. Dette gøres for at undgå, at Anlægspuljen bliver uforholdsmæssig stor med ubrugte midler, der skal overføres fra år til år.
- det er muligt at søge puljen flere år i træk til samme projekt og på den måde spare op. Det kræver dog, at der ansøges om overførsel af bevillingen.
- ved ansøgning skal det angives, om ansøger ønsker, at Lejre Kommune er bygherre samt står for den fremtidige drift af faciliteten.
- der skal aflægges regnskab for de afholdte udgifter.
- der kan søges om mellemfinansiering, hvis foreningen har likviditetsmæssige udfordringer i et projekt, som har fået tilskud fra Anlægspuljen. Det kan fx ske, fordi tilskud fra fonde og lignende som udgangspunkt først udbetales, efter projektet er afsluttet. Der er vedlagt kriterier for mellemfinansiering.

Der har efter bevillingerne i 2024 været en række drøftelser med bl.a. ansøgerne om, hvem der skal bygge, eje og drifte faciliteterne. Administrationen foreslår derfor, at der i kriterierne indarbejdes to modeller, som ansøger skal vælge imellem, når Anlægspuljen søges. Dette gøres bl.a. for at sikre en kvalificeret screening af projekterne inden bevilling, da der kan være stor forskel på etableringsudgift og drift afhængig af om det er en forening, der bygger med frivillige kræfter, eller om det er Lejre Kommune, der er bygherre. Samtidig er det vanskeligt for Lejre Kommune at overtage et anlæg, som kommunen ikke har været involveret i opførslen af. De to foreslåede modeller er:

Model 1: Lejre Kommune bygger, ejer og drifter faciliteten. Denne model forudsætter, at Kommunalbestyrelsen afsætter midler til drift af faciliteten.

Model 2: ansøger bygger, ejer og drifter faciliteten. Der er i denne model indarbejdet kriterier for mellemfinansiering. I denne model vil der ofte være en brugsaftale om kommunalt areal, og foreningen kan eventuelt ansøge om lokaletilskud.

En tredje pulje

Der har desuden vist sig et behov for, at Anlægspuljen kan rumme pludseligt opståede kritiske investeringer. Det kunne fx være en projektor til Hvalsø Bio.

Administrationen foreslår derfor, at der oprettes en 3. pulje til uforudsete investeringer, hvor der afsættes 250.000 kr. Det foreslås, at denne pulje dels kan dække nye behov, som er opstået efter, at Anlægspuljen blev fordelt. Desuden kan pulje dække uforudsete udgifter i projekter, som har fået tilskud fra Anlægspuljen. Det kan være i tilfælde, hvor et projekt bliver dyrere end forventet på grund af uforudsete udgifter.

Da pludseligt opståede situationer kan kræve en hurtig afklaring, foreslår administrationen, at der administrativt kan bevilliges op til 50.000 kr., og at større beløb skal bevilliges af udvalget.

Udtalelser

Administrationen har sendt en række evalueringsspørgsmål til medlemmerne af Facilitetsudvalget og de foreninger, som har søgt Anlægspuljen i 2024. 8 medlemmer af Facilitetsudvalget og 6 ansøgere har svaret på spørgeskemaet.

Overordnet set udtrykkes relativ høj tilfredshed med puljen og processen. Det område, der er lavest tilfredshed med, er kommunikation generelt set - både i forhold til synlighed af puljen, men også i processen både i forhold til ansøgning, behandlingen af ansøgninger og den efterfølgende dialog.

Der er desuden nogle bemærkninger til sammensætning af Facilitetsudvalget, og hvilke projekter der bør være omfattet af puljen.

Administrationens vurdering

Administrationen oplever generelt en stor tilfredshed hos foreningerne med den nye ordning, og det er administrationens vurdering, at puljen understøtter mulighederne for at udvikle kultur- og fritidsfaciliteterne på en god måde. Administrationen har samtidig søgt at inddrage udvalgets opmærksomhedspunkter.

Tilbagemeldingerne vedr. kommunikationen omkring puljen vil administrationen tage med sig i det kommende arbejde med Anlægspuljen, så der fremadrettet opleves synlighed i forhold til puljen og i særdeleshed i forhold til processen.

Med de tilpassede kriterier er det desuden administrationens vurdering, at ansøgere understøttes bedre, da der er bedre synlighed om de forskellige muligheder for at gennemføre projekterne og en tydeligere forventningsafstemning.

Økonomi og finansiering

Der er i 2025 afsat et rådighedsbeløb på 5,172 mio. kr. efter pris- og lønfremskrivninger fra 2024 til 2025 på 0,172 mio. kr. på "anlæg 440, Investeringsplan for udearealer idræt+ fritidsområdet." under Udvalget for Kultur, Fritid & Turisme.

Administrationen foreslår, at den 3. pulje til uforudsete udgifter finansieres af de nuværende pris- og lønfremskrivninger samt puljen til etablering af nye fritidsfaciliteter.

Puljerne vil dermed se således ud:

Pulje 1: Understøttelse af eksisterende faciliteter 1 mio. kr.

Pulje 2: Etablering af nye fritidsfaciliteter 3,922 mio. kr.

Pulje 3: Uforudsete investeringer 250.000 kr.

Anlægspuljen er i 2025 på 5,172 mio. kr. Puljen vil blive fremskrevet fra 2025 til 2026 på baggrund af KL's pris- og lønskøn i juni måned. Dermed vil alle tre puljer formentlig have et lidt højere beløb, end de ovenstående, når de skal fordeles sidst på året.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Kultur, Fritid og Turisme - 2022-2025

Ad 1-5) Indstillingerne tiltrådt.

Ad 6) Indstillingen anbefales.

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Ad 6) Indstillingen anbefales.

Afbud:

Grethe Nørtoft Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Bilag

Bilag 1 - Evaluerings Anlægspuljen

Bilag 2 - Kommissorium Facilitetsråd

Bilag 3 - Forslag til nye kriterier for Anlægspuljen

Bilag 4 - Forslag til kriterier for mellemfinansiering

Bilag 5 - Nuværende kriterier for Anlægspuljen

Punkt 30: KB - Forlængelse af indkaldelse af stedfortræder

24-008169

Beslutning

Villy Hauritz (F) rejste spørgsmål om sin habilitet.

For inhabilitet stemte: ingen

Imod inhabilitet stemte: V, C, A, B, F, Æ, I, Ø – i alt 25

Kommunalbestyrelsen fandt ikke Villy Hauritz (F) inhabil og han deltog derfor i sagens behandling.

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Sagen er optaget på dagsorden efter fristen for udsendelse på 4 dage. Det følger af styrelseslovens § 8, stk. 5, at Kommunalbestyrelsen kan behandle en sag, selvom sagen ikke er udsendt rettidigt, når sagen ikke kan udsættes.

Meddelelse om forlængelse af orlov for Claus Jørgensen (F) blev modtaget fredag den 23. maj 2025. For at sikre størst mulig beslutningsdygtighed i Kommunalbestyrelsen og fagudvalgene vurderes det, at sagen ikke bør udsættes.

Kommunalbestyrelsen skal godkende forlængelse af indkaldelse for Claus Jørgensen (F), som har meldt fravær som følge af varetagelse af andet offentligt hverv som medlem af Folketinget.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at Claus Jørgensens (F) anmodning om forlængelse af orlov imødekommes og der indkaldes stedfortræder til og med udgangen af juli 2025
2. at 1. suppleant Villy Hauritz (F), forlænges som stedfortræder for Claus Jørgensen (F)
3. at 1. suppleant Villy Hauritz (F), fortsat varetager de i sagsfremstillingen oplistede hverv, som stedtræder for Claus Jørgensen (F)

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte på møde den 28. oktober 2024 indkaldelsen af 1. suppleant Villy Hauritz (F) som rette stedfortræder for Claus Jørgensen (F) for perioden 1. december 2024 til og med april/maj 2025.

Claus Jørgensen (F) har fredag den 23. maj 2025 meddelt, at han først kan genoptage sit hverv i Kommunalbestyrelsen den 1. august 2025 som følge af forlængelse af sit hverv medlem af Folketinget.

Villy Hauritz (F) har i perioden varetaget følgende poster for Claus Jørgensen (F):

- Kommunalbestyrelsen
- Udvalget for Trafik, Miljø & Byggeri
- Udvalget for Job, Arbejdsmarked & Integration
- Stemmeberettiget ved KL's delegeretmøde - stedfortræder for Mikael Ralf Baade Larsen
- Valgbestyrelsen for Kommunale Valg - stedfortræder for Mikael Ralf Baade Larsen
- Handicaprådet - som stedfortræder for Connie B. Jensen

Valggruppe 2 har mulighed for at ændre på, hvilke konkrete personer bestrider posterne, så længe udskiftningen sker indenfor gruppen, og de berørte personer accepterer ændringen.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at betingelserne for stedfortræderindkaldelse er opfyldt, da der er tale om lovligt forfald.

Punkt 31: Lukket: ØU

24-004794

Punkt 32: Lukket: Køb af parcel ved Øreholmen

25-002614

Punkt 33: SSÆ - Beslutning om ejerskab af servicearealer for nyt plejehjem i Hvalsø

22-006089

Beslutning

Indstillingerne tiltrådt.

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede den 28. oktober 2024, at det kommende plejehjem i Hvalsø skal opføres af et alment boligselskab, som efterfølgende ejer de almene plejeboliger.

Den 16. december 2024 besluttede Kommunalbestyrelsen at indgå i forhandlinger med Boligselskabet Sjælland om opførelse af plejehjemmet.

Den 28. april 2025 besluttede Kommunalbestyrelsen, at plejehjemmet skal drives af en selvejende institution som operatør oprettet under OK-Fonden. Derudover godkendte Kommunalbestyrelsen høringsudkast til værdiprogram og funktionsprogram for plejehjemmet.

Med denne sag skal det besluttes, om plejehjemmets servicearealer skal ejes af Lejre Kommune eller Boligselskabet Sjælland, som derefter udlejer servicearealerne til Lejre Kommune.

Derudover skal det godkendes, at administrationen indgår en hensigtserklæring (Letter of Intent) med Boligselskabet Sjælland, som skal danne grundlag for forhandlingerne om aftalegrundlaget for Lejre Kommunes grundsalg og ejerskab eller leje af servicearealerne med henblik på senere politisk godkendelse.

Sagen behandles som lukket punkt. Behandlingen af sagen som lukket punkt er begrundet i hensynet til administrationens mulighed for at disponere økonomisk hensigtsmæssigt i den videre forhandling med Boligselskabet Sjælland.

Indstilling

Direktionen indstiller:

1. at det besluttes, at plejehjemmets servicearealer skal ejes af Lejre Kommune, og der i investeringsoversigten i budgetforslag 2026-2029 indarbejdes rådighedsbeløb i 2027-2028,
2. at administrationen bemyndiges til at indgå en hensigtserklæring (Letter of Intent) med Boligselskabet Sjælland, som skal danne grundlag for forhandlingerne om aftalegrundlaget for Lejre Kommunes grundsalg og Lejre Kommunes ejerskab af servicearealerne og,
3. at aftalegrundlaget senere forelægges til politisk godkendelse.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at det kommende plejehjem i Hvalsø skal opføres af Boligselskabet Sjælland.

Efter modellen opretter boligselskabet en lokal boligafdeling, som ejer og drifter de almene plejeboliger. Boligerne udlejes til borgere, som Lejre Kommune har anvist til en plejebolig. Kommunen har anvisningsret efter almenboliglovens § 54, stk. 2.

Derudover ejer og drifter den lokale boligafdeling også de fællesarealer, som er knyttet til de enkelte boliger som huslejbærende fællesarealer. Disse fællesarealer omfatter gangarealer, anretterkøkken og opholds- og spisesstue i fællesarealerne.

Derudover indeholder plejehjemmet en række servicearealer i form af blandt andet personalefaciliteter, teknikrum, produktionskøkken og multifunktionelt areal med mulighed for indretning af café eller daghjem. Disse servicearealer er ikke huslejbærende for plejeboligerne.

Med afsæt i det godkendte funktionsprogram for plejehjemmet forventes servicearealerne at udgøre 1.900 – 2.000 m².

Med denne sag skal det besluttes, om plejehjemmets servicearealer skal ejes af Lejre Kommune eller Boligselskabet Sjælland, som derefter udlejer servicearealerne til Lejre Kommune.

Uanset den valgte model for ejerskabet af servicearealerne stilles arealerne under driften til rådighed for den selvejende institution af Lejre Kommune på samme vis som for de kommunale plejehjem.

Kommunalt ejerskab

Et kommunalt ejerskab for servicearealer forudsætter indgåelse af ejeroverenskomst mellem Lejre Kommune og boligselskabet. I ejeroverenskomsten reguleres blandt andet den fælles ejendomsmæssige drift af bygningerne samt økonomi og den fælles vedligeholdelse af ejendommen.

Derudover dannes der med ejeroverenskomsten en ejerforening, hvor man fordeler de fælles omkostninger.

Det forudsættes, at den løbende ejendomsmæssige drift og vedligeholdelse af bygningerne varetages af boligselskabet.

Et kommunalt ejerskab af servicearealerne giver Lejre Kommune fri adgang til at ændre i arealernes indretning og anvendelse efter idriftsætningen uden forudgående aftale med boligselskabet.

Anlægsudgifterne til servicearealerne finansieres 100 % af Lejre Kommune, og vil indgå i den anlægsoversigt, der vedtages i forbindelse med de årlige budgetter. Lejre Kommune har pt. en robust likviditet på aktuelt 296,1 mio. kr. pr. 31. marts 2025, og det vil således være en mulighed at finansiere anlægsudgiften til et kommunalt serviceareal af kommunekassen.

Derudover henvises der til afsnittet om Økonomi og Finansiering for en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved et kommunalt ejerskab.

Ejerskab ved boligselskabet

Hvis servicearealerne ejes af boligselskabet, skal der indgås en lejeaftale mellem Lejre Kommune og boligselskabet om leje af servicearealerne. Lejre Kommune lejer arealerne for at stille dem til rådighed for den selvejende institution.

Kommunen er forpligtet til at leje arealerne i 20-30 år for, at boligselskabet kan dække byggeomkostningerne. Lejre Kommune skal dog reelt leje servicearealerne så længe, der er ældreboliger. Hvis servicearealerne ikke lejes, vil ældreboligerne være ubrugelige i forhold til formålet.

Servicearealerne skal, når de ejes af en boligorganisation (eller en boliginstitution), udgøre en særlig afdeling. Det betyder, at servicearealerne skal være udmatrikuleret særskilt (det vil sige enten udstykket eller udgøre en ejerlejlighed).

Når der foretages en ejerlejlighedsopdeling, oprettes en ejerlejlighedsforening. I vedtægten for denne forening (vedtægten tinglyses på ejendommen), reguleres fordelingen af udgifter vedrørende driften af den fælles ejendom. Fordelingen foretages efter ejerlejlighedernes fordelingstal, og det er kun de udgifter, der vedrører den fælles ejendom, som kan indgå. Det betyder, at almindelige udgifter til renholdelse eller øvrig drift af servicearealerne ikke via ejerlejlighedsforeningen kan pålægges driften af boligdelen.

Der er ikke hjemmel i almenboligloven til at yde kommunale garantier for lån til opførelse af servicearealer. Hvis der ydes en garanti, kan det ikke ske, uden at denne medregnes i kommunens låneramme. Finansiering af servicearealer er en kommunal opgave, og enhver låneoptagelse til dette formål kan kun ske mod deponering. Reglerne indebærer, at Lejre Kommune som udgangspunkt skal deponere et beløb modsvarende de samlede opførelsesomkostninger for servicearealerne. Deponeringen skal ske løbende i takt med opførelsen af byggeriet.

Udover deponering skal Lejre Kommune betale husleje for brugen af servicearealerne, som blandt andet skal finansiere boligselskabets udgifter til finansiering, administration, drift og vedligeholdelse af ejendommen. Denne udgift vil hvert år belaste den kommunale servicerramme, og vil - i forhold til et budget i balance - skulle finansieres ved omprioriteringer fra andre kommunale områder.

De deponerede midler er bundet i et år, hvorefter der frigives 1/25 del årligt.

Derudover henvises der til afsnittet om Økonomi og Finansiering for en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved boligselskabets ejerskab.

Hensigtserklæring

Samarbejdet med Boligselskabet Sjælland om etableringen af plejehjemmet forudsætter en forhandling om aftalegrundlaget for samarbejdet. Det skal indgås en grundsalgsaftale om Lejre Kommunes salg af dele af grunden med henblik på etableringen.

Derudover skal det indgås en aftale om Lejre Kommunes ejerskab af servicearealerne, hvis det besluttes, at Lejre Kommune skal eje arealerne. I tillæg hertil skal der indgås en ejeroverenskomst og stiftes en fælles ejerforening for bygningens drift.

Hvis det besluttes, at Lejre Kommune ikke skal eje servicearealerne, skal det i stedet indgås en lejekontrakt, hvor Lejre Kommune lejer arealerne med henblik på at stille disse til rådighed for den selvejende institution.

Indgåelsen af en hensigtserklæring har til formål at regulere parternes samarbejde og forhandling om tilvejebringelse af beslutningsgrundlaget for den politiske beslutning om indgåelse af grundsalgsaftale og eventuel aftale om kommunalt ejerskab af servicearealer med tilhørende ejeroverenskomst eller en lejekontrakt for servicearealerne.

Der vil ikke med hensigtserklæringen blive indgået en bindende aftale om salg af grund eller ejerforhold. Samarbejdet under hensigtserklæringen skal derimod munde ud i udarbejdelsen af et forpligtende aftalegrundlag for projektets etablering med henblik på senere politisk godkendelse.

Arkæologiske undersøgelser

Roskilde Museum har gennemført arkæologiske forundersøgelser på grunden for det kommende plejehjem. På baggrund af forundersøgelsen har museet anbefalet Slots- og Kulturstyrelsen, at der skal gennemføres egentlige arkæologiske undersøgelser inden anlægsstart.

Administrationen afventer museets tidsplan og budget for de arkæologiske undersøgelser. Museets foreløbige vurdering lyder på 7-10 måneder og et forventet budget på ca. 1,5 mio. kr. Det betyder, at undersøgelserne kan være gennemført inden den planlagte byggestart omkring april 2026.

Udgifterne til undersøgelserne skal afholdes af Lejre Kommune som ejer af grunden. Udgifterne vil dog indgå i den senere prissætning af byggegrunden ved salget til boligselskabet.

Udgifterne kan afholdes indenfor det allerede afsatte anlægsbudget på 9,7 mio. kr. (2025). Når budgettet er endelig fastsat, vil administrationen anmode om en anlægsbevilling fra de afsatte midler.

Administrationens vurdering

Det er administrationens anbefaling, at Lejre Kommune bør eje servicearealerne på det kommende plejehjem i Hvalsø.

Ved et kommunalt ejerskab af servicearealerne kan Lejre Kommune få fri adgang til at ændre i arealernes indretning og anvendelse efter idriftsætningen uden forudgående aftale med boligselskabet.

Derudover skal Lejre Kommune ved et ejerskab ikke betale husleje for brug af servicearealerne, hvilket hvert år ville belaste den kommunale servicerramme, og vil i forhold til et budget i balance skulle finansieres ved omprioriteringer fra andre kommunale områder.

Hvis det besluttes, at Lejre Kommune skal eje servicearealerne, er det administrationens anbefaling, at administrationen bemyndiges til at indgå en hensigtserklæring (Letter of Intent) med Boligselskabet Sjælland, som skal danne grundlag for forhandlingerne om aftalegrundlaget for Lejre Kommunes grundsalg, Lejre Kommunes ejerskab af servicearealerne samt en fælles ejeroverenskomst.

Hvis det derimod besluttes, at Lejre Kommune skal leje servicearealerne af boligselskabets administration, skal administrationen bemyndiges til at indgå en hensigtserklæring (Letter of Intent) med Boligselskabet Sjælland, som skal danne grundlag for forhandlingerne om en grundsalgsaftale og en lejekontrakt med henblik på senere politisk godkendelse.

Økonomi og finansiering

Ældreboliger

De almene plejeboliger finansieres således:

- 88 % realkreditlån
- 2 % beboerindskud, som beboerne betaler ved indflytning
- 10 % grundkapitalindskud, som kommunen betaler

Desuden er der en lovmæssig grænse, et maksimumbeløb, for omkostningerne ved at bygge almene ældreboliger. Maksimumbeløbet er defineret som kroner pr. kvadratmeter og justeres normalt årligt. I 2025 er maksimumbeløbet for ældreboliger i hovedstadskommunerne, inklusive Lejre Kommune, 35.600 kr. pr. kvadratmeter, inklusive moms.

Omkostningsoversigten herunder illustrerer udgifterne til opførelsen af et plejehjem bestående af 72 boligenheder med tilførende fællesarealer, men eksklusive servicearealer.

Lejre Kommune har ansvaret for at dække den kommunale grundkapital, som beløber sig til 16,7 millioner kroner for 72 boliger på 65 kvadratmeter. Da plejehjemmet opføres på en kommunal ejendom, er det muligt for Lejre Kommune at nedbringe omkostningerne svarende til værdien af grunden. Grunden på matr.nr. 3hm, Nr. Hvalsø By, Kirke Hvalsø er i år købt for 9,2 mio. kr. Der skal dog foretages en fornyet vurdering, og grunden skal opdeles i forhold til ældreboliger, serviceareal og grund til eventuelle seniorboliger eller lignende. Det vurderes, at andelen til ældreboliger er ca. 5,0 mio. kr. værd.

Arealer	Fv. udgift mio. kr.
----------------	----------------------------

Plejeboliger, inkl. fællesarealer	166.608.000
-----------------------------------	-------------

Finansiering

Lån Kommunekredit	146.615.040
-------------------	-------------

Kommunal grundkapital	16.700.000
-----------------------	------------

Beboerindskud	3.300.000
---------------	-----------

Servicearealer

Ud over udgifterne til de 72 plejehjemspladser, vil der også være omkostninger forbundet med servicearealer. Disse udgifter vil variere afhængigt af antallet af funktioner, der inkluderes i det nye plejehjem.

Med afsæt i det godkendte funktionsprogram for plejehjemmet forventes servicearealerne at udgøre 1.900 – 2.000 m².

Der er ikke i lovgivningen fastsat et maksimumbeløb for omkostningerne til at bygge servicearealerne.

Det er imidlertid Boligselskabet Sjællands erfaring fra andre tilsvarende projekter, at omkostningerne til opførelse af servicearealerne i gennemsnit vil udgøre 35.600 kr. pr. kvadratmeter.

Med afsæt 1.900 – 2.000 m² servicearealer udgøre den forventede omkostning til servicearealerne 67.640.000 – 71.200.000 kr. ekskl. moms. Når kommunen selv er bygherre, vil den reelle anskaffelsessum for kommunen altid være anskaffelsessummen eksklusive moms, fordi kommunen får momsen udlignet.

Den endelige prissætning afventer de videre forhandlinger med boligselskabet og projekteringen af servicearealerne.

I nedenstående er illustreret de samlede kommunale udgifter til et nyt plejehjem med opfyldelse af funktionsprogrammet og etablering af 2.000 m² serviceareal.

Økonomi skattefinansieret

Kommunal grundkapital	16,7
-----------------------	------

Salg af grund	-5,0
---------------	------

Servicearealer - maksimalt	71,2
----------------------------	------

Tilskud servicearealer	-2,9
------------------------	------

Indretning servicearealer	7,5
---------------------------	-----

Provenu til servicearealer	87,5
-----------------------------------	-------------

Det skal bemærkes, at der i budget 2025 er afsat et anlægsbudget på 9,7 mio. kr.

Sagens forløb

05/05/2025 Udvalget for Social, Sundhed og Ældre - 2022 - 2025

Indstillingerne anbefales

Afbud: Connie B. Jensen

19/05/2025 Økonomiudvalget - 2022-2025

Indstillingerne anbefales.

Afbud:

Grethe Saabye (C)

Rikke Zwisler Grøndal (A)

Afbud: Grethe Nørtoft Saabye, Rikke Zwisler Grøndal

Punkt 34: KB - Godkendelse af referat

Beslutning